

Konstytucja Królestwa Szwecji

Grundlagarna

**Akt o formie Rządu (*Regeringsformen*) • Akt o sukcesji
(*Successionsordningen*) • Akt o wolności druku
(*Tryckfrihetsförordningen*) • Akt o wolności wypowiedzi
(*Yttrandefrihetsgrundlagen*)**

Tłumaczenie: Krzysztof Dembiński, Marian Grzybowski

Podstawę niniejszego tłumaczenia stanowiły teksty Aktów Konstytucyjnych ogłoszone w urzędowym organie publikacyjnym Szwecji „Svensk Forfattningssamling” (SFS): *Akt o Formie Rządu* z 28 lutego 1974 roku; tekst jednolity – SFS 2011:109. Ostatnia zmiana – SFS 2010:1408. *Akt o Sukcesji* z 26 września 1810 roku; tekst jednolity – SFS 1979:935. Ostatnia zmiana – SFS 1979:935. *Akt o Wolności Druku* z 5 kwietnia 1949 roku; tekst jednolity – SFS 2011:509. Ostatnia zmiana – SFS 2010:1409. *Akt o Wolności Wypowiedzi* z 14 listopada 1991 roku; tekst jednolity – SFS 2011:508. Ostatnia zmiana – SFS 2010:1410. Teksty aktów dostępne są na stronie internetowej szwedzkiego parlamentu <www.riksdagen.se>.

Spis treści

Akt o formie Rządu z 28 lutego 1974 r.	755
Rozdział 1. Podstawy ustroju państwowego	755
Rozdział 2. Podstawowe prawa i wolności	756
Wolność wypowiedzi	756
Nienaruszalność integralności osobistej oraz wolność przemieszczania się	756
Pewność prawa	757
Ochrona przed dyskryminacją	757
Akcje protestacyjne	757
Ochrona mienia i prawo użytkowania publicznego	758
Prawa autorskie	758
Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej	758
Wykształcenie i badania naukowe	758
Konwencja Europejska	758
Okoliczności uzasadniające ograniczenie praw i swobód obywatelskich	758
Rozdział 3. Riksdag	760
Sposób powoływania i skład Riksdagu	760
Wybory zwyczajne	760
Bierne i czynne prawo wyborcze	760
Okręgi wyborcze	760
Podział mandatów w okręgach wyborczych	760
Podział mandatów między partie	760
Kadencja	761
Wybory nadzwyczajne	761
Zaskarżenie wyniku wyborów	761
Postanowienia dodatkowe	761
Rozdział 4. Porządek pracy w Riksdagu	761
Sesja Riksdagu	761
Przewodniczący	761
Komisje Riksdagu	761
Prawo do zgłaszania propozycji	762
Przygotowywanie projektów	762
Procedura zatwierdzania lub odrzucania projektów	762
Monitorowanie i ocena	762
Zasada jawności w izbie	762
Status deputowanych	762
Rozdział 5. Głowa państwa	763
Rozdział 6. Rząd	763
Skład Rządu	763
Wybór premiera po wyborach	763
Tworzenie Rządu	764
Odwołanie premiera lub innego członka Rządu	764
Wicepremier	764

Rząd tymczasowy	764
Przeszkody w pełnieniu funkcji Przewodniczącego	764
Rozdział 7. Porządek pracy Rządu	765
Kancelaria Rządu i jej obowiązki	765
Prace Rządu	765
Protokołowanie obrad i zdań odrębnych	765
Rozdział 8. Ustawy i inne akty prawne	765
Akty normatywne wydawane przez Rząd	766
Akty normatywne wydawane przez inne organy państwowe niż Riksdag i Rząd	766
Uchwalanie aktu konstytucyjnego i Aktu o Riksdagu	767
Zmiana i uchylenie ustawy	767
Ogłaszanie i publikacja nowych ustaw	767
Rada Legislacyjna	767
Rozdział 9. Władza finansowa	768
Decyzje związane z dochodami i wydatkami państwa	768
Projekt budżetu	768
Uchwalanie budżetu	768
Wytyczne Riksdagu	769
Wykorzystanie przyznanych środków i dochodów	769
Majątek i zobowiązania państwa	769
Sprawozdanie roczne państwa	769
Szczegółowe przepisy dotyczące budżetu	769
Polityka walutowa	769
Bank Królestwa	769
Rozdział 10. Stosunki międzynarodowe	769
Uprawnienia Rządu do zawierania umów międzynarodowych	769
Zatwierdzenie umów międzynarodowych przez Riksdag	770
Inne zobowiązania międzynarodowe i wypowiedanie umów	770
Przeniesienie uprawnień do podejmowania decyzji w ramach współpracy z UE	770
Przeniesienie uprawnień do podejmowania decyzji poza ramy współpracy z UE	770
Zmiana umów międzynarodowych	771
Prawo Riksdagu do informacji i konsultacji w sprawie współpracy w ramach UE	771
Doradcza Rada Spraw Zagranicznych	771
Obowiązek powiadamiania organów państwowych	771
Międzynarodowe trybunały sprawiedliwości	771
Rozdział 11. Wymiar sprawiedliwości	771
Sądy	771
Niezawisłość wymiaru sprawiedliwości	772
Powoływanie sędziów zawodowych	772
Uprawnienia sędziego zawodowego	772
Wymóg posiadania obywatelstwa szwedzkiego	772
Pozostali pracownicy sądowi	773
Wznowienie postępowania i przywrócenie terminu	773
Sądowa kontrola ustawodawstwa	773

Rozdział 12. Administracja	773
Organizacja administracji państwowej	773
Niezależność administracji	773
Delegowanie funkcji administracyjnych	773
Przepisy szczególne dotyczące urzędników państwowych	773
Warunkowe zwolnienie i prawo łaski	774
Zgodność przepisów prawa z aktami konstytucyjnymi	774
Rozdział 13. System kontroli	774
Działalność Komisji Konstytucyjnej	774
Odpowiedzialność członków Rządu	774
Wotum nieufności	774
Interpelacje i zapytania	774
Ombudsman	775
Państwowy Urząd Kontroli	775
Rozdział 14. Gminy	775
Rozdział 15. Wojna lub zagrożenie wojenne	775
Zwołanie Riksdagu	775
Rada Wojenna	776
Tworzenie Rządu i porządek pracy Rządu	776
Uprawnienia Rządu	776
Ograniczenia praw i swobód obywatelskich	776
Uprawnienia organów innych niż Rząd	776
Decyzje podejmowane w trakcie okupacji	776
Głowa Państwa	777
Wybory do Riksdagu	777
Podejmowanie decyzji przez władze lokalne	777
Obrona narodowa	777
Ogłoszenie wojny	777
Rozejm	777
Rozmieszczenie sił zbrojnych	778
Przepisy przejściowe do Aktu o formie Rządu ogłoszonego w 1974 r. (ustawa nr 152)	778
Przepisy przejściowe do Aktu o formie Rządu ogłoszonego w 1976 r. (ustawa nr 871)	778
Przepisy przejściowe do Aktu o formie Rządu ogłoszonego w 1979 r. (ustawa nr 933)	778
Przepisy przejściowe do Aktu o formie Rządu ogłoszonego w 2010 r. (ustawa nr 1048)	779
Akt o sukcesji z 26 września 1810 r.	780
Akt o sukcesji	780
Przepisy przejściowe dotyczące nadania mocy prawnej ustawie nr 935 z 1979 r.	781
Akt o wolności druku z 5 kwietnia 1949 r.	782
Rozdział 1. O wolności druku	782
Rozdział 2. O powszechnym dostępie do dokumentów publicznych	783
Rozdział 3. O prawie do anonimowości	787
Rozdział 4. O przygotowaniu materiału drukowanego	788
Rozdział 5. O wydawaniu pism periodycznych	788
Rozdział 6. O rozpowszechnianiu materiałów drukowanych	790

Rozdział 7. O przestępstwach przeciw wolności druku	791
Rozdział 8. Zasady odpowiedzialności	794
O odpowiedzialności za pismo periodyczne	794
O odpowiedzialności za materiał drukowany niebędący periodykiem	794
Przepisy wspólne	795
Rozdział 9. O nadzorze i wnoszeniu oskarżeń	795
Rozdział 10. O specjalnych środkach przymusu	796
Rozdział 11. O odpowiedzialności cywilnej	797
Rozdział 12. O postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu wolności druku	798
Rozdział 13. O materiałach drukowanych za granicą	800
Rozdział 14. Postanowienia ogólne	801
Przepisy przejściowe do Aktu o wolności druku ogłoszonego w 1976 r. (ustawa nr 955)	801
Przepisy przejściowe do Aktu o wolności druku ogłoszonego w 1982 r. (ustawa nr 938)	801
Przepisy przejściowe do Aktu o wolności druku ogłoszonego w 1994 r. (ustawa nr 1475)	801
Przepisy przejściowe do Aktu o wolności druku ogłoszonego w 1998 r. (ustawa nr 1438)	802
Akt o wolności wypowiedzi z 14 listopada 1991 r.	803
Rozdział 1. Postanowienia podstawowe	803
Rozdział 2. O prawie do anonimowości	805
Rozdział 3. O transmisji, produkcji i rozpowszechnianiu	807
Program radiowy	807
Techniczne nośniki przekazu	807
Zamówione kopie nagrań, tekstów i obrazów	809
Rozdział 4. O wydawcy	809
Rozdział 5. O przestępstwach przeciw wolności wypowiedzi	810
Rozdział 6. Zasady odpowiedzialności	811
Rozdział 7. O nadzorze, oskarżeniu i o szczególnych środkach przymusu	811
Rozdział 8. O odszkodowaniu	813
Rozdział 9. O postępowaniu sądowym w sprawie o naruszenie wolności wypowiedzi	813
Rozdział 10. O programach radiowych i technicznych nośnikach przekazu z zagranicy	813
Rozdział 11. Postanowienia wspólne	814
Przepisy przejściowe do Aktu o wolności wypowiedzi ogłoszonego w 1991 r. (ustawa nr 1469)	814
Przepisy przejściowe do Aktu o wolności wypowiedzi ogłoszonego w 1994 r. (ustawa nr 1477)	815
Przepisy przejściowe do Aktu o wolności wypowiedzi ogłoszonego w 1998 r. (ustawa nr 1439)	815

AKT O FORMIE RZĄDU Z 28 LUTEGO 1974 R.

W BRZMIENIU TEKSTU JEDNOLITEGO – SFS 2011:109¹

Rozdział 1 Podstawy ustroju państwowego

§ 1

Cała władza publiczna Szwecji pochodzi od ludu.

Ustrój szwedzki oparty jest na swobodzie wypowiedzenia opinii oraz na powszechnym i równym prawie wyborczym. Realizowany jest poprzez przedstawicielski i parlamentarny system rządów oraz samorząd gmin. Władza publiczna wykonywana jest w ramach określonych ustawami.

§ 2

Władza publiczna² wykonywana jest z poszanowaniem równości wszystkich ludzi oraz wolności i godności osoby ludzkiej.

Nadrzędnym celem działalności publicznej jest zapewnienie każdemu obywatelowi dobrobytu osobistego, ekonomicznego oraz kulturalnego. W szczególności, obowiązkiem władzy publicznej jest zapewnienie wszystkim obywatelom możliwości realizacji prawa do pracy, mieszkania i wykształcenia, a także zapewnienie opieki socjalnej i zdrowotnej oraz bezpieczeństwa.

Powinnością instytucji publicznych jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju, aby środowisko naturalne mogło służyć obecnym i przyszłym pokoleniom.

Powinnością instytucji publicznych jest wspieranie idei demokracji jako wytycznych we wszystkich sferach społeczeństwa przy jednoczesnej ochronie prawa jednostki do życia prywatnego i rodzinnego.

Instytucje publiczne winny wspierać zasadę równości we wszelkich sferach życia społecznego, umożli-

wić czynny w nim udział oraz dbać o poszanowanie praw dzieci. Instytucje publiczne przeciwdziałają dyskryminacji obywateli z powodu płci, koloru skóry, pochodzenia narodowego lub etnicznego, przynależności językowej lub wyznaniowej, niepełnosprawności, orientacji seksualnej, wieku lub innej cechy jednostek.

Wspiera się Samów i inne mniejszości etniczne, językowe lub wyznaniowe w ich dążeniu do zachowania i rozwoju własnej kultury i wspólnoty.

§ 3

Akt o formie Rządu, Akt o sukcesji, Akt o wolności druku i Akt o wolności wypowiedzi stanowią prawa fundamentalne królestwa.

§ 4

Riksdag jest przedstawicielem ludu.

Riksdag uchwała ustawy, decyduje o podatkach państwowych oraz podejmuje decyzje o wykorzystaniu środków państwowych. Riksdag sprawuje nadzór nad rządem i administracją Królestwa.

§ 5

Król lub Królowa, zasiadając zgodnie z Aktem o sukcesji na tronie Szwecji, jest Głową Państwa w Królestwie.

§ 6

Rząd kieruje królestwem. Za swoją działalność jest odpowiedzialny przed Riksdagiem.

§ 7

Państwo dzieli się na jednostki samorządu terytorialnego³ szczebla lokalnego i regionalnego.

§ 8

Wymiar sprawiedliwości sprawują sądy, a administracja publiczna należy do państwowych i gminnych władz publicznych.

¹ Niniejszy tekst Aktu o formie Rządu jest tekstem jednolitym ogłoszonym w 2011 roku (SFS 2011:109). Uwzględniamy on wszystkie zmiany aktu na przestrzeni lat 1974–2011, w szczególności bardzo liczne zmiany dokonane w 2010 roku (SFS 2010:1048), których następstwem była również zmiana numeracji rozdziałów aktu. Z uwagi na dokonaną liczbę zmian, zrezygnowaliśmy z ich odnotowania przy każdym z artykułów aktu. Pełny wykaz zmian zawiera publikacja aktu na stronie Riksdagu: www.riksdagen.se.

² Szw. *den offentliga makten*.

³ W orygl. *kommuner*.

§ 9

Sądy, organy władzy oraz inne podmioty wykonujące zadania w zakresie administracji publicznej, powinny w swojej działalności kierować się zasadą równości wszystkich wobec prawa, oraz rzetelnością i bezstronnością.

§ 10

Szwecja jest członkiem Unii Europejskiej. Szwecja uczestniczy też we współpracy międzynarodowej w ramach Organizacji Narodów Zjednoczonych i Rady Europy oraz innych przedsięwzięciach organizacji międzynarodowych.

Rozdział 2

Podstawowe prawa i wolności

Wolność wypowiedzi

§ 1

Każdemu obywatelowi gwarantuje się następujące prawa i wolności w stosunkach z instytucjami publicznymi:

1. wolność wypowiedzi: wolność przekazywania wiadomości za pomocą słowa, pisma lub obrazu albo w inny sposób, jak również wyrażania myśli, poglądów i uczuć,
2. wolność informacji: wolność zdobywania i otrzymywania wiadomości oraz uczestniczenia w inny sposób w przekazie informacji,
3. wolność zgromadzeń: wolność organizowania i uczestniczenia w zgromadzeniach, mających na celu wymianę informacji, wyrażania poglądów lub inny podobny cel bądź w celu przedstawienia dzieł sztuki,
4. wolność demonstracji: wolność organizowania i uczestniczenia w demonstracjach w miejscach publicznych,
5. wolność zrzeszania się: wolność zrzeszenia się z innymi osobami dla realizacji celów publicznych lub prywatnych, oraz
6. wolność wyznania: wolność wyznawania samemu lub z wspólnie z innymi swojej religii.

Przepisy Aktu o wolności druku oraz Aktu o wolności wypowiedzi mają zastosowanie do wolności prasy i wypowiedzi przekazywanych za pośrednictwem radia, telewizji oraz innych podobnych form przekazu, filmów, wideogramów, świetlnych obra-

zów ruchomych oraz innych technicznych nośników przekazu.

Przepisy o prawie do zapoznawania się z dokumentami publicznymi zawiera Akt o wolności druku.

§ 2

Nikt, w swoich relacjach z instytucjami publicznymi, nie może być zmuszany do ujawnienia swoich poglądów politycznych, religijnych i kulturalnych, ani pozostających z nimi w związku. Ponadto nikt też nie może być zmuszany do uczestnictwa w zgromadzeniu mającym na celu kształtowanie opinii oraz w demonstracji, jak też do przynależności do organizacji politycznej, związku wyznaniowego lub innego stowarzyszenia, mających na celu ujawnianie poglądów określonych w zdaniu 1 niniejszego paragrafu.

§ 3

Zabronione jest umieszczanie obywatela Szwecji, bez jego zgody, w jakimkolwiek spisie publicznym, jedynie na podstawie jego poglądów politycznych.

Nienaruszalność integralności osobistej oraz wolność przemieszczania się

§ 4

Zabronione jest stosowanie kary śmierci.

§ 5

Każdy obywatel podlega ochronie przed stosowaniem kar cielesnych. Ponadto jest on chroniony przed stosowaniem tortur lub oddziaływaniem medycznym mających na celu wymuszenie lub zaniechanie zeznań.

§ 6

Każdy obywatel w relacjach z instytucjami publicznymi podlega ochronie przed naruszeniem nietykalności osobistej również w innych przypadkach niż określone w §§ 4 i 5. Podlega także ochronie przed przeszukaniem osobistym, przeszukaniem mieszkania lub podobnym naruszeniem prywatności oraz przed naruszeniem tajemnicy korespondencji, przed tajnym podsłuchem, rejestrowaniem rozmów telefonicznych lub innych poufnych wiadomości.

Poza przypadkami opisanymi wyżej, każdy obywatel w stosunkach z instytucjami publicznymi jest chroniony przed naruszeniem jego prywatności poprzez monitorowanie lub badanie jego sytuacji osobistej, o ile nie wyraził na to zgody.

§ 7

Żadnego obywatela Szwecji nie można wydręczyć poza granice kraju lub odmówić mu prawa powrotu do Królestwa.

Żadnego obywatela, który zamieszkuje lub zamieszkiwał na terenie Królestwa, nie można pozbawić obywatelstwa szwedzkiego. Zaleca się, aby dzieci poniżej osiemnastego roku życia przyjmowały obywatelstwo rodziców lub jednego z nich.

§ 8

Każdy obywatel, w stosunkach z instytucjami publicznymi, podlega ochronie przed pozbawieniem go wolności osobistej. Zapewnia mu się także prawo do zmiany miejsca pobytu w granicach Królestwa i opuszczenia go.

Pewność prawa

§ 9

W przypadku pozbawienia obywatela wolności osobistej przez organ inny niż sąd w związku z popełnieniem przestępstwa lub podejrzeniem o jego popełnienie, sprawa powinna być bez zbędnej zwłoki rozpoznana przez sąd. Powyższe nie dotyczy jednak przekazania Królestwu wykonania kary pozbawienia wolności orzeczonej w innym kraju.

W przypadku pozbawienia obywatela wolności osobistej z innych powodów niż określone w ustępie pierwszym, jego sprawa, bez zbędnej zwłoki, również podlega rozpoznaniu przez sąd.

Rozpoznanie przez sąd jest równoważne z rozpoznaniem przez komisję, o ile jej skład został określony ustawą, a jej przewodniczącym jest sędzia zawodowy lub były sędzia zawodowy.

Rozpoznanie spraw przewidziane w ust. 1 lub 2 należy do właściwości sądów powszechnych, o ile nie zostało przekazane do właściwości odpowiednich organów.

§ 10

Nie można wymierzyć kary za czyn, który w momencie jego popełnienia nie był zagrożony karą. Nie można również wymierzyć kary surowszej niż była przewidziana w momencie popełnienia czynu. Zasady dotyczące kary stosuje się do odszkodowania i zadośćuczynienia za czyn przestępczy.

Podatek lub opłata państwowa nie mogą zostać pobrane w większym wymiarze niż wynika to z prze-

pisów obowiązujących w momencie zaistnienia zdarzenia będącego podstawą wymiaru. W uzasadnionych wypadkach Riksdag może nałożyć obowiązek uiszczenia podatku lub opłaty państwowej wstecz, bez przekroczenia terminu wniesienia projektu ustawy przez komisję parlamentarną lub Rząd do Riksdagu. Z wniesieniem projektu ustawy równoważne jest pisemne zawiadomienie Riksdagu przez Rząd o przygotowywaniu takiego projektu. Riksdag może ponadto odstąpić od zasady wyrażonej w zdaniu 1 niniejszego ustępu, o ile dojdzie do wniosku, że istnieją uzasadnione przyczyny związane z wojną, zagrożeniem wojennym lub poważnym kryzysem ekonomicznym.

§ 11

Zabronione jest tworzenie sądu dla osądzenia konkretnych przypadków czynów już popełnionych lub rozstrzygnięcia zaistniałych wcześniej sporów.

Procesy sądowe winny być prowadzone sprawiedliwie i w rozsądnym okresie czasu. Postępowanie przed sądem jest jawne.

Ochrona przed dyskryminacją

§ 12

Żadna ustawa ani inny akt normatywny nie mogą prowadzić do dyskryminacji obywatela ze względu na jego przynależność do mniejszości z powodu rasy, koloru skóry lub pochodzenia etnicznego, lub z innych względów, bądź z powodu orientacji seksualnej.

§ 13

Żadna ustawa ani inny akt normatywny nie mogą prowadzić do dyskryminacji obywatela z powodu płci, chyba że przepis dotyczy promowania równości między mężczyznami i kobietami, bądź obowiązku służby wojskowej lub innych odpowiednich obowiązków służbowych.

Akcje protestacyjne

§ 14

Związki zawodowe, pracodawcy oraz związki pracodawców mają prawo podejmować akcje protestacyjne, chyba że nie przewiduje tego ustawa lub porozumienie branżowe.

Ochrona mienia i prawo użytkowania publicznego

§ 15

Każdemu gwarantuje się prawo własności i nikt nie może zostać pozbawiony swej własności na rzecz instytucji publicznych lub na rzecz podmiotu prywatnego w drodze wyłączenia lub innego postanowienia, ani nie może zostać poddany ograniczeniom korzystania z gruntu bądź budynku, chyba że zostanie to podyktowane względami wyższej użyteczności i ważnym interesem publicznym.

Każdy obywatel wyłączonej ze swojej nieruchomości, winien otrzymać pełne odszkodowanie na zasadach określonych w ustawie. Pełne odszkodowanie winno być również wypłacone, jeżeli publiczne użytkowanie gruntu lub budynku powoduje znaczne utrudnienie w korzystaniu ze swoich praw przez właściciela, lub jeżeli publiczne użytkowanie gruntu lub budynku prowadzi do powstania szkód, które w istotny sposób obniżają ich wartość. Odszkodowanie winno zostać ustalane zgodnie z zasadami przewidzianymi ustawą.

W przypadku ograniczenia prawa do użytkowania gruntu lub budynku na mocy decyzji właściwego urzędu, jeżeli podyktowane zostało ono względami bezpieczeństwa lub ochrony zdrowia i środowiska, odszkodowanie winno zostać ustalane na zasadach określonych we właściwych ustawach.

Wszystkim gwarantuje się prawo dostępu do środowiska naturalnego, niezależnie od tego, co zostało postanowione w powyższych przepisach.

Prawa autorskie

§ 16

Pisarze, artyści i fotografowie mają prawo do swoich dzieł na zasadach określonych ustawą.

Swoboda prowadzenia działalności gospodarczej

§ 17

Ograniczenia w prawie do prowadzenia działalności gospodarczej lub do wykonywania zawodu mogą zostać wprowadzone jedynie z uwagi na ochronę ważnego interesu publicznego, i w żadnym wypadku, wyłącznie w celu ekonomicznej ochrony określonych osób lub przedsiębiorstw.

Prawo Samów do hodowli reniferów regulowane jest odrębną ustawą.

Wykształcenie i badania naukowe

§ 18

Każde dziecko, które podlega powszechnemu obowiązkowi szkolnemu, ma prawo do bezpłatnego podstawowego kształcenia się w szkole powszechnej. Władze publiczne zapewniają też dostęp do nauki na wyższym poziomie.

Swoboda prowadzenia badań naukowych objęta jest ustawową ochroną państwa.

Konwencja Europejska

§ 19

Nie może wejść w życie żadna ustawa ani inny akt normatywny sprzeczny ze zobowiązaniami Szwecji, wynikającymi z Europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Okoliczności uzasadniające ograniczenie praw i swobód obywatelskich

§ 20

Następujące prawa i swobody obywatelskie mogą zostać ustawowo ograniczane w zakresie określonym w §§ 21–24:

1. wolność wypowiedzi, informacji, zgromadzeń, demonstracji i zrzeszania się (§ 1 ust. 1 pkt 1–5),
2. ochrona przed naruszeniem nietykalności osobistej w innych przypadkach innych niż przewidziane w §§ 4 i 5, przed przeszukaniem osobistym i mieszkania oraz podobnym naruszeniem prywatności oraz przed naruszeniem tajemnicy korespondencji i naruszeniem jego prywatności poprzez monitorowanie lub badanie jego sytuacji osobistej (§ 6),
3. swoboda przemieszczania się (§ 8), oraz
4. zasada jawności rozpraw sądowych (§ 11 ust. 2 zd. 2).

Prawa i swobody obywatelskie wymienione w ustępie 1 mogą zostać ustawowo ograniczone w zakresie określonym w § 5 w rozdz. 8 oraz w przypadku zakazu ujawniania informacji, do których uzyskano dostęp podczas pełnienia obowiązków służbowych. Wolność zgromadzeń i wolność demonstracji może

zostać ograniczona w przypadkach przewidzianych w § 24 ust. 1 zd. 2).

§ 21

Ograniczenia praw i swobód obywatelskich przewidziane w § 20, mogą być wprowadzone wyłącznie dla osiągnięcia celów akceptowanych w demokratycznym społeczeństwie. Ograniczenie nie może wykraczać poza ich konieczną potrzebę, ani rozciągać się tak dalece, że stanowiłoby zagrożenie dla wolności kształtowania poglądów jako podstawy ustroju. Ograniczenia nie mogą być wprowadzone wyłącznie na podstawie poglądów politycznych, religijnych, kulturalnych lub z nimi powiązanych.

§ 22

Projekt ustawy przewidzianej w § 20, o ile nie zostanie odrzucony przez Riksdag, na wniosek co najmniej dziesięciu deputowanych, nie będzie rozpatrywany przez okres co najmniej dwunastu miesięcy od momentu pierwszego sprawozdania komisji parlamentarnej, która go rozpatrzyła. Riksdag może uchwalić ustawę bez tych ograniczeń czasowych, o ile będzie za nią głosować pięć szóstych deputowanych biorących udział w głosowaniu.

Postanowien ust. 1 nie stosuje się do projektów ustaw mających na celu przedłużenie obowiązywania ustawy na czas nie dłuższy niż dwa lata. Nie stosuje się go również do projektów ustaw dotyczących jedynie:

1. zakazu ujawnienia okoliczności, o których ktoś dowiedział się pełniąc służbę publiczną lub wykonując obowiązki służbowe, a które należy utrzymywać w tajemnicy ze względu na interes wymieniony w rozdz. 2 § 2 Aktu o wolności druku;
2. przeszukania mieszkania lub podobnego naruszenia prywatności; lub
3. kary pozbawienia wolności będącej następstwem popełnienia określonego czynu.

O zastosowaniu powyższego ustępu 1 do poszczególnych projektów ustaw decyduje w imieniu Riksdagu Komisja Konstytucyjna.

§ 23

Wolność wypowiedzi i wolność informacji mogą być ograniczone ze względu na bezpieczeństwo Królestwa, zaopatrzenie ludności, porządek publiczny i bezpieczeństwo, godność osobistą, życie prywatne lub zapobieganie i ściganie przestępstw. Wolność wy-

powiedzi może być również ograniczona w odniesieniu do działalności gospodarczej. W innych przypadkach ograniczenie wolności wypowiedzi oraz wolności informacji może nastąpić jedynie ze szczególnie ważnych powodów.

Przy określaniu ograniczeń, które mogą być wprowadzone na mocy ustępu 1, należy uwzględnić zachowanie możliwie najszerszej wolności wypowiedzi i wolności informacji o zagadnieniach politycznych, religijnych, zawodowych, naukowych i kulturalnych, a także dotyczących związków zawodowych.

Za ograniczenie wolności wypowiedzi i wolności informacji nie uważa się przepisów, które, bez względu na treść wypowiedzi, określają szczegółowo sposób rozpowszechniania i otrzymywania wiadomości.

§ 24

Wolność zgromadzeń i wolność demonstracji mogą być ograniczone ze względu na porządek i bezpieczeństwo zgromadzenia lub demonstracji, albo ze względu na ruch pojazdów mechanicznych. Z innych powodów wolności te mogą być ograniczone ze względu na bezpieczeństwo Królestwa lub panującą epidemię.

Wolność stowarzyszeń może być ograniczona, o ile mają one charakter militarny lub paramilitarny, bądź zmierzają do prześladowania grupy ludności z powodu pochodzenia etnicznego, koloru skóry lub z innego podobnego powodu.

§ 25

Poniższe prawa i swobody obywatelskie cudzoziemców mieszkających na terytorium Królestwa mogą zostać ograniczone ustawowo:

1. wolność wypowiedzi, informacji, zgromadzeń, demonstracji, zrzeszania się i wolności wyznania (§ 1),
2. ochrona przed przymusem udzielenia pewnych informacji (§ 2 zd. 1),
3. ochrona przed naruszeniem nietykalności osobistej w innych przypadkach niż przewidziane w §§ 4 i 5, przed przeszukaniem osobistym i mieszkania oraz podobnym naruszeniem prywatności i przed naruszeniem tajemnicy korespondencji w związku z monitorowaniem lub badaniem sytuacji osobistej danej osoby (§ 6),
4. ochrona przed pozbawieniem wolności osobistej (§ 8 zd. 1),
5. prawo do sądowego rozpatrzenia pozbawienia wolności z przyczyn innych niż popełnie-

nie przestępstwa lub podejrzenia o jego popełnienie (§ 9 ust. 2 i 3),

6. prawo do postępowania sądowego (§ 11 ust. 2 zd. 2),
7. prawo pisarzy, artystów i fotografików do swoich dzieł (§ 16),
8. prawo do prowadzenia działalności gospodarczej lub do wykonywania zawodu (§ 17),
9. prawo do wolności badań naukowych (§ 18 ust. 2), oraz
10. ochrona przed ograniczeniami z powodu poglądów (§ 21 zd. 3).

Do przepisów szczegółowych, przewidzianych w ust. 1 stosuje się § 22 ust. 1, ust. 2 zd. 1 i ust. 3).

Rozdział 3 Riksdag

Sposób powoływania i skład Riksdagu

§ 1

Riksdag jest powoływany w wolnych, bezpośrednich wyborach, w głosowaniu tajnym. W wyborach głosuje się na partię z prawem wskazania przez wyborcę konkretnego kandydata. Za partię uważa się stowarzyszenie lub grupę wyborców, które występują w wyborach pod odrębnym oznaczeniem.

§ 2

Riksdag składa się z jednej izby liczącej 349 deputowanych. Deputowani mają zastępców.

Wybory zwyczajne

§ 3

Wybory zwyczajne do Riksdagu przeprowadza się co cztery lata.

Bierne i czynne prawo wyborcze

§ 4

Prawo głosowania w wyborach do Riksdagu przysługuje każdemu obywatelowi szwedzkiemu, który zamieszkuje lub kiedykolwiek zamieszkiwał na terenie Królestwa i ukończył osiemnaście lat.

Tylko osoba posiadająca czynne prawo wyborcze może zostać deputowanym do Riksdagu lub zastępcą deputowanego.

Prawo głosowania określa się na podstawie spisu wyborców sporządzonego przed wyborami.

Okręgi wyborcze

§ 5

W celu przeprowadzenia wyborów do Riksdagu, Królestwo dzielone jest na okręgi wyborcze.

Podział mandatów w okręgach wyborczych

§ 6

Mandaty w Riksdagu obejmują trzysta dziesięć stałych mandatów w okręgach wyborczych i trzydzieści dziewięć mandatów wyrównawczych.

Mandaty stałe w okręgach wyborczych dzielone są między okręgi na podstawie stosunku liczby uprawnionych do głosowania w każdym z okręgów wyborczych do liczby uprawnionych do głosowania w całym Królestwie. Podział miejsc ustala się co cztery lata.

Podział mandatów między partie

§ 7

Mandaty rozdzielane są między partie.

Tylko partie, która otrzymała co najmniej cztery procent głosów w całym Królestwie są uprawnione do udziału w podziale mandatów. Partia, która otrzymała mniej głosów bierze udział w podziale mandatów w tym okręgu wyborczym, w którym otrzymała co najmniej dwanaście procent głosów.

§ 8

Mandaty stałe w każdym z okręgów wyborczych rozdzielane są proporcjonalnie między partie na podstawie wyników wyborów w okręgu.

Mandaty wyrównawcze rozdzielane są między partie w ten sposób, że podział wszystkich mandatów w Riksdagu, z wyjątkiem mandatów stałych w okręgach wyborczych, które przypadły partii z liczbą głosów mniejszą niż cztery procent, jest proporcjonalny do liczby głosów oddanych na partie biorące udział w podziale. W przypadku gdy partia przy podziale mandatów stałych w okręgach wyborczych otrzymała więcej mandatów niż wynika to z zasady proporcjonalnej reprezentacji w Riksdagu, należy tę partię i jej mandaty pominąć przy rozdziale mandatów wyrównawczych. Po podziale mandatów wyrównawczych

między partie, są one przekazywane do poszczególnych okręgów wyborczych.

Przy podziale mandatów między partie stosuje się metodę ciągu liczb nieparzystych z pierwszym dzielnikiem wynoszącym 1,4.

§ 9

Każdy mandat przydzielony partii jest obsadzany przez jednego deputowanego oraz przez jednego zastępcę.

Kadencja

§ 10

Kadencja Riksdagu trwa od dnia pierwszego posiedzenia nowo wybranego Riksdagu do dnia pierwszego posiedzenia kolejno wybranego Riksdagu.

Nowo wybrany Riksdag zbiera się na pierwsze posiedzenie piętnastego dnia po dniu wyborów, jednak nie wcześniej niż czwartego dnia po ogłoszeniu wyniku wyborów.

Wybory nadzwyczajne

§ 11

Rząd może zarządzić wybory nadzwyczajne między wyborami zwyczajnymi. Wybory nadzwyczajne przeprowadza się w terminie trzech miesięcy od daty ich zarządzenia.

Po wyborach do Riksdagu, Rząd nie ma prawa zarządzić wyborów nadzwyczajnych przez okres trzech miesięcy od daty pierwszego posiedzenia nowo wybranego Riksdagu. Ponadto Rząd nie może zarządzić wyborów nadzwyczajnych po formalnym podaniu się do dymisji, w czasie pełnienia obowiązków w oczekiwaniu na utworzenie nowego Rządu.

Przepisy dotyczące wyborów nadzwyczajnych zawarte są w rozdz. 6 § 5.

Zaskarżenie wyniku wyborów

§ 12

Wybór do Riksdagu może być zaskarżony do powołanego przez Riksdag Komitetu Weryfikacji Wyborów⁴, urzędu powołanego przez Riksdag do rozpatrywania tego typu skarg. Decyzje Komitetu Weryfikacji Wyborów nie podlegają zaskarżeniu.

⁴ W oryg. *Valprövningsnämnd*.

Deputowany wykonuje swoje obowiązki niezależnie od zaskarżenia wyboru. W przypadku unieważnienia wyboru, nowy deputowany rozpoczyna działalność od momentu ogłoszenia unieważnienia. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do zastępcy.

W skład Komitetu Weryfikacji Wyborów wchodzi: przewodniczący, który jest lub był sędzią zawodowym, nie będący deputowanym oraz sześciu pozostałych członków. Członkowie wybierani są po każdym wyborach zwyczajnych po ich uprawomocnieniu się, na okres do nowych wyborów członków Komitetu. Przewodniczący wybierany jest odrębnie.

Postanowienia dodatkowe

§ 13

Szczegółowe przepisy dotyczące spraw uregulowanych w § 1 ust. 3 i §§ 3–12 oraz przepisy regulujące instytucję zastępcy deputowanego określa Akt o Riksdagu oraz inne ustawy.

Rozdział 4

Porządek pracy w Riksdagu

Sesja Riksdagu

§ 1

Riksdag zbiera się corocznie na sesji. Sesja odbywa się w Sztokholmie, o ile Riksdag lub jego Przewodniczący nie zdecydują inaczej, ze względu na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa lub wolności obrad.

Przewodniczący

§ 2

Spośród deputowanych Riksdagu wybierani są na każdą kadencję Przewodniczący oraz pierwszy, drugi i trzeci jego zastępca.

Komisje Riksdagu

§ 3

Riksdag wybiera ze swego składu komisje, a wśród nich Komisję Konstytucyjną oraz Komisję Finansową, zgodnie z postanowieniami Aktu o Riksdagu.

Prawo do zgłaszania propozycji

§ 4

Rząd i każdy deputowany do Riksdagu, zgodnie z przepisami zawartymi w Akcie o Riksdagu, ma prawo przedkładać propozycje dotyczące wszelkich spraw w ramach kompetencji Riksdagu, chyba że Akt o formie Rządu stanowi inaczej.

Przygotowywanie projektów

§ 5

Propozycje, przedkładane przez Rząd lub deputowanego do Riksdagu, przed ich rozpatrzeniem przez Riksdag przygotowywane są wstępnie przez komisje, chyba że niniejszy Akt o formie Rządu stanowi inaczej.

Procedura zatwierdzania lub odrzucania projektów

§ 6

W przypadku rozstrzygnięcia spraw przez Izbę, każdy deputowany do Riksdagu i każdy członek Rządu jest uprawniony do wyrażenia swej opinii zgodnie z przepisami określonymi bardziej szczegółowo w Akcie o Riksdagu. Postanowienia dotyczące odrzucenia projektu zawarte są w Akcie o Riksdagu.

§ 7

W głosowaniu w Izbie decyzje zapadają większością głosów obecnych deputowanych, chyba że przepisy niniejszego Aktu o formie Rządu stanowią inaczej lub Akt o Riksdagu przewiduje odrębną procedurę. Przypadki równej liczby głosów rozstrzygają odpowiednio przepisy Aktu o Riksdagu.

Monitorowanie i ocena

§ 8

Każda komisja monitoruje i ocenia decyzje Riksdagu w ramach swojej specjalizacji.

Zasada jawności w izbie

§ 9

Posiedzenia Riksdagu są jawne. Akt o Riksdagu przewiduje możliwość obrad zamkniętych.

Status deputowanych

§ 10

Deputowany do Riksdagu lub jego zastępca mają prawo pełnić swoje obowiązki niezależnie od innych wykonywanych obowiązków służbowych lub innych ciążących na nich zobowiązaniach.

§ 11

Deputowany do Riksdagu lub jego zastępca nie mogą zrzec się mandatu bez zgody Riksdagu.

W uzasadnionym przypadku, Komitet Weryfikacji Wyborów powinien z urzędu dokonać kontroli, czy wybrana osoba posiada bierne prawo wyborcze, zgodnie z rozdz. 3 § 4 ust. 2. Osoba nieposiadająca tego prawa zostaje pozbawiona mandatu deputowanego.

W innych przypadkach niż wymienione w ustępie drugim, deputowany lub jego zastępca może być pozbawiony mandatu z mocy prawa, o ile popełnił przestępstwo w sposób oczywisty uniemożliwiający jego wykonywanie. Decyzję w takiej sprawie podejmuje sąd.

§ 12

Zabrania się wszczęcia postępowania sądowego wobec deputowanego do Riksdagu, oraz osobie która wykonywała mandat, pozbawienia go wolności, utrudniania mu podróży po terenie Królestwa z powodu jego wypowiedzi lub czynów związanych z pełnieniem obowiązków, bez zgody Riksdagu wyrażonej większością pięciu szóstych biorących udział w głosowaniu.

W przypadku podejrzenia, że deputowany popełnił przestępstwo, przepisy dotyczące ścigania, zatrzymania i aresztowania stosuje się, o ile przyznał się on do popełnienia przestępstwa, gdy został zatrzymany na gorącym uczynku lub, gdy czyn ten jest zagrożony karą pozbawienia wolności nie niższą niż dwa lata.

§ 13

W czasie, gdy deputowany pełni obowiązki Przewodniczącego Riksdagu, lub gdy jest członkiem Rządu, jego obowiązki wykonuje zastępca. Riksdag w Akcie o Riksdagu może określić inne przypadki, w których zastępca wykonuje mandat deputowanego w czasie urlopu.

Przepisy § 10 i § 12 ust. 1 stosuje się do Przewodniczącego Riksdagu i pełnionych przez niego obowiązków.

Do zastępcy pełniącego obowiązki deputowanego mają zastosowanie przepisy dotyczące deputowanego.

§ 14

Szczegółowe przepisy dotyczące porządku prac Riksdagu określa Akt o Riksdagu.

Rozdział 5 Głowa państwa

§ 1

Król lub Królowa zasiadając na tronie Szwecji, z mocy rozdz. 1 § 5 Aktu o sukcesji, jest w Królestwie Głową Państwa.

§ 2

Funkcje Głowy Państwa może pełnić wyłącznie obywatel szwedzki, po ukończeniu osiemnastego roku życia. Nie może on w tym samym czasie być członkiem Rządu bądź pełnić funkcji Przewodniczącego lub deputowanego Riksdagu.

§ 3

Głowa Państwa informowana jest przez premiera o sprawach dotyczących Królestwa. W razie potrzeby Rząd zbiera się pod przewodnictwem Głowy Państwa jako Rada Państwa.

Głowa Państwa winna zasięgnąć opinii premiera przed wyjazdem za granicę.

§ 4

W przypadku przeszkody w pełnieniu przez Króla lub Królową obowiązków Głowy Państwa, obowiązki te przejmuje czasowo, zgodnie z porządkiem dziedziczenia członek rodu królewskiego, o ile nie występuje po jego stronie przeszkoda, jako regent *ad interim*.

§ 5

W przypadku wygaśnięcia rodu królewskiego, Riksdag wyznacza regenta, dla czasowego pełnienia obowiązków Głowy Państwa. Na ten sam okres Riksdag wyznacza wiceregenta.

Przepis powyższy ma również zastosowanie w przypadku, gdy nastąpił zgon Króla lub Królowej lub abdykacja, a następca tronu nie ukończył osiemnastu lat.

§ 6

W przypadku, gdy Król lub Królowa nieprzerwanie przez okres sześciu miesięcy nie może wykonywać swoich obowiązków lub gdy zaniechał ich wykonywania, Rząd powinien powiadomić o tym fakcie Riksdag. Riksdag decyduje czy można uznać, że Król abdykował.

§ 7

Riksdag może, na wniosek Rządu, wyznaczyć osobę dla pełnienia obowiązków regenta *ad interim*, o ile żadna z osób przewidzianych w § 4 lub § 5 nie może wykonywać tych obowiązków.

Jeżeli brak jest odpowiedniej osoby, Przewodniczący Riksdagu a w razie zaistnienia przeszkody jego zastępca pełni, na wniosek Rządu, obowiązki regenta *ad interim*.

§ 8

Król lub Królowa nie ponosi odpowiedzialności za swoje działania. Regent nie może być pociągnięty do odpowiedzialności za czyny dokonane w okresie pełnienia przez niego obowiązków Głowy Państwa.

Rozdział 6 Rząd

Skład Rządu

§ 1

Rząd składa się z premiera i ministrów.

Premier powoływany jest w trybie §§ 4–6. Ministrów powołuje premier.

§ 2

Ministrami mogą zostać jedynie szwedzcy obywatele. Minister nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia. Ponadto nie może on przyjmować żadnych zleceń ani wykonywać żadnej działalności mogącej podważyć do niego zaufanie publiczne.

Wybór premiera po wyborach

§ 3

Najpóźniej w ciągu dwóch tygodni nowo wybrany Riksdag winien zarządzić głosowanie w sprawie wotum zaufania dla urzędującego premiera. Jeżeli ponad połowa członków Riksdagu w głosowaniu nie poprze

premiera, zostaje on odwołany ze stanowiska. Głosowanie w sprawie wotum zaufania dla premiera nie odbywa się, jeżeli premier został wcześniej odwołany.

Tworzenie Rządu

§ 4

Przed powołaniem premiera, Przewodniczący Riksdagu zwołuje na konsultacje przedstawicieli wszystkich partii reprezentowanych w Riksdagu. Następnie Przewodniczący Riksdagu, po porozumieniu się ze swym zastępcą, przedkłada propozycję Riksdagowi. Najpóźniej czwartego dnia po przedłożeniu propozycji, Riksdag powinien, bez rozpatrywania jej przez komisje, przeprowadzić nad nią głosowanie. W przypadku, gdy więcej niż połowa członków Riksdagu głosuje przeciwko propozycji, przyjmuje się, że została ona odrzucona. W przeciwnym przypadku uważa się, że propozycja została przyjęta.

§ 5

W razie odrzucenia propozycji Przewodniczącego Riksdagu, procedurę przewidzianą § 4 ponawia się. W przypadku czterokrotnego odrzucenia propozycji Przewodniczącego, procedurę powołania premiera należy przerwać i podjąć na nowo po przeprowadzeniu wyborów do Riksdagu. Jeżeli w terminie najbliższych trzech miesięcy nie jest przewidziane przeprowadzenie wyborów zwyczajnych, należy w tym terminie przeprowadzić wybory nadzwyczajne.

§ 6

W przypadku zaaprobowania kandydatury nowego premiera przez Riksdag, powinien on w możliwie najkrótszym czasie przedstawić Riksdagowi powołanych przez siebie ministrów. Zmiana Rządu następuje na jego specjalnym posiedzeniu w obecności Głowy Państwa, a w razie przeszkody, w obecności Przewodniczącego Riksdagu. Przewodniczący Riksdagu zapraszany jest na każde posiedzenie.

W imieniu Riksdagu nominację na premiera wręcza Przewodniczący Riksdagu.

Odwołanie premiera lub innego członka Rządu

§ 7

W przypadku stwierdzenia przez Riksdag, że premier bądź ministrowie nie cieszą się jego zaufaniem,

Przewodniczący Riksdagu ich odwołuje. Jeżeli Rząd jest w stanie zarządzić wybory nadzwyczajne do Riksdagu, decyzja o odwołaniu nie zostaje wykonana, o ile Rząd w ciągu tygodnia od uchwalenia wotum nieufności zarządzi wybory nadzwyczajne.

Jeżeli Riksdag stwierdzi, że premier nie cieszy się jego zaufaniem przepisy § 3 odnoszące się do odwołania premiera po wyborach stosuje się odpowiednio.

§ 8

Członek Rządu może być odwołany na własną prośbę. Premiera odwołuje Przewodniczący Riksdagu, a członka Rządu premier. Premier może także odwołać członka Rządu z innych powodów.

§ 9

W przypadku odwołania premiera lub jego zgonu Przewodniczący Riksdagu odwołuje pozostałych członków Rządu.

Wicepremier

§ 10

W razie swojej nieobecności, premier może wyznaczyć jednego z ministrów do zastępowania go w pełnieniu obowiązków. Jeżeli premier nie wyznaczy zastępcy lub w razie zaistnienia przeszkody w pełnieniu obowiązków po stronie zastępcy, obowiązki premiera przejmuje członek Rządu o najdłuższym stażu. Jeżeli dwóch lub więcej członków Rządu ma taki sam staż, decyduje ich wiek.

Rząd tymczasowy

§ 11

W przypadku odwołania wszystkich członków Rządu, pełnią oni swoje obowiązki do czasu objęcia funkcji przez nowy Rząd. W przypadku odwołania ministra na własną prośbę, na prośbę premiera, pełni on swoje obowiązki do czasu objęcia funkcji przez następcę.

Przeszkody w pełnieniu funkcji Przewodniczącego

§ 12

W przypadku niemożności pełnienia funkcji przez Przewodniczącego Riksdagu, jego obowiązki wynikające z powyższego rozdziału przejmuje jego zastępca.

Rozdział 7 Porządek pracy Rządu

Kancelaria Rządu i jej obowiązki

§ 1

Dla organizowania pracy Rządu i wspierania ministrów w wykonywaniu ich obowiązków tworzy się Kancelarię Rządu⁵. W skład Kancelarii wchodzi ministerstwa utworzone dla poszczególnych rodzajów działalności. Rząd określa zakres działalności poszczególnych ministerstw. Premier wyznacza z grona członków Rządu kierowników poszczególnych ministerstw.

Prace Rządu

§ 2

W toku prac przygotowawczych Kancelaria powinna uzyskiwać niezbędne informacje i wyjaśnienia od odpowiednich organów. Powinna również uzyskiwać niezbędne informacje i wyjaśnienia od gmin. Stowarzyszeniom i poszczególnym osobom należy umożliwić przedstawianie w niezbędnym zakresie ich stanowiska.

§ 3

Rząd rozpatruje sprawy i podejmuje decyzje na posiedzeniach. Sprawy wykonania ustaw i innych aktów Rządu odnoszące się do sił zbrojnych, mogą być rozstrzygane, przez osobę kierującą właściwym ministerstwem, pod nadzorem premiera i w zakresie ustawowo określonym.

§ 4

Premier wzywa pozostałych członków Rządu na posiedzenia i przewodniczy posiedzeniom. W posiedzeniu Rządu powinno uczestniczyć, co najmniej pięciu członków Rządu.

§ 5

Sprawy dotyczące danego ministerstwa przedstawia na posiedzeniach Rządu kierujący danym ministerstwem. Premier może zarządzić, że sprawa lub grupa spraw dotycząca określonego ministerstwa powinna być przedstawiona przez innego członka Rządu niż kierujący danym ministerstwem.

⁵ W oryg. *kommuner*.

Protokołowanie obrad i zdań odrębnych

§ 6

Z posiedzeń Rządu sporządza się protokoły. W protokole powinny być odnotowane różnice poglądów.

§ 7

Rozporządzenia, projekty ustaw oraz inne decyzje rządowe powinny być, pod rygorem nieważności, podpisane przez premiera lub z upoważnienia Rządu przez innego członka Rządu. W określonych przypadkach Rząd może, w drodze rozporządzenia, upoważnić urzędnika do podpisania dokumentu.

Rozdział 8

Ustawy i inne akty prawne

§ 1

Akty normatywne Riksdag wydaje w formie ustawy, a Rząd w formie rozporządzenia. Gminy i instytucje państwowe mogą również wydawać akty normatywne pod warunkiem, że zostały do tego upoważnione przez Riksdag lub Rząd.

Upoważnienie do wydawania aktów normatywnych udzielane jest w drodze ustawy lub rozporządzenia.

§ 2

Akty normatywne wydawane są w formie ustawy, jeżeli dotyczą:

1. statusu osobistego jednostki oraz jej stosunków osobistych i majątkowych,
2. stosunków między jednostką a instytucjami publicznymi, i odnoszących się do nakładania obowiązków na jednostkę lub innego wkroczenia w osobiste lub majątkowe sprawy jednostki,
3. zasad organizacji gminy i form jej działalności oraz podatków gminnych, a także uprawnień i zadań gminy w innych sprawach.
4. gmin wyznaniowych i podstaw działania Kościoła Szwedzkiego jako gminy wyznaniowej,
5. instytucji konsultatywnego referendum w całym Królestwie oraz trybu jego przeprowadzania w sprawach dotyczących praw fundamentalnych, lub
6. wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Również inne przepisy zawarte w niniejszym Akcie o formie Rządu oraz przepisy innych aktów kon-

stytucyjnych, określają treść regulacji wymagającej formy ustawowej.

Akty normatywne wydawane przez Rząd

§ 3

Riksdag może upoważnić Rząd do wydania aktów normatywnych w zakresie określonym w § 2 ust. 1 i 3. Nie mogą one jednak dotyczyć:

1. nakładania innych kar niż kara grzywny,
2. innych podatków niż cło za przywóz towarów,
3. postępowania upadłościowego ani likwidacyjnego.

Riksdag może w drodze ustawy, upoważniającej go do tego zgodnie z ustępem pierwszym, wprowadzić ustawą inne kary niż karę grzywny stosowaną przez Rząd za przekroczenie przepisów wydawanych na podstawie przysługującego mu upoważnienia.

§ 4

Na podstawie § 2 ust. 1 pkt 1–3, Riksdag może upoważnić Rząd do wydawania rozporządzeń odraczających wykonanie zobowiązań.

§ 5

Riksdag w drodze ustawy może upoważnić Rząd do wydania rozporządzeń dotyczących:

1. terminu wejścia w życie ustawy,
2. terminów wejścia w życie lub utraty mocy obowiązującej przez przepisy ustawy; lub
3. stosowania ustawy w relacjach z innym państwem lub organizacją międzynarodową.

§ 6

O ile Riksdag tak zdecyduje, rozporządzenia wydawane przez Rząd, na mocy upoważnienia przewidzianego w Akcie o formie Rządu, powinny być przedłożone Riksdagowi do zatwierdzenia.

§ 7

Poza sprawami określonymi w §§ 3–5, Rząd może wydawać:

1. rozporządzenia dotyczące wykonywania ustaw; oraz
2. rozporządzenia regulujące sprawy, które zgodnie z prawami fundamentalnymi, nie muszą być rozpatrywane przez Riksdag.

Przepisy, o których mowa w ust. 1, nie mogą dotyczyć wewnętrznych spraw Riksdagu bądź organów

podległych Riksdagowi. Ponadto Rząd nie może na mocy ust. 1 pkt 2 nakładać podatków zastrzeżonych do wyłącznej kompetencji gmin.

§ 8

Uprawnienie Rządu do wydawania rozporządzenia w określonej sprawie nie stanowi przeszkody do uregulowania tej samej sprawy przez Riksdag w formie ustawy.

Akty normatywne wydawane przez inne organy państwowe niż Riksdag i Rząd

§ 9

Riksdag ma prawo upoważnić gminę do wydania rozporządzeń w zakresie określonym § 2 ust. 1 pkt 2, jeżeli dotyczą one:

1. opłat, lub
2. podatków na rzecz organizacji ruchu drogowego w gminie.

§ 10

Upoważnienie udzielone Rządowi przez Riksdag do wydawania rozporządzeń w sprawach określonych w niniejszym rozdziale, może być, za zgodą Riksdagu, przekazane przez Rząd innym organom administracyjnym lub gminom.

§ 11

Rząd może upoważnić podlegające mu lub Riksdagowi organy do wydania rozporządzeń przewidzianych w § 7. Upoważnienie to nie może dotyczyć spraw wewnętrznych Riksdagu lub organów podległych Riksdagowi.

§ 12

Przepisy wydane na mocy upoważnienia przez organ podlegający Rządowi, zgodnie z §§ 10 lub 11, o ile Rząd tak zdecyduje, powinny być przedłożone Rządowi do zatwierdzenia.

§ 13

Riksdag może w drodze ustawy upoważnić Bank Królestwa⁶ do wydawania rozporządzeń w ramach jego uprawnień określonych w rozdziale dziewiątym oraz w zakresie jego roli w zapewnieniu bezpiecznego i efektywnego systemu płatniczego.

⁶ W orygl. *Riksbanken*.

Riksdag może udzielić organom rządowym upoważnienia do wydawania rozporządzeń dotyczących wewnętrznych spraw Riksdagu bądź organów podległych Riksdagowi.

Uchwalanie aktu konstytucyjnego i Aktu o Riksdagu

§ 14

Akty konstytucyjne uchwalane są w formie dwóch jednobrzmiących uchwał. Pierwszą, która po uchwaleniu pozostaje w zawieszeniu, jest uchwalany projekt zmiany aktu konstytucyjnego. Druga uchwała nie może być podjęta do chwili wyborów w Królestwie nowego Riksdagu, który może ją przyjąć po ukonstytuowaniu się. Ponadto, winno upłynąć, co najmniej dziewięć miesięcy, od momentu przekazania sprawy Riksdagowi a wyborami, chyba że Komisja Konstytucyjna odstąpi od powyższej zasady. Decyzję tę należy podjąć najpóźniej w trakcie opracowywania projektu i musi być ona przyjęta większością, co najmniej pięciu szóstych głosów członków Komisji.

§ 15

Riksdag nie może przyjąć jako oczekującej inicjatywy aktu konstytucyjnego, która wpłynęła po wyborach i pozostaje w sprzeczności z wcześniej oczekującą inicjatywą dotyczącą aktu konstytucyjnego, bez odrzucenia propozycji aktu konstytucyjnego, która wpłynęła jako pierwsza.

§ 16

Referendum w sprawie inicjatywy aktu konstytucyjnego, która oczekuje na przeprowadzenie wyborów przeprowadza się na wniosek co najmniej jednej dziesiątej członków, a w głosowaniu nad wnioskiem wypowie się za nim przynajmniej jedna trzecia deputowanych. Wniosek taki musi zostać przedstawiony w ciągu piętnastu dni od dnia, w którym Riksdag przyjął propozycję. Wniosek w sprawie referendum nie podlega rozpatrzeniu przez komisję.

Referendum przeprowadza się jednocześnie z wyborami do Riksdagu przewidzianymi w § 14. Osoby posiadające czynne prawo wyborcze głosują w referendum za lub przeciw inicjatywie aktu konstytucyjnego. Inicjatywa zostaje odrzucona, jeżeli więcej niż połowa osób uczestniczących w wyborach, które oddały głosy ważne, była jej przeciwna. W pozosta-

łych przypadkach, Riksdag przeprowadza do końca postępowanie ustawodawcze.

§ 17

Akt o Riksdagu uchwalany jest w trybie § 14 zdanie 1–3 i § 15. Akt ten może być ustanowiony przez podjęcie jednej tylko uchwały, jeżeli wypowie się za nią trzy czwarte głosujących, w obecności przynajmniej połowy wszystkich członków Riksdagu.

Przepisy zmieniające Akt o Riksdagu są uchwalone w zwykłym trybie przewidzianym dla uchwalania ustaw.

Postanowienia ust. 1 stosuje się również do ustaw wymienionych w § 2 ust. 1 pkt 4.

Zmiana i uchylenie ustawy

§ 18

Zmiany lub uchylenia ustawy można dokonać jedynie ustawą.

Do zmiany bądź uchylenia aktu konstytucyjnego lub Aktu o Riksdagu postanowienia §§ 14–17 stosuje się odpowiednio. Do zmiany bądź uchylenia ustaw wymienionych w § 2 ust. 1 pkt 4 mają zastosowanie przepisy § 17.

Ogłaszanie i publikacja nowych ustaw

§ 19

Uchwalona ustawa winna być ogłoszona przez Rząd bez zbędnej zwłoki. Ustawa zawierająca przepisy dotyczące spraw Riksdagu lub organów podlegających Riksdagowi, które nie zostały uregulowane w aktach konstytucyjnych lub w Akcie o Riksdagu, może być ogłoszona przez Riksdag.

Ustawy powinny być ogłaszane bezzwłocznie. Przepis powyższy ma zastosowanie również do rozporządzeń, z wyjątkiem przypadków przewidzianych przez ustawę.

Rada Legislacyjna

§ 20

Każdy projekt ustawy badany jest przez Radę Legislacyjną, w której skład wchodzi sędziowie, bądź w razie potrzeby byli sędziowie Sądu Najwyższego i Najwyższego Sądu Administracyjnego. Przepisy szczególne dotyczące składu i procedury pracy Rady Legislacyjnej wydawane są w formie ustawy.

§ 21

Wniosek o opinię Rady Legislacyjnej składany jest przez Rząd lub w przypadkach określonych szczegółowo w Akcie o Riksdagu przez komisję Riksdagu.

Opinię Rady Legislacyjnej należy uzyskać przed podjęciem przez Riksdag decyzji w sprawie:

1. Aktu o wolności druku, dotyczącego wolności prasy czy wolności słowa odnoszących się do działalności radia, telewizji i podobnych środków przekazu oraz prezentacji z wykorzystaniem baz danych i środków technicznych;
2. ustawy ograniczającej dostęp do dokumentów publicznych;
3. ustawy przewidzianej w rozdziale drugim §§ 14–16, 20 oraz 25;
4. ustawy o przetwarzaniu danych osobowych, które są całkowicie lub częściowo zautomatyzowane;
5. ustawy o podatku gminnym lub ustawy określającej zobowiązania gmin;
6. ustawy przewidzianej § 2 ust. 1 pkt 1 lub 2, lub ustawy przewidzianej w rozdziale 11 lub 12; lub
7. ustawy zmieniającej lub uchylającej ustawę zgodnie z ust. 1–6.

Przepisów ust. 2 nie stosuje się, jeżeli zasięgnięcie opinii Rady Legislacyjnej nie jest niezbędne ze względu na naturę sprawy lub gdy w znacznym stopniu opóźniłoby to postępowanie ustawodawcze. Propozując uchwalenie ustawy przewidzianej w zd. 1 niniejszego ustępu bez zasięgnięcia opinii Rady Legislacyjnej, Rząd powinien jednocześnie przedstawić Riksdagowi powody takiego postępowania. Niezasięgnięcie opinii Rady Legislacyjnej o projekcie ustawy nie stanowi przeszkody dla wejścia ustawy w życie.

§ 22

Rada bada:

1. czy projekt jest zgodny z aktami konstytucyjnymi i systemem prawa jako całością,
2. czy poszczególne unormowania projektu są wewnętrznie spójne,
3. czy projekt pozostaje w zgodzie z zasadami państwa prawa,
4. czy projekt ustawy został tak ukształtowany, że ustawa w sposób przewidywany spełni założone cele jej ustanowienia,
5. jakie problemy prawdopodobnie towarzyszyć będą wdrożeniu danej ustawy.

Rozdział 9

Władza finansowa

Decyzje związane z dochodami i wydatkami państwa

§ 1

Riksdag decyduje o podatkach, opłatach na rzecz państwa i budżecie państwa.

Projekt budżetu

§ 2

Rząd przedkłada Riksdagowi projekt budżetu.

Uchwalanie budżetu

§ 3

Riksdag uchwała ustawę budżetową na najbliższy rok budżetowy lub, z ważnych powodów na inny okres budżetowy. Riksdag określa kwoty dochodów państwowych oraz przydziela środki na określone cele.

Riksdag może zadecydować, że określone środki będą użyte w innym okresie niż okres budżetowy.

Riksdag może zdecydować, że część dochodów państwa może być wykorzystana w celach specjalnych w inny sposób niż w decyzji dotyczącej wydatkowania środków.

§ 4

W ciągu roku budżetowego Riksdag może, ponownie określić dochody państwa, zmienić przeznaczenie środków i przydzielić nowe środki.

§ 5

Jeżeli Riksdag nie uchwali budżetu przed rozpoczęciem okresu budżetowego, zobowiązany jest do przyznania środków na okres do czasu uchwalenia budżetu. Riksdag może upoważnić Komisję Finansową do podjęcia decyzji w tej sprawie w zastępstwie Riksdagu.

Jeżeli Riksdag nie podjął decyzji o przyznaniu środków, o której mowa w ustępie pierwszym, do czasu uchwalenia następnego budżetu, mają zastosowanie przepisy poprzedniego budżetu, wraz ze zmianami wynikającymi z innych decyzji podjętych przez Riksdag.

Wytyczne Riksdagu

§ 6

Riksdag może określić kierunki rozwoju określonych działań państwa na okres dłuższy niż okres budżetowy.

Wykorzystanie przyznaných środków i dochodów

§ 7

Środki państwowe nie mogą być użyte w inny sposób niż określony przez Riksdag.

Majątek i zobowiązania państwa

§ 8

Środki państwowe oraz inne dochody pozostają w dyspozycji Rządu. Przepisu powyższego nie stosuje się do środków przeznaczonych na potrzeby Riksdagu oraz jego organów lub ustawowo objętych specjalnym zarządem.

Bez upoważnienia Riksdagu, Rząd nie może zaciągnąć pożyczek bądź zobowiązań o charakterze finansowym.

§ 9

Riksdag określa w niezbędnym zakresie podstawy zarządzania i dysponowania własnością państwową. Riksdag może równocześnie określić, co do których środków o szczególnym charakterze nie mogą być podejmowane decyzje bez jego zgody.

Sprawozdanie roczne państwa

§ 10

Po zakończeniu okresu budżetowego rząd przedkłada Riksdagowi roczne sprawozdanie z wykonania budżetu państwa.

Szczegółowe przepisy dotyczące budżetu

§ 11

Szczegółowe przepisy określające uprawnienia i obowiązki Riksdagu i Rządu w odniesieniu do budżetu reguluje Akt o Riksdagu i inne akty normatywne.

Polityka walutowa

§ 12

Rząd ponosi odpowiedzialność za ogólne zasady polityki walutowej. Inne kwestie w zakresie polityki walutowej określa ustawa.

Bank Królestwa

§ 13

Riksbanken jest centralnym bankiem Królestwa i podlega Riksdagowi. Riksbanken ponosi odpowiedzialność za politykę pieniężną. Żaden organ władzy publicznej nie może decydować o kierunku polityki pieniężnej prowadzonej przez Riksbanken.

Radę Nadzorczą Riksbanken liczącą jedenastu członków wybiera Riksdag. Bankiem kieruje zarząd mianowany przez Radę Nadzorczą.

Riksdag rozstrzyga o udzieleniu absolutorium dla członków Rady Nadzorczej Banku i jego zarządu. Jeżeli Riksdag odmówi udzielenia absolutorium członkowi Rady Nadzorczej Banku, powinien on ustąpić z urzędu. Rada Nadzorcza może usunąć ze stanowiska członka zarządu Banku tylko wówczas, gdy nie jest on w stanie wykonywać swoich uprawnień w zakresie powierzonych mu zadań, bądź, gdy został uznany za winnego dopuszczenia się poważnych zaniedbań.

Przepisy dotyczące wyboru Rady Nadzorczej oraz kierowania i działalności Riksbanken określa ustawa.

§ 14

Riksbanken ma wyłączne prawo emisji banknotów i monet. Szczegółowe przepisy dotyczące obiegu pieniądza i zasad płatności określa ustawa.

Rozdział 10

Stosunki międzynarodowe

Uprawnienia Rządu do zawierania umów międzynarodowych

§ 1

Umowy z innymi państwami lub organizacjami międzynarodowymi zawierane są przez Rząd.

§ 2

Rząd może przekazać organom administracyjnym mandat do zawierania umów międzynarodowych

w sprawach, dla których takie umowy nie wymagają aprobaty Riksdagu lub konsultacji z Doradczą Radą Spraw Zagranicznych.

Zatwierdzenie umów międzynarodowych przez Riksdag

§ 3

Rząd nie może zawrzeć umowy międzynarodowej wiążącej Królestwo bez zatwierdzenia jej przez Riksdag, w szczególności jeżeli umowa:

1. przewiduje zmianę ustawy, jej uchylenie lub ustanowienie nowej, lub
2. dotyczy zagadnień należących do wyłącznej kompetencji Riksdagu.

Jeżeli dla przypadków określonych w ust. 1 lub 2 niniejszego paragrafu, w Riksdagu przewidziana jest specjalna procedura podejmowania decyzji, ten sam tryb winien mieć zastosowanie przy zatwierdzaniu umowy.

Aprobaty Riksdagu, przed podpisaniem ich przez rząd, wymagają również umowy międzynarodowe niewymienione w niniejszym paragrafie, jeżeli mają doniosły dla Królestwa charakter. Rząd może jednak podjąć działania bez uzyskania aprobaty Riksdagu, jeżeli wymagają tego interesy Królestwa. W takim przypadku Rząd powinien przed zawarciem umowy przeprowadzić konsultacje z Doradczą Radą Spraw Zagranicznych.

§ 4

Umowa, o której mowa w § 3, zawierana w ramach współpracy z Unią Europejską, może zostać zatwierdzona przez Riksdag, nawet, jeżeli nie przybrała jeszcze ona ostatecznego kształtu.

Inne zobowiązania międzynarodowe i wypowiedanie umów

§ 5

Przepisy w §§ 1–4 stosuje się odpowiednio do zobowiązań zaciąganych przez Królestwo w formie innej niż umowa międzynarodowa, a także przy wypowiedzeniu umowy bądź zobowiązania.

Przeniesienie uprawnień do podejmowania decyzji w ramach współpracy z UE

§ 6

W ramach współpracy z Unią Europejską Riksdag może przekazać organom Unii Europejskiej prawo

do podejmowania decyzji, o ile nie dotyczą one zasad ustroju państwowego. Przekazanie zakłada jednak, że Wspólnota zapewniają ochronę praw i wolności w zakresie odpowiadającym ochronie gwarantowanej przez niniejszy Akt o formie Rządu oraz Europejską Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności.

Riksdag decyduje o przekazaniu uprawnień decyzyjnych w formie aktu podjętego większością co najmniej trzech czwartych głosów obecnych członków. Decyzja Riksdagu może też zostać podjęta w trybie przewidzianym dla uchwalania aktów konstytucyjnych. Przekazanie uprawnień nie może nastąpić dopóki Riksdag nie zaaprobuje umowy, zgodnie z § 3.

Przeniesienie uprawnień do podejmowania decyzji poza ramy współpracy z UE

§ 7

W sprawach innych niż przewidziane w § 6, prawo podejmowania decyzji, wynikające wprost z Aktu o formie Rządu i dotyczące: stanowienia przepisów, korzystania z własności państwa, zadań związanych z wykonywaniem wymiaru sprawiedliwości, zawierania i wypowiedzania umów międzynarodowych lub zaciągania zobowiązań – może być w ograniczonym zakresie przekazane organizacji międzynarodowej zajmującej się współpracą pokojową, której Królestwo jest członkiem lub zamierza nim zostać albo międzynarodowemu trybunałowi sprawiedliwości.

Na podstawie powyższego ustępu nie można przekazać prawa uchwalania, zmiany lub uchylenia aktów konstytucyjnych, Aktu o Riksdagu, ordynacji wyborczej oraz ustaw dotyczących ograniczenia praw i wolności określonych w drugim rozdziale.

Decyzja Riksdagu o przekazaniu uprawnień podejmowana jest w trybie określonym w § 6 ust. 2.

§ 8

Wszelkie sprawy z zakresu wymiaru sprawiedliwości bądź administracji, nieunormowane w niniejszym Akcie o formie Rządu, mogą w innych przypadkach niż przewidziane w § 6, być przekazane w formie decyzji Riksdagu, innemu państwu, organizacji międzynarodowej, organowi międzynarodowemu lub wspólnocie. W konkretnych przypadkach Riksdag może w drodze ustawy upoważnić Rząd lub inny organ do podjęcia stosownej decyzji w tej sprawie.

W przypadku, gdy przekazane sprawy polegają na wykonywaniu władzy publicznej, Riksdag podejmuje decyzję w trybie przewidzianym w § 6 ust. 2.

Zmiana umów międzynarodowych

§ 9

W przypadku ustalenia, że umowa międzynarodowa jest ważna i stała się częścią prawa szwedzkiego, Riksdag może postanowić, że również zmiany umowy w przyszłości będą miały moc obowiązującą na terenie Królestwa. Decyzja dotycząca przyszłych zmian może być podjęta tylko w ściśle oznaczonym zakresie. Decyzja jest podejmowana zgodnie z procedurą przewidzianą w § 6 ustę 2.

Prawo Riksdagu do informacji i konsultacji w sprawie współpracy w ramach UE

§ 10

Rząd powinien na bieżąco informować Riksdag o sprawach dotyczących współpracy w ramach Unii Europejskiej oraz przeprowadzać, w razie potrzeby, konsultacje z organami wskazanymi przez Riksdag. Szczegółowe przepisy dotyczące obowiązku informacyjnego i konsultacyjnego zawiera Akt o Riksdagu.

Doradcza Rada Spraw Zagranicznych⁷

§ 11

Rząd powinien na bieżąco informować Doradczą Radę Spraw Zagranicznych o sprawach z zakresu stosunków międzynarodowych, istotnych dla Królestwa oraz w niezbędnym zakresie zasięgać opinii Rady. Rząd przed podjęciem decyzji powinien, w miarę możliwości, przeprowadzić konsultacje z Radą we wszystkich sprawach większej wagi.

§ 12

Doradcza Rada Spraw Zagranicznych składa się z Przewodniczącego Riksdagu i dziewięciu innych deputowanych wybieranych przez Riksdag. Przepisy szczegółowe dotyczące składu Doradczej Rady Spraw Zagranicznych określa Akt o Riksdagu.

Doradcza Rada Spraw Zagranicznych zbiera się na wniosek Rządu. Rząd ma obowiązek zwołać Radę, jeżeli tego żąda co najmniej czterech członków Rady.

⁷ W oryg. *Utrikesnämnden*.

Posiedzeniom Rady przewodniczy Głowa Państwa, a w razie zaistnienia przeszkody, premier.

Członek Doradczej Rady Spraw Zagranicznych oraz osoby z nim związane powinny zachować ostrożność w przekazywaniu informacji uzyskanych w tym charakterze. Przewodniczący obradom Rady może zarządzić bezwarunkową tajność prac.

Obowiązek powiadamiania organów państwowych

§ 13

Kierujący ministerstwem odpowiedzialnym za sprawy zagraniczne powinien być informowany o pojawieniu się w działalności innego organu państwowego zagadnień mających znaczenie dla stosunków z innym państwem lub z organizacją międzynarodową.

Międzynarodowe trybunały sprawiedliwości

§ 14

Przepisy zawarte w rozdz. 2 § 7, w rozdz. 4 § 12, w rozdz. 5 § 8, w rozdz. 11 § 8 i w rozdz. 13 § 3 nie stoją na przeszkodzie, by Szwecja wypełniała swoje zobowiązania przewidziane w Rzymskim Statucie Międzynarodowego Trybunału Karnego lub zobowiązania wobec innych międzynarodowych trybunałów karnych.

Rozdział 11

Wymiar sprawiedliwości

Sądy

§ 1

Sąd Najwyższy, sądy apelacyjne oraz sądy rejonowe są sądami powszechnymi. Najwyższy Sąd Administracyjny, trybunały skarbowo-administracyjne i sądy administracyjne są powszechnymi sądami administracyjnymi. Prawo do rozpoznania sprawy przez Sąd Najwyższy, Naczelny Sąd Administracyjny, sąd apelacyjny lub trybunał skarbowo-administracyjny może być ustawowo ograniczone. Inne sądy tworzone są na mocy ustawy. Rozdział 2 § 11 ust. 1 określa sprawy dla rozpatrzenia których zakazane jest tworzenie sądów specjalnych.

Członkiem Sądu Najwyższego lub Najwyższego Sądu Administracyjnego może być tylko sędzia, który jest lub był sędzią zawodowym. Członkami innych sądów mogą być wyłącznie sędziowie zawodo-

wi. W przypadku sądów tworzonych dla rozpatrzenia określonej grupy spraw lub dla określonej grupy osób można w ustawie wyjątkowo odstąpić od zasady tu wyrażonej.

§ 2

Przepisy dotyczące wymiaru sprawiedliwości, ogólnych zasad organizacji sądów oraz postępowania sądowego, które nie zostały zawarte w Akcie o formie Rządu, określa ustawa.

Niezawisłość wymiaru sprawiedliwości

§ 3

Żaden organ władzy publicznej, nie wyłączając Riksdagu, nie może określać w jaki sposób sądy mają wyrokować w konkretnej sprawie lub w indywidualnych przypadkach stosować przepisy prawa. Żaden organ władzy publicznej nie ma również prawa wpływać na to w jaki sposób obowiązki sądowe rozdzielane są pomiędzy poszczególnych sędziów.

§ 4

Riksdag nie ma prawa podejmować żadnych funkcji sędziowskich, chyba że jest to przewidziane aktem konstytucyjnym lub Aktem o Riksdagu.

§ 5

Spory między prywatnymi podmiotami nie mogą być rozstrzygane przez inne niż sądy powołane ustawowo organy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Powoływanie sędziów zawodowych

§ 6

Sędziów zawodowych powołuje Rząd. Przy obsadzeniu stanowisk sędziów zawodowych należy kierować się wyłącznie obiektywnymi przesłankami takimi, jak zasługi oraz kwalifikacje.

Przepisy dotyczące procedury powoływania sędziów zawodowych określa ustawa.

Uprawnienia sędziego zawodowego

§ 7

Sędzia zawodowy może być zwolniony ze służby jedynie gdy:

1. w wyniku popełnienia przestępstwa lub poważnego bądź powtarzającego się zaniedbywania

swoich obowiązków okazał się osobą niegodną wykonywania służby; lub

2. osiągnął wiek emerytalny lub ma ustawowy obowiązek przejścia na rentę z powodu trwałej utraty zdolności do wykonywania pracy.

O ile wymagają tego względy organizacyjne, sędzia zawodowy może być przeniesiony na równorzędne stanowisko.

§ 8

Oskarżenie o popełnieniu przestępstwa w czasie pełnienia obowiązków przez członka Sądu Najwyższego lub Najwyższego Sądu Administracyjnego wszczyna Sąd Najwyższy.

Najwyższy Sąd Administracyjny rozpoznaje wniosek o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego, lub o jego zawieszenie w pełnieniu obowiązków bądź o obowiązku poddania się przez niego badaniu lekarskiemu. Jeśli taki wniosek dotyczy członka Najwyższego Sądu Administracyjnego, rozpatrywany jest przez Sąd Najwyższy. Prawo do wniesienia wniosku, o którym mowa w ust. 1 i 2, przysługuje Ombudsmanowi Riksdagu lub Kanclerzowi Sprawiedliwości.

§ 9

W przypadku zwolnienia sędziego zawodowego ze służby przez inny organ władzy publicznej niż sąd, ma on prawo domagać się rozpatrzenia swojej sprawy przez sąd. Odwołanie rozpatrywane jest w sądzie przez sędziów zawodowych. Powyższy przepis stosuje się także do sędziego zawieszonoego w wykonywaniu obowiązków lub zobowiązanego do przeprowadzenia badań lekarskich oraz przeciwko któremu wszczęto postępowanie dyscyplinarne.

§ 10

Przepisy dotyczące uprawnień sędziów zawodowych reguluje ustawa.

Wymóg posiadania obywatelstwa szwedzkiego

§ 11

Sędzią zawodowym może zostać jedynie szwedzki obywatel. W innych przypadkach wymóg obywatelstwa szwedzkiego dla osób pełniących funkcje w ramach wymiaru sprawiedliwości ma zastosowanie, jeżeli przewiduje to ustawa i na warunkach przez nią określonych.

Pozostali pracownicy sądowi

§ 12

W stosunku do pozostałych pracowników sądu mają zastosowanie przepisy rozdziału 12, §§ 5–7.

Wznowienie postępowania i przywrócenie terminu

§ 13

W sprawach, w których Rząd, sąd administracyjny lub organ władzy administracyjnej pozostaje instancją odwoławczą, wznowienie postępowania lub przywrócenie terminu należy do kompetencji Najwyższego Sądu Administracyjnego. W pozostałych przypadkach postępowanie wznawia lub termin przywraca Sąd Najwyższy, a w zakresie określonym ustawowo, inny sąd niebędący sądem administracyjnym.

Szczegółowe postanowienia dotyczące wznowienia postępowania oraz przywrócenia terminu określa ustawa.

Sądowa kontrola ustawodawstwa

§ 14

W przypadku, gdy sąd lub inny organ ustali, że jakikolwiek akt normatywny pozostaje w sprzeczności z aktami konstytucyjnymi, z innym aktem o wyższej mocy lub, przy jego tworzeniu nie zastosowano właściwych procedur, nie powinien go stosować.

W przypadku kontroli dokonywanej w ramach ust. 1, należy przede wszystkim mieć na względzie, że Riksdag jest najważniejszym przedstawicielem ludu, a akty konstytucyjne mają pierwszeństwo przed innymi aktami.

Rozdział 12 Administracja

Organizacja administracji państwowej

§ 1

Kanclerz Sprawiedliwości i pozostałe organy administracji państwowej podlegają Rządowi, o ile organy te, z mocy Aktu o formie Rządu bądź innej ustawy nie zostały podporządkowane Riksdagowi.

Niezależność administracji

§ 2

Żaden organ władzy publicznej, nie wyłączając Riksdagu, ani też żadna jednostka organizacyjna władz lokalnych, nie może decydować o sposobie rozstrzygnięcia przez organ administracyjny poszczególnych spraw jednostki lub gmin, jak też o sposobie stosowania przez nią aktów normatywnych.

§ 3

Riksdag nie ma prawa wykonywać żadnych funkcji administracyjnych, chyba że jest to przewidziane aktami konstytucyjnymi lub Aktem o Riksdagu.

Delegowanie funkcji administracyjnych

§ 4

Gminie mogą być powierzone funkcje administracyjne. Funkcje administracyjne mogą być również przekazane innym osobom prawnym i prywatnym. Jeżeli przekazywane funkcje dotyczą wykonywania władzy publicznej, można je delegować jedynie na podstawie upoważnienia ustawy.

Przepisy szczególne dotyczące urzędników państwowych

§ 5

Pracownicy organów administracyjnych podlegających Rządowi zatrudniani są przez Rząd lub organ przez niego wyznaczony.

Przy zatrudnieniu urzędników państwowych należy brać pod uwagę wyłącznie obiektywne przesłanki, takie jak zasługi oraz kwalifikacje.

§ 6

Jedynie obywatel szwedzki może pełnić funkcję Ombudsmana i Audytora Generalnego. Warunek ten odnosi się także do Kanclerza Sprawiedliwości. W innych przypadkach wymóg obywatelstwa szwedzkiego dla osób pełniących funkcje w państwie lub gminie albo wykonujących zadania w ich imieniu, stosuje się, jeżeli przewiduje to ustawa.

§ 7

Podstawowe przepisy dotyczące uprawnień urzędników państwowych, które nie zostały zawarte w Akcie o formie Rządu, określa ustawa.

Warunkowe zwolnienie i prawo łaski

§ 8

Rząd może odstąpić od przepisów rozporządzeń lub przepisów wydanych na mocy decyzji rządowych pod warunkiem, że dopuszcza to ustawa lub wydatki przewidziane w ustawie budżetowej.

§ 9

Rząd stosując prawo łaski, może darować lub złagodzić karę za czyn przestępczy bądź też darować albo złagodzić skutki decyzji organu dotyczącej danej osoby lub jej majątku.

W wyjątkowo uzasadnionych przypadkach Rząd może polecić zaniechanie prowadzenia postępowania wyjaśniającego lub sądowego w sprawie o czyn przestępczy.

Zgodność przepisów prawa z aktami konstytucyjnymi

§ 10

W przypadku, gdy organ państwowy ustali, że akt normatywny pozostaje w sprzeczności z aktami konstytucyjnymi, z innym aktem o wyższej mocy lub przy jego tworzeniu nie zastosowano właściwych procedur, nie powinien go stosować.

Przy rozpatrywaniu zgodności określonego przepisu prawa, zgodnie z ust. 1, należy przede wszystkim mieć na względzie, że Riksdag jest najważniejszym przedstawicielem ludu, a akty konstytucyjne mają pierwszeństwo przed innymi aktami.

Rozdział 13 System kontroli

Działalność Komisji Konstytucyjnej

§ 1

Komisja Konstytucyjna ma prawo kontrolować wykonywanie obowiązków przez członków Rządu oraz sposób ich pracy przy załatwianiu spraw rządowych. Komisja ma prawo dostępu do protokołów dotyczących decyzji rządowych i związanych z tym dokumentów oraz do wszelkich pozostałych dokumentów, które Komisja uzna za niezbędne w celu przeprowadzenia kontroli.

Każda inna komisja oraz każdy deputowany może skierować do Komisji Konstytucyjnej pisemne zapytanie dotyczące obowiązków i sposobu pracy członka Rządu.

§ 2

Obowiązkiem Komisji Konstytucyjnej jest, w uzasadnionych wypadkach, ale nie rzadziej niż raz w roku, przedstawić Riksdagowi swoje istotne spostrzeżenia poczynione w trakcie kontroli. Riksdag może przedstawić Rządowi oficjalne stanowisko w tej sprawie.

Odpowiedzialność członków Rządu

§ 3

Osoba, która jest lub była członkiem Rządu może zostać pociągnięta do odpowiedzialności za popełnienie przestępstwa w związku ze swoją funkcją jedynie w razie poważnego zaniedbania swoich obowiązków służbowych. Decyzję o oskarżeniu podejmuje Komisja Konstytucyjna, a sprawę rozstrzyga Sąd Najwyższy.

Wotum nieufności

§ 4

Riksdag może podjąć decyzję, że członek Rządu utracił zaufanie Riksdagu. Do podjęcia decyzji w sprawie wyrażenia wotum nieufności, na wniosek co najmniej jednej dziesiątej deputowanych Riksdagu, wymagana jest zgoda co najmniej połowy członków Riksdagu.

Wniosek nie może być rozpatrywany w okresie pomiędzy przeprowadzeniem wyborów zwyczajnych lub podjęciem decyzji o przeprowadzeniu wyborów nadzwyczajnych a pierwszym posiedzeniem nowo wybranego Riksdagu. Wniosek, wobec ministra, który pełni obowiązki na podstawie § 11 rozdz. 6 – po formalnym odwołaniu go – w żadnych okolicznościach nie podlega rozpatrzeniu.

Wniosek w sprawie wotum nieufności nie jest rozpatrywany przez komisje.

Interpelacje i zapytania

§ 5

Zgodnie z zasadami określonymi w Akcie o Riksdagu, deputowany może zgłosić interpelację lub zapytanie do członka Rządu związane z jego obowiązkami służbowymi.

Ombudsman

§ 6

Riksdag wybiera jednego lub więcej Ombudsmánów, którzy, zgodnie z uchwalonym przez Riksdag zakresem uprawnień, kontrolują stosowanie ustaw lub innych aktów normatywnych w zakresie działalności publicznej. Ombudsman może wszczynać postępowanie w przypadkach przewidzianych zakresem jego uprawnień.

Sąd, organ zarządzający oraz urzędnicy państwowi i gminni mają obowiązek udostępnić Ombudsmánowi informacje i złożyć wyjaśnienia, których on żąda. Obowiązek taki spoczywa ponadto na każdej osobie poddanej kontroli Ombudsmána. Ombudsman ma prawo wglądu do postanowień i innych dokumentów sądowych i administracyjnych. Oskarżyciel publiczny na żądanie Ombudsmána ma obowiązek udzielenia mu pomocy.

Szczegółowe przepisy dotyczące Ombudsmána określone są w Akcie o Riksdagu oraz ustawie.

Państwowy Urząd Kontroli⁸

§ 7

Państwowy Urząd Kontroli jest organem podlegającym Riksdagowi, który kontroluje i nadzoruje działalność państwa. Szczegółowe przepisy dotyczące funkcjonowania i uprawnień Państwowego Urzędu Kontroli określa ustawa.

§ 8

Państwowym Urzędem Kontroli kieruje trzech Audytorów Generalnych, których wybiera Riksdag. Riksdag może odsunąć Audytora Generalnego od wykonania zleconego mu zadania jedynie, jeżeli nie posiada on wystarczających kwalifikacji do wykonania tego zadania, lub jeżeli dopuścił się poważnego zaniedbania.

Audytorzy Generalni samodzielnie podejmują decyzje dotyczące przedmiotu kontroli, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Samodzielnie i niezależnie od siebie decydują również o sposobie kontroli i przedstawiania jej wyników.

§ 9

Pozostałe przepisy dotyczące uprawnień Państwowego Urzędu Kontroli określa Akt o Riksdagu i ustawa.

⁸ W oryg. *Riksrevisionen*.

Rozdział 14

Gminy

§ 1

Prawo podejmowania decyzji w gminach przysługuje wybieralnemu zgromadzeniom.

§ 2

Gminy, kierując się zasadą samorządności, są odpowiedzialne za rozwiązywanie spraw lokalnych i regionalnych w interesie publicznym, szczególnie przepisy dotyczące zakresu wykonywanych zadań określa ustawa. Kierując się tą samą zasadą gminy wykonują też inne zadania określone ustawą.

§ 3

Ograniczenie samorządu terytorialnego nie powinno wykraczać poza cel, który był przyczyną ograniczenia.

§ 4

Gminy mają prawo pobierać podatki na realizację swych zadań.

§ 5

Zgodnie z ustawą, gminy mogą zostać zobowiązane do wnoszenia wkładu do kosztów ponoszonych przez inne gminy, jeżeli jest to konieczne dla osiągnięcia równych warunków finansowania.

§ 6

Zasady zmian w podziale Królestwa na gminy określa ustawa.

Rozdział 15

Wojna lub zagrożenie wojenne

Zwołanie Riksdagu

§ 1

W wypadku wojny lub zagrożenia wojennego Rząd lub Przewodniczący Riksdagu ma obowiązek zwołać Riksdag na sesję. Osoba zwołująca sesję może postanowić, że Riksdag zbierze się w innej miejscowości niż Sztokholm.

Rada Wojenna

§ 2

Jeżeli Królestwo znajduje się w stanie wojny lub zagrożenia wojennego, o ile wymagają tego okoliczności, w miejsce Riksdagu wstępuje Delegacja ds. Wojny, wyłoniona spośród członków Riksdagu.

Jeżeli Królestwo jest w stanie wojny Delegacja ds. Wojny, na mocy rozporządzenia wydanego przez Doradczą Radę Spraw Zagranicznych, wstępuje w miejsce Riksdagu, zgodnie ze szczegółowymi przepisami zawartymi w Akcie o Riksdagu. Przed wydaniem rozporządzenia należy, w miarę możliwości, zasięgnąć opinii premiera. W razie przeszkody w odbyciu posiedzenia Rady ze względu na toczące się działania wojenne, rozporządzenie wydaje Rząd. W wypadku zagrożenia wojennego Królestwa powyższe rozporządzenie wydawane jest przez Doradczą Radę Spraw Zagranicznych wspólnie z premierem. Rozporządzenie wchodzi w życie, gdy za jego wydaniem głosuje premier i sześciu członków Rady.

Delegacja ds. Wojny lub Rząd mogą wspólnie albo każde z osobna podjąć decyzję o przywróceniu działalności Riksdagu. Decyzję taką należy podjąć, gdy tylko będzie to możliwe.

Skład Delegacji ds. Wojny określa Akt o Riksdagu.

§ 3

Delegacja ds. Wojny wstępując w miejsce Riksdagu pełni funkcje Riksdagu. Nie może ona jednak podejmować decyzji określonych w § 11 ust. 1 zd. 1 lub ust. 2 lub ust. 4.

Delegacja ds. Wojny ustala porządek prac we własnym zakresie.

Tworzenie Rządu i porządek pracy Rządu

§ 4

Jeśli Królestwo jest w stanie wojny i jeżeli Rząd nie może pełnić swoich obowiązków, Riksdag może powołać nowy rząd i określić porządek jego prac.

Uprawnienia Rządu

§ 5

Jeżeli Królestwo jest w stanie wojny, a ani Riksdag, ani Delegacja ds. Wojny nie mogą pełnić obowiązków, Rząd powinien przejąć ich obowiązki w zakre-

sie niezbędnym dla ochrony Królestwa i do czasu zakończenia wojny.

Na podstawie ust. 1 Rząd nie może uchylać, zmieniać lub zawieszać aktów konstytucyjnych, Aktu o Riksdagu i ordynacji wyborczej do Riksdagu.

§ 6

Jeżeli Królestwo znajduje się w stanie wojny, zagrożenia wojennego albo nadzwyczajnych okoliczności nimi spowodowanych, Rząd może, na mocy ustawowego upoważnienia w drodze rozporządzeń, regulować sprawy, które w innych okolicznościach, na podstawie aktów konstytucyjnych, powinny być regulowane ustawowo. W razie konieczności osiągnięcia gotowości obronnej Rząd może, na mocy ustawowego upoważnienia w drodze rozporządzenia, wprowadzić w życie lub zawiesić przepisy prawne dotyczące zajęcia mienia lub innych form dysponowania mieniem.

Ustawa winna dokładnie określać warunki takiego upoważnienia. Upoważnienie nie może dotyczyć prawa uchwalania, zmiany lub uchylania aktów konstytucyjnych, Aktu o Riksdagu i ordynacji wyborczej do Riksdagu.

Ograniczenia praw i swobód obywatelskich

§ 7

Jeżeli Królestwo znajduje się w stanie wojny lub bezpośredniego zagrożenia wojennego nie stosuje się przepisów rozdz. 2 § 22 ust. 1. Powyższy przepis ma także zastosowanie do sytuacji, w której Delegacja ds. Wojny przejęła obowiązki Riksdagu.

Uprawnienia organów innych niż Rząd

§ 8

W wypadku wojny lub bezpośredniego zagrożenia wojennego Rząd może zdecydować, na mocy upoważnienia udzielonego przez Riksdag, że spoczywające na nim obowiązki, przypisane mu aktami konstytucyjnymi, będzie wypełniał inny organ. Takie upoważnienie nie może jednak dotyczyć uprawnień objętych §§ 5 i 6, chyba że dotyczy daty wejścia w życie określonej ustawy.

Decyzje podejmowane w trakcie okupacji

§ 9

Podjęcie decyzji przez Riksdag lub Rząd na terytorium okupowanym jest zabronione. Zakaza-

ne jest również wykonywanie obowiązków na takim terytorium przez członka Riksdagu lub członka Rządu.

Obowiązkiem każdego organu publicznego na terytorium okupowanym pozostaje działanie wspierające wysiłek obronny, ruch oporu oraz ochronę ludności cywilnej i interesów Szwecji w ogóle. W żadnym przypadku organ publiczny nie może wydać przepisów, które nakładałyby na obywatela Królestwa obowiązek udzielania pomocy władzom okupacyjnym z naruszeniem prawa międzynarodowego.

Na terytorium okupowanym nie mogą odbywać się wybory do Riksdagu ani być podejmowane działania mające na celu tworzenie lokalnych ciał samorządowych.

Głowa Państwa

§ 10

Jeżeli Królestwo znajduje się w stanie wojny Głowa Państwa powinna towarzyszyć Rządowi. W przypadku, gdy Głowa Państwa znajduje się na terytorium okupowanym lub przebywa w innej miejscowości niż Rząd, uznaje się, iż nie wykonuje Ona swoich obowiązków.

Wybory do Riksdagu

§ 11

Jeżeli Królestwo znajduje się w stanie wojny, wybory do Riksdagu mogą odbywać się jedynie na mocy decyzji Riksdagu. Jeżeli Królestwo zagrożone jest niebezpieczeństwem wojny, które wystąpiło w czasie wyborów zwyczajnych, Riksdag może podjąć decyzję o ich przesunięciu. Decyzja powyższa powinna być rozpatrzona ponownie w ciągu roku, następnie zaś rozpatrywana w odstępach najwyżej corocznych. Decyzja powyższa ma moc obowiązującą, o ile głosuje za nią trzy czwarte deputowanych Riksdagu.

W wypadku okupacji części terytorium Królestwa w trakcie wyborów, Riksdag w uzasadnionych wypadkach powinien dokonać niezbędnych zmian postanowień rozdz. 3. Nie mogą ulec zmianie postanowienia rozdziału 3 §§ 1, 4, 5, 7–9 i 12. Przepisy rozdziału 3 § 5 ust. 2, § 7 ust. 2, § 8 ust. 2 dotyczące całego Królestwa stosuje się do części Królestwa, w której odbywają się wybory. Co najmniej jedna dziesiąta mandatów powinna być mandatami wyrównawczymi.

Wybory powszechne, które z powodów wymienianych w ust. 1 nie odbyły się w przepisany terminie, powinny odbyć się bez zbędnej zwłoki po ustaniu wojny lub zagrożenia wojennego. Obowiązkiem Rządu lub Przewodniczącego Riksdagu jest podjęcie wspólnie lub oddzielnie stosownych kroków.

W przypadku przeprowadzania wyborów określonych w niniejszym paragrafie w terminie innym niż przepisany, Riksdag winien wyznaczyć termin następnych wyborów zwyczajnych na odpowiedni miesiąc czwartego lub piątego roku od czasu wyborów przeprowadzonych zgodnie z Aktem o Riksdagu.

Podejmowanie decyzji przez władze lokalne

§ 12

Jeżeli Królestwo znajduje się w stanie wojny, zagrożenia wojennego lub nadzwyczajnych okoliczności będących następstwem wojny lub zagrożenia wojennego, organy władz lokalnych podejmują decyzje zgodnie z ustawą.

Obrona narodowa

§ 13

Rząd ma prawo dysponować siłami zbrojnymi Królestwa, zgodnie z prawem międzynarodowym, w celu przeciwstawienia się zbrojnej napaści na Królestwo lub zapobieżenia naruszenia terytorium Królestwa.

Rząd może zlecić siłom zbrojnym użycie siły zgodnie z prawem międzynarodowym, aby zapobiec naruszeniu terytorium Królestwa w czasie pokoju lub w czasie wojny przez obce państwa.

Ogłoszenie wojny

§ 14

Rząd nie może ogłosić wojny bez zgody Riksdagu, chyba że doszło do zbrojnej napaści na Królestwo.

Rozejm

§ 15

Rząd może zawrzeć porozumienie w sprawie zawieszenia broni bez zgody Riksdagu i bez zasięgnięcia opinii Doradczej Rady Spraw Zagranicznych w przypadku, gdy zwłoka pociągnęłaby za sobą niebezpieczeństwo dla Królestwa.

Rozmieszczenie sił zbrojnych

§ 16

Rząd może wysłać szwedzkie siły zbrojne za granicę lub w inny sposób nimi dysponować, w celu wypełnienia zobowiązania międzynarodowego, które zostało zatwierdzone przez Riksdag.

Szwedzkie siły zbrojne mogą zostać wysłane do innych krajów lub w inny sposób rozdysponowane, jeżeli:

1. dana sytuacja została przewidziana przez ustawę, lub
2. wyraził na to zgodę Riksdag.

Przepisy przejściowe do Aktu o formie Rządu ogłoszonego w 1974 r. (ustawa nr 152)

1. Niniejszym Aktem o formie Rządu uchyla się poprzednie Akty o formie Rządu. Poprzednie Akty o formie Rządu stosuje się z niżej podanymi wyjątkami zamiast nowego Aktu o formie Rządu do końca roku, w którym Riksdag uchwali tekst jednolity, a także później, w przypadkach niżej podanych.

6. Poprzednie ustawodawstwo lub przepis są ważne bez względu na to, czy powstały w trybie określonym niniejszym Aktem o formie Rządu. Upoważnienia, uchwalone wspólnie przez króla i Riksdag lub samodzielnie przez Riksdag mogą być wykorzystywane nawet po upływie określonego czasu podanego w pkt 1 do chwili, kiedy Riksdag postanowi inaczej. Postanowienia rozdz. 8 § 17 niniejszego Aktu o formie Rządu stosuje się odpowiednio do poprzedniego ustawodawstwa, powstałego w drodze wspólnej decyzji króla i Riksdagu lub samodzielnej decyzji Riksdagu.

7. Postanowienia poprzedniego prawa lub innego ustawodawstwa dotyczące króla lub majestatu królewskiego winny, po upływie czasu określonego w pkt 2 ust. 1, dotyczyć Rządu, o ile nie wynika z przepisów lub okoliczności, że chodzi o króla osobiście, Sąd Najwyższy, Najwyższy Sąd Administracyjny lub Sąd Izby w parlamencie⁹.

Przepisy, uchwalone według poprzedniego prawa lub innych aktów prawnych w trybie wspólnej decy-

⁹ W oryginale: *kammarrätt*.

zji króla i Riksdagu, powinny być uchwalone w drodze ustawowej.

8. W przypadku występowania w ustawie lub innych aktach odniesienia do przepisu zastąpionego przez postanowienie niniejszego Aktu o formie Rządu, stosuje się nowe postanowienia.

[Pkt 9–13 zostały zastąpione regulacją ustawową na mocy ustawy nr 1700 z 1998 r.]

14¹⁰. Niniejszym Aktem o formie Rządu nie dokonuje się zmian w przepisach, które dotychczas obowiązywały zgodnie z § 2 poprzedniego Aktu o formie Rządu.

Przepisy przejściowe do Aktu o formie Rządu ogłoszonego w 1976 r. (ustawa nr 871)

1. Zmiany w Akcie o formie Rządu wchodzą w życie 1 stycznia 1977 r.

2. Niezależnie od przepisu rozdz. 2 § 16 obowiązują poprzednie przepisy, które określają specjalne traktowanie ze względu na płęć. Przepisy te mogą być zmieniane, nawet gdy zmiana przewiduje dalsze specjalne traktowanie.

[Pkt 3 został zastąpiony regulacją ustawową na mocy ustawy nr 1700 z 1998 r.]

4. Bez względu na treść rozdz. 2 § 1 pkt 3 i § 14 ust. 1 można ustawowo zakazać publicznego pokazywania filmów i wideogramów, o ile nie uzyskają one wcześniejszego zezwolenia na pokaz.

5. Poprzednie akty prawne lub przepisy zachowują swoją ważność niezależnie od tego, że ustanowione były w trybie nieprzewidzianym dla uchwalenia Aktu o formie Rządu w jego nowej redakcji.

Przepisy przejściowe do Aktu o formie Rządu ogłoszonego w 1979 r. (ustawa nr 933)

1. Zmiany w Akcie o formie Rządu wchodzą w życie 1 stycznia 1980 r.

2. Poprzednie przepisy dotyczące podatku lub opłat stosuje się bez względu na rozdz. 2 § 10 ust. 2.

¹⁰ Treść znowelizowana ustawą nr 864 z 1985 r.

**Przepisy przejściowe
do Aktu o formie Rządu
ogłoszonego w 2010 r.
(ustawa nr 1408)**

1. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2011 roku.
2. Niezależnie od postanowień rozdziału 2 § 6 ust. 2 – najpóźniej do 31 grudnia 2015 włącznie – obowiązują wcześniejsze przepisy, nawet jeśli stanowią znaczące naruszenie prywatności. Przepisy te mogą ulec wcześniejszej zmianie.
3. Bez względu na treść rozdziału 2 § 12, obowiązują poprzednie przepisy, które określają specjalne

traktowanie ze względu na płeć. Przepisy te mogą być zmieniane, nawet gdy zmiana przewiduje dalsze specjalne traktowanie.

4. Bez względu na treść rozdziału 11 § 3, wcześniejsze postanowienia w sprawie podziału funkcji sędziowskich pomiędzy sędziami pozostają w mocy do odwołania.

5. Wcześniejsze przepisy i upoważnienia zachowują ważność, o ile nie zostały określone w niniejszym akcie w nowym brzmieniu.

6. Jeżeli ustawa lub inny akt normatywny powołują się na przepis, który został zastąpiony przepisem aktu konstytucyjnego w jego nowym brzmieniu, obowiązuje nowy przepis.

AKT O SUKCESJI Z 26 WRZEŚNIA 1810 R.

W BRZMIENIU TEKSTU JEDNOLITEGO Z 29 LISTOPADA 1979 R.*

My KAROL, z Bożej Łaski Król Szwedów, Gotów i Wenedów etc., etc., etc., Spadkobierca Norwegii, Książę Szlezwiku i Holsztynu, Stormarnu i Didmarsenu, Hrabia Oldenburga i Delmenhorstu etc., etc., podajemy do wiadomości: że po jednogłośnie przyjęciu i zatwierdzeniu przez Stany Królestwa Aktu o Sukcesji, na podstawie którego spadkobiercy naturalni płci męskiej wysoko urodzonego księcia, wybranego Następcy Tronu Królestwa Szwecji, Jego Królewskiej Wysokości Księcia JOHANA BAPTISTA JULIUSA mają prawo do tronu szwedzkiego i kierowania Rządem Królestwa Szwecji oraz że, po przedłożeniu niniejszego prawa fundamentalnego do naszej łaskawej aprobaty, My, z mocy uprawnienia przyznanego Nam przez § 85 Aktu o Formie Rządu, za przyzwoleniem Stanów Królestwa, przyjmujemy, aprobujemy i potwierdzamy Akt o Sukcesji, tak jak słowo po słowie niżej następuje:

Akt o sukcesji

na podstawie którego spadkobiercy naturalni płci męskiej wysoko urodzonego księcia, wybranego Następcy Tronu Królestwa Szwecji, Jego Królewskiej Wysokości Księcia JOHANA BAPTISTA JULIUSA z Ponte-Corvo mają prawo do królewskiego tronu szwedzkiego i kierowania Rządem Królestwa

Szwecji,
przyjęty i zatwierdzony przez Króla i Stany Królestwa na nadzwyczajnym posiedzeniu Riksdagu w Örebro 26 września 1810 r.

My niżej podpisani Stany Królestwa, Hrabio wie, Baronowie, Biskupi, Rycerstwo i Szlachta, Książęta i Prości Włościanie, którzy zebrali się na powszechne nadzwyczajne posiedzenie Riksdagu, podajemy do wiadomości, że po bezpotomnej śmierci wysoko urodzonego księcia, wybranego Następcy Tronu

Królestwa Szwecji, Jego Królewskiej Wysokości KAROLA AUGUSTA, dokonaliśmy, na posiedzeniu w dniu 21 sierpnia 1810 r., aktu wyboru wysoko urodzonego księcia, Księcia JOHANA BAPTISTA JULIUSA z Ponte-Corvo, na Następcę Tronu Królestwa Szwecji, który na warunkach wyżej wymienionego aktu wyboru i przedstawionego Księciu naszego zapewnienia, zostanie koronowany na Króla Szwecji, zostanie Mu złożony Hołd oraz będzie rządził Królestwem po śmiertelnym odejściu (oby Najwyższy Bóg w swej łaskawości jak najdłużej zwlekał) Jego Królewskiego Majestatu, naszego Najłaskawiej Panującego Króla i Władcy Karola XIII; a więc dla prawowitych, naturalnych spadkobierców płci męskiej Jego Królewskiej Wysokości JOHANA BAPTISTA JULIUSA, Księcia z Ponte-Corvo, chcieliśmy stworzyć i zatwierdzić porządek dziedziczenia Szwedzkiej Korony i Rządu na zasadach i warunkach niżej jednoznacznie postanowionych.

§ 1

Prawo sukcesji tronu Szwecji przysługuje dzieciom płci męskiej i żeńskiej Króla Karola XVI Gustawa, następcom w prostej linii Następcy Tronu JOHANA BAPTISTA JULIUSA, później Króla Karola XIV Jana. Rodzeństwo starsze i spadkobiercy starszego rodzeństwa mają pierwszeństwo przed rodzeństwem młodszym i spadkobiercami młodszego rodzeństwa.

§ 2

Przepisy Aktu o Sukcesji dotyczące Króla stosuje się do Królowej, gdy jest ona Głową Państwa.

[§ 3 – uchylony niniejszą ustawą]

§ 4

Zgodnie z jednoznacznym postanowieniem § 2 Aktu o formie Rządu z 1809 r., Król powinien być czystego wyznania ewangelicko-augsburskiego, w formie przyjętej i ogłoszonej na spotkaniu w Uppsali w roku 1593; także książęta i księżniczki Domu Królewskie-

* Podstawę tłumaczenia stanowił tekst Aktu w języku szwedzkim *Successionsordning*, ogłoszony w oficjalnym organie publikacyjnym Szwecji „Svensk Författningssamling” w 1979 r. w ustawie nr 935.

go powinny być wychowywane w tym samym wyznaniu i na terenie Królestwa. Ten, kto z Rodziny Królewskiej nie przyznaje się do tego wyznania, pozbawiony jest prawa do sukcesji tronu.

§ 5

Księżę lub księżniczka z Domu Królewskiego nie ma prawa zawrzeć związku małżeńskiego bez zgody Rządu udzielonej na wniosek Króla. W przypadku zawarcia związku bez takiej zgody, traci On lub Ona prawo dziedziczenia Królestwa dla siebie, swych dzieci i następców.

[§ 6 – uchylony niniejszą ustawą]

§ 7

Następca Tronu nie ma prawa wyjechać za granicę bez wiedzy i zgody Króla.

§ 8

Księżę lub księżniczka Szwedzkiego Domu Królewskiego nie ma prawa bez zgody Króla i Riksdagu zostać suwerennym władcą obcego państwa w drodze wyboru bądź dziedziczenia, czy też małżeństwa. W przeciwnym wypadku ani On, ani Ona oraz ich następcy nie mają prawa do sukcesji szwedzkiego tronu.

[§ 9 – uchylony ustawą nr 154 z 1974 r.]

W celu potwierdzenia, że przepisy te zostały przez nas ułożone i uchwalone, My wszystkie Stany Królestwa Szwecji podpisaliśmy i opieczętowaliśmy Akt, co nastąpiło w Örebro dwudziestego siódmego dnia miesiąca września, tysiąc osiemset czterdziętego roku po narodzinach Chrystusa.

W imieniu Rycerstwa i Szlachty
CLAES FLEMING

W imieniu Księży
JAC. AX. LINDBLÖM

marszałek polny
(L.S.)

przewodniczący
(L.S.)

W imieniu Stanu Mieszczkańskiego
J. WEGELIN

W imieniu Stanu Włościańskiego
LARS OLSON

przewodniczący
(L.S.)

przewodniczący
(L.S.)

Przepisy powyższe, My, bez oporu i rozkazu, laskawie przyjmujemy jako niewzruszone prawo fundamentalne i uważamy, że wszyscy, którzy są związani łaską, obowiązkiem i posłuszeństwem z Nami i Naszymi następcami oraz z Królestwem, winni niniejszy Akt o Sukcesji uznać, powołać i przestrzegać go. W celu potwierdzenia powyższego, własną ręką podpisaliśmy i potwierdziliśmy oraz Naszą Królewską pieczęć pozwoliliśmy niżej podwiesić, co stało się w Örebro dwudziestego siódmego dnia miesiąca września tysiąc osiemset czterdziętego roku po narodzinach Naszego Pana i Zbawiciela Jezusa Chrystusa.

KAROL
(L.S.)

**Przepisy przejściowe
dotyczące nadania mocy prawnej
ustawie nr 935 z 1979 r.**

Niniejsza ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 1980 r. Jego Królewska Wysokość Księżę prowincji Holand, Księżę Bertil, ma prawo do sukcesji tronu po Królu Karolu XVI Gustawie oraz jego spadkobiercach.

AKT O WOLNOŚCI DRUKU Z 5 KWIETNIA 1949 R.

W BRZMIENIU TEKSTU JEDNOLITEGO – SFS 2011:509¹

Rozdział 1 O wolności druku

§ 1

Przez wolność druku należy rozumieć prawo każdego obywatela szwedzkiego, bez żadnych uprzednich ograniczeń ze strony organów władzy państwowej lub innej władzy publicznej, do wydawania materiałów drukowanych, a po ich wydaniu, prawo do ponoszenia odpowiedzialności za ich treść jedynie przed sądem, który może orzec karę jedynie wtedy, gdy treść ta jest sprzeczna z ustawą, wydaną w celu ochrony porządku publicznego, bez ograniczania prawa do publicznego rozpowszechniania wiadomości.

Zgodnie z przepisami ust. 1 dotyczącymi zasad powszechnej wolności druku oraz w celu zapewnienia swobodnej wymiany poglądów i wszechstronnej informacji, każdy obywatel szwedzki może, w ramach przepisów niniejszego Aktu, uchwalonych dla bezpieczeństwa publicznego i praw jednostki, w materiale drukowanym wyjawiać swoje myśli i poglądy, ogłaszać dokumenty publiczne oraz podawać dane i wiadomości na każdy temat.

Każda osoba w dowolnym zakresie, o ile niniejszy Akt nie stanowi inaczej, może dostarczać dane i wiadomości na każdy temat w celu ogłoszenia ich drukiem, autorowi lub innej osobie o podobnym charakterze, wydawcy materiałów drukowanych, redakcji pisma lub przedsiębiorstwu zajmującemu się przekazywaniem wiadomości lub innych informacji pismom periodycznym.

Każda osoba, o ile niniejszy Akt nie stanowi inaczej, ma prawo zdobywać dane i wiadomości z każdej dziedziny w celu ogłoszenia ich drukiem lub przekazania zgodnie z poprzednim ustępem.

§ 2

Zabroniona jest kontrola materiału drukowanego przed jego drukiem lub jakkolwiek zakaz druku.

¹ Podstawę tłumaczenia stanowił tekst Aktu w języku szwedzkim *Lag om ändring i tryckfrihetsförordningen*, ogłoszony w oficjalnym organie publikacyjnym Szwecji „Svensk Författningssamling” w 1998 r., ustawa nr 1438; z późniejszymi zmianami.

Żaden organ władzy państwowej lub innej władzy publicznej nie może, ze względu na treść materiału drukowanego, przy użyciu środków nieprzewidzianych w niniejszym Akcie, wstrzymać drukowania lub wydania materiału drukowanego bądź jego publicznego rozpowszechniania.

§ 3

Za nadużycie wolności druku lub pomocnictwo w tym nadużyciu można oskarżyć, skazać lub zasądzić odszkodowanie bądź skonfiskować lub zabezpieczyć materiały drukowane jedynie w przypadkach i w trybie przewidzianym niniejszym Aktem.

§ 4

Każdy, komu powierzono rozstrzyganie w sprawach o nadużycie wolności druku lub w inny sposób czuwanie nad stosowaniem niniejszego Aktu, powinien wziąć pod uwagę, że wolność druku jest podstawą wolności społeczeństwa, i w większym stopniu zwracać uwagę na treści i myśli naruszające prawo niż na formy ich wyrażania, bardziej na cel niż na sposób formułowania, a wątpliwości rozstrzygać raczej na korzyść obwinionego.

Określając sankcje karne będące następstwem nadużycia wolności druku i wynikające z niniejszego Aktu należy uwzględniać następstwa tego nadużycia, a w szczególności określić sposób podania sprostowania do wiadomości publicznej.

§ 5

Niniejszy Akt stosuje się do materiałów wydawanych drukiem. Ponadto należy go stosować do materiałów zwielokrotnionych drogą powielania, fotokopiiowania lub podobnej techniki pod warunkiem, że:

1. pozwolenie na wydawanie określa je jako materiały drukowane lub
2. materiały drukowane zawierają informację, iż są zwielokrotniane oraz o tym, kto je zwielokrotnia, a także datę i miejsce wydania.

Przepisy niniejszego Aktu dotyczące materiałów wydawanych drukiem, o ile nic innego z nich nie wynika, stosuje się do materiałów drukowanych określonych w ust. 1 oraz do zwielokrotniania tychże materiałów.

Do materiałów drukowanych zalicza się zdjęcia lub rysunki, nawet jeżeli nie zawierają tekstu.

§ 6

Dopóki materiał nie został wydrukowany nie może być uznany za opublikowany. Materiał drukowany uważa się za wydany, jeżeli został przeznaczony do sprzedaży lub rozpowszechniony w królestwie w inny sposób. Powyższe nie stosuje się do drukowanych dokumentów publicznych, które nie są dostępne dla każdego.

§ 7

Za pismo periodyczne uważa się gazetę, czasopismo lub jakikolwiek inny materiał drukowany, które zgodnie z planem wydawniczym ukazuje się pod określonym tytułem co najmniej cztery razy w roku w ściśle określonym czasie, w postaci numeru lub zeszytu, nie wyłączając odnośnych dodatków lub wkładek, stanowiących element składowy pisma. Po wydaniu pozwolenia określającego materiały drukowane jako pismo periodyczne są one za takie uważane, aż do momentu zmiany pozwolenia.

Stosowanie postanowień rozdz. 1–14 niniejszego Aktu rozszerza się na rozpowszechnianie treści materiałów drukowanych lub ich części w programach radiowych lub innych technicznych środkach przekazu, o którym mowa w Akcie o wolności wypowiedzi, o ile ten program lub nośnik przekazu zostały udostępnione jako publikacja w formie wkładki odtwarzającej na piśmie ich treść w postaci niezmienionej w toku ich przekazywania. Ustawa określi prawa związane z udziałem w tego typu programie, a także zasady przechowywania i rozpowszechniania technicznych nośników przekazu, jak również zasady postępowania w tych przypadkach. Postanowienia dotyczące prawa do transmisji znajdują się w rozdz. 3 Aktu o wolności wypowiedzi.

§ 8

Prawo autorskie do dzieła literackiego, dzieła sztuki lub fotografii oraz prawa pochodne, a także zakaz odtwarzania dzieła literackiego lub dzieła sztuki w sposób naruszający jego ducha podlegają regulacji w odrębnej ustawie.

§ 9²

Przepisy niniejszego aktu stosuje się z uwzględnieniem przepisów innych ustaw w przypadkach:

² W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:810.

1. zakazu reklam handlowych dotyczących wprowadzania na rynek napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych;
2. zakazu reklam handlowych dotyczących wprowadzania na rynek produktów innych niż wyroby tytoniowe oraz reklam usług, jeśli w reklamie występuje znak towarowy wyrobu tytoniowego, lub jeśli zgodnie z obowiązującymi przepisami dany znak towarowy jest zarejestrowany lub opracowany dla takiego wyrobu;
3. zakazu ogłoszeń komercyjnych, które godzą w ochronę zdrowia lub ochronę środowiska zgodną ze zobowiązaniami, jakie wynikają z przystąpienia do Wspólnot Europejskich;
4. zakazu publikowania – przez dysponujących informacjami związanymi z wykonywaniem działalności kredytowej – danych z naruszeniem sfery prywatności osób bądź zawierających informacje mylne lub nieprawdziwe, jak również do kwestii odszkodowań za tego typu publikacje oraz powinności sprostowania mylnych lub nieprawdziwych informacji;
5. ponoszenia odpowiedzialności karnej oraz do powinności wynagrodzenia szkody w związku ze sposobem pozyskiwania danych lub zdobycia wiadomości.

§ 10³

Niniejszego Aktu nie stosuje się w odniesieniu do obrazów pornograficznych z udziałem osób, u których okres dojrzewania się jeszcze nie zakończył lub które są poniżej osiemnastego roku życia.

Rozdział 2

O powszechnym dostępie do dokumentów publicznych

§ 1

W celu rozwijania swobodnej wymiany opinii oraz wszechstronnej informacji każdy obywatel szwedzki ma prawo zapoznawać się z dokumentami publicznymi.

§ 2

Prawo do zapoznawania się z dokumentami publicznymi może być ograniczone jedynie ze względu na:

³ W brzmieniu ustawy z 2010 r. – SFS 2010:1355.

1. bezpieczeństwo królestwa lub jego stosunki z innym państwem bądź z organizacją międzynarodową,
2. ogólną politykę królestwa w zakresie finansów, pieniądza i zasobów walutowych,
3. działalność organów władzy publicznej w zakresie inspekcji, kontroli lub innego nadzoru,
4. konieczność zapobiegania przestępstwom i ich ścigania,
5. interes ekonomiczny ogółu,
6. ochronę stosunków ekonomicznych i dóbr osobistych jednostki,
7. konieczność zachowania gatunku zwierząt lub roślin.

Ograniczenie prawa dostępu do dokumentów publicznych powinno być dokładnie określone w odrębnej ustawie bądź, jeżeli jest to celowe, w innej ustawie określonej przez taką ustawę. Rząd na podstawie ustawowego upoważnienia może określić szczegółowe przepisy dotyczące stosowania ustawy. Niezależnie od ust. 2, upoważnienie to może zezwolić na wydanie określonego dokumentu decyzją Riksdagu lub Rządu ze względu na okoliczności sprawy.

§ 3⁴

Za dokument uważa się treść wyrażoną pismem lub obrazem bądź zapis, który może zostać odczytany, wysłuchany albo w inny sposób odtworzony środkami technicznymi. Dokument jest dokumentem publicznym, jeżeli jest przechowywany przez organ publiczny i zgodnie z § 6 lub § 7 został sporządzony lub otrzymany przez organ władzy publicznej.

Zapis określony w ust. 1 uważa się za przechowywany przez organ władzy publicznej, o ile jest on dostępny w tymże organie w sposób umożliwiający jego udostępnienie w warunkach umożliwiających jego odczytanie, wysłuchanie lub odtworzenie w inny sposób. Zestawienie danych z materiału nagranych w celu automatycznego przetwarzania danych uważa się za przechowywane przez organ władzy publicznej tylko wówczas, gdy dany organ może udostępnić zestawienie za pomocą rutynowych środków.

Zestawienia danych z materiału nagranych w celu automatycznego przetwarzania danych nie uważa się za przechowywane przez organ władzy publicznej, jeżeli zestawienie zawiera dane osobowe, a dany organ na mocy ustawy lub rozporządzenia nie ma upraw-

⁴ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:907.

nień do udostępniania takich materiałów. Za dane osobowe uważa się wszelkie informacje, które pośrednio lub bezpośrednio odnoszą się do osoby fizycznej.

§ 4

List lub inny przekaz, przesłane imiennie do osoby wchodzącej w skład organu władzy publicznej, uważane są za dokument publiczny, o ile dokument dotyczy sprawy lub innego zagadnienia należących do kompetencji organu i nie jest skierowany do odbiorcy jedynie w związku z inną jego funkcją.

§ 5

Za organ władzy publicznej niniejszy Akt uznaje też Riksdag oraz organy stanowiące gminy.

§ 6

Dokument uważa się za otrzymany przez organ władzy publicznej, o ile zostanie doręczony lub dotrze do właściwej osoby urzędowej. W odniesieniu do zapisu, o którym mowa w § 3 ust. 1, uważa się go za otrzymany, gdy stał się dostępny organowi władzy publicznej w sposób przewidziany w § 3 ust. 2.

Oferta konkursowa, oferta lub inny podobny dokument, który powinien być dostarczony w zamkniętej kopercie, uznaje się za doręczony z chwilą otwarcia koperty.

Zastosowanie środków mających na celu jedynie techniczną obróbkę lub techniczne przechowanie dokumentów otrzymanych przez organ władzy publicznej nie mogą zostać uznane za datę otrzymania dokumentu.

§ 7⁵

Dokument uważa się za sporządzony przez organ władzy publicznej, gdy został wysłany. Dokument, który nie został wysłany, uważa się za sporządzony, gdy sprawa, której dotyczy, została ostatecznie załatwiona przez ten organ bądź jeżeli dokument nie dotyczy określonej sprawy, gdy został podpisany lub w inny sposób uznany za ostatecznie wystawiony.

Niezależnie od postanowień ust. 1 dokument może być uznany za sporządzony:

1. gdy odnotowany jest w repertorium, skorowidzu lub podobnym rejestrze lub innym spisie po tym, jak został przygotowany do odnotowania lub wprowadzenia,

⁵ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:908.

2. w przypadku wyroku lub innej decyzji, gdy zostały ogłoszone lub wysłane zgodnie z przepisami szczegółowymi, a w przypadku protokołu lub innych dokumentów związanych z wyrokiem, decyzją po jej ogłoszeniu lub wysłaniu,
3. w przypadku protokołu pochodzącego od innego organu władzy publicznej lub równorzędnych z nim sprawozdań, gdy dokument został podpisany przez organ lub w inny sposób wystawiony. Powyższe nie dotyczy protokołów – komisji Riksdagu, audytorów Riksdagu oraz gminy, komitetów państwowych lub władz gminnych – sporządzanych z posiedzeń, na których przygotowuje się sprawy do decyzji.

§ 8

Jeżeli organ, wchodzący w skład organu władzy publicznej lub w inny sposób z nim powiązany, przekazuje lub sporządza dokument dla innego organu o tym samym charakterze, uznaje się, że dokument otrzymano lub sporządzono, o ile organy te są niezależne względem siebie.

§ 9

Notatka służbowa sporządzona przez organ władzy nie może być uznana za dokument nawet po spełnieniu warunków określonych w § 7, o ile nie podlega archiwizacji. Za notatkę służbową uważa się notatkę *pro memoria*, inną adnotację bądź zapis, które zostały sporządzone w celu przygotowania lub przedstawienia sprawy, a nie dotyczą meritum sprawy.

Projekt lub koncepcja decyzji organu władzy publicznej, petycja lub równorzędny dokument, które nie zostały wysłane, nie są dokumentami publicznymi, o ile nie podlegają archiwizacji.

§ 10⁶

Dokument przechowywany przez organ władzy publicznej tylko w celu technicznego procesu przygotowawczego lub, ze względów technicznych, przedłożony przez inny organ, nie jest dokumentem publicznym organu, który go przechowuje.

Za dokument publiczny nie jest uważany dokument, który jest przechowywany przez organ władzy publicznej wyłącznie w celu odzyskania informacji utraconych w systemie automatycznego przetwarzania danych danego organu (kopia zapasowa).

⁶ Dodany ustawą z 2010 r. – SFS 2010:1342.

§ 11⁷

Za dokumenty publiczne nie są uważane:

1. listy, telegramy lub podobne dokumenty przesłane lub sporządzone przez organy władzy publicznej wyłącznie w celu przekazania informacji,
2. komunikaty lub podobne dokumenty przekazane organowi władzy publicznej lub przez ten organ sporządzone w celu ich opublikowania w piśmie periodycznym wydawanym przez organ,
3. materiał drukowany, zapis obrazu lub dźwięku bądź inny dokument wchodzący w skład biblioteki lub przekazany do archiwum publicznego wyłącznie w celu przechowania i zabezpieczenia albo w celach naukowych i badawczych, a także prywatne listy, pisma i adnotacje przekazane organowi władzy publicznej w ściśle określonym celu,
4. zapis treści dokumentu określonego w pkt 3, o ile oryginał dokumentu nie został uznany za dokument publiczny.

Zapisów ust. 1 pkt 3 dotyczących dokumentów wchodzących w skład biblioteki nie stosuje się do nagrań w bazach danych, do których organ władzy publicznej posiada dostęp w ramach umowy z innym organem, jeśli nagranie jest ogólnie dostępnym dokumentem tego organu.

§ 12

Dokument publiczny powinien być na żądanie, natychmiast lub w możliwie najkrótszym czasie, udostępniony na miejscu bez opłaty, w stanie umożliwiającym jego odczytanie, wysłuchanie bądź w inny sposób odtworzenie jego treści. Należy umożliwić przepisanie dokumentu, sfotografowanie lub wypożyczenie go w celu przegrania. Jeżeli w skład dokumentu wchodzi część, która nie podlega udostępnieniu, a nie można jej usunąć, pozostałą część dokumentu należy udostępnić w formie odpisu lub kopii.

Organ nie ma obowiązku udostępnienia dokumentu na miejscu, o ile spowoduje to znaczne trudności. W odniesieniu do zapisu przewidzianego § 3 ust. 1, organ nie ma również takiego obowiązku, o ile bez znacznych trudności zapis ten można uzyskać w najbliższym położonym organie władzy publicznej.

⁷ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:907.

§ 13⁸

Każdy ma prawo otrzymać odpłatnie odpis albo kopię dokumentu lub tej jego części, która może być udostępniona. Organ władzy publicznej nie ma obowiązku, w zakresie większym niż określony prawem, udostępniania danych przetwarzanych komputerowo w formie innej niż wydruk. Ponadto nie ma też obowiązku sporządzania kopii map, rysunków lub obrazów, a także zapisu przewidzianego w § 3 ust. 1, o ile stwarza to trudności, a dokument może być udostępniony na miejscu.

Wniosek o otrzymanie odpisu lub kopii dokumentu publicznego powinien być załatwiony bez zbędnej zwłoki.

§ 14

Wniosek o udostępnienie dokumentu publicznego kieruje się do organu władzy publicznej, który przechowuje ten dokument.

Wniosek rozpoznaje organ władzy publicznej wymieniony w ust. 1. W uzasadnionych przypadkach, upoważnienie na mocy § 2 ust. 2, może przewidywać rozpoznanie wniosku przez inny organ. W odniesieniu do dokumentów wyjątkowej wagi dotyczących bezpieczeństwa królestwa można, w drodze rozporządzenia, upoważnić określony organ władzy publicznej do rozpoznania wniosku. W przypadkach wyżej określonych wniosek o udostępnienie dokumentu powinien być przekazany niezwłocznie właściwemu organowi.

Organ władzy publicznej nie ma prawa badać, kto i w jakim celu prosi o udostępnienie dokumentu publicznego, w zakresie szerszym niż jest to niezbędne do ustalenia, czy istnieją przeszkody udostępnienia dokumentu.

§ 15

W przypadku odmowy udostępnienia dokumentu, wydanej przez organ inny niż Riksdag lub Rząd, ograniczającej prawo do zapoznania się z jego treścią lub wykorzystania go w inny sposób, wnioskujący ma prawo wnieść odwołanie od decyzji. Odwołanie od decyzji członków Rządu wnosi się do Rządu, a od decyzji innego organu do sądu.

Ustawa, o której mowa w § 2, powinna określać tryb odwołania przewidzianego w ust. 1. Odwołanie powinno być rozpoznawane bez zbędnej zwłoki.

⁸ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:907.

Prawo wniesienia odwołania od decyzji organów bezpośrednio podporządkowanych Riksdagowi uregulowano odrębnie.

§ 16

Adnotacja o zakazie udostępniania dokumentu publicznego może być dokonana tylko na dokumencie określonym przepisami wydanymi na podstawie upoważnienia, o którym mowa w § 2 ust. 2. W treści adnotacji należy podać podstawę prawną.

§ 17

Ustawa może postanowić, że Rząd bądź organy stanowiące gminy zadecydują, iż pozostające w dyspozycji władz dokumenty publiczne zostaną przekazane określonemu organowi tej władzy na przechowanie, o ile wymaga tego działanie władzy publicznej, na skutek czego dokumenty te przestają być publicznie dostępne. Wspomniany organ władzy winien być w odniesieniu do złożonych mu dokumentów traktowany na równi z władzami, do których stosuje się postanowienia §§ 12–16.

Ustawa może również stanowić, że Rząd zadecyduje o przekazaniu dokumentów publicznych na przechowanie Kościołowi Szwedzkiemu lub jego jednostce organizacyjnej, przy czym skutek tego przekazania dokumenty przestaną być publicznie dostępne. Powyższe postanowienie stosuje się do dokumentów wydanych bądź sporządzonych najpóźniej do 31 grudnia 1999 r. przez:

1. władze, które uległy zniesieniu lub które przejęły zadania należące uprzednio do zakresu działania Kościoła Szwedzkiego, lub
2. zgromadzenia decyzyjne Kościoła Szwedzkiego.

W zakresie postępowania z przekazanymi na przechowanie dokumentami przy zastosowaniu §§ 12–16, Kościół Szwedzki i jego jednostki organizacyjne traktuje się na równi z organami władzy publicznej.

§ 18⁹

Podstawowe zasady dotyczące sposobu, w jaki należy przechowywać, usuwać i w inny sposób dysponować dokumentami publicznymi określa ustawa.

⁹ Dodany ustawą z 2002 r. – SFS 2002:907.

Rozdział 3 O prawie do anonimowości

§ 1

Autor materiału drukowanego nie ma obowiązku opatrywania go swoim nazwiskiem, pseudonimem lub kryptonimem. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio do osoby przekazującej wiadomość zgodnie z rozdz. 1 § 1 ust. 3 oraz do wydawcy materiału drukowanego, który nie jest periodykiem.

§ 2

W sprawach o przestępstwa przeciw wolności druku zabronione jest dochodzenie nazwiska autora, nazwiska osoby przekazującej wiadomość zgodnie z rozdziałem 1 § 1 ust. 3 oraz nazwiska wydawcy materiału drukowanego, który nie jest periodykiem. W przypadku materiału drukowanego, który nie jest periodykiem, odpowiedzialność może być ustalona w drodze postępowania sądowego, o ile autor lub wydawca określani zostali nazwiskiem, pseudonimem lub kryptonimem i, zgodnie z przyjętymi zwyczajami, oznacza to określoną osobę bądź kogoś, kto pisemnie przyznał się, że jest autorem lub wydawcą bądź w dobrowolnych zeznaniach przed sądem złożył takie oświadczenie.

Ustalenie osoby odpowiedzialnej za przestępstwo określone w rozdz. 7 § 3 może zostać dokonane w tym samym postępowaniu, co ustalenia określone w ust. 1.

§ 3

Twórca lub wydawca materiału drukowanego bądź osoba, która przygotowuje tekst przeznaczony do druku, albo działa w przedsiębiorstwie wydawniczym lub przedsiębiorstwie zajmującym się zawodowo dostarczaniem wiadomości lub innych doniesień do pism periodycznych, nie jest uprawniony do udzielania informacji, kto jest autorem lub kto przekazał wiadomości zgodnie z rozdz. 1 § 1 ust. 3, bądź kto jest wydawcą materiału drukowanego, który nie jest periodykiem.

Obowiązku zachowania tajemnicy przewidzianego w ust. 1 nie stosuje się, jeżeli:

1. osoba, do której odnosi się obowiązek zachowania tajemnicy, wyraziła zgodę na ujawnienie jej tożsamości,
2. kwestia tożsamości odnosi się do sytuacji określonej w § 2 ust. 1,

3. odnosi się on do tych, którzy odpowiadają za przestępstwo określone w rozdz. 7 § 3 ust. 1,
4. sprawa dotyczy przestępstwa z rozdz. 7 § 2 lub 3 ust. 2 lub 3, sąd zaś uzna za niezbędne ustalenie, czy oskarżony przekazał wiadomości bądź współdziałał w przygotowaniu relacji, lub
5. sąd uzna, że ze względu na interes ogólny lub interes jednostki szczególne znaczenie ma pozyskanie takich wiadomości od świadka bądź przesłuchiwanego po odebraniu przyrzeczenia.

W toku postępowania, które określa ust. 2 pkt 4 lub pkt 5, sąd powinien czuwać, aby uwzględniając obowiązek zachowania tajemnicy nie stawiano innych pytań niż te, które są konieczne w określonym przypadku.

§ 4¹⁰

Organ władzy publicznej lub inny podmiot publiczny nie ma prawa przeprowadzać dochodzenia ustalającego autora materiału już wydanego drukiem lub materiału, który ma być wydany, osoby, która wydała lub miała wydać materiał drukiem, osoby przekazującej wiadomość zgodnie z § 1 ust. 3 rozdz. 1, w zakresie szerszym niż jest to wymagane do wniesienia oskarżenia lub zastosowania innych środków, niesprzecznych z niniejszym Aktem. W trakcie dochodzenia należy uwzględnić obowiązek zachowania tajemnicy wynikający z § 3.

Organ władzy publicznej lub inny podmiot publiczny nie może też podejmować działań przeciwko komuś, kto w drukowanej publikacji skorzystał z wolności druku lub przyczynił się do takiego wykorzystania.

§ 5¹¹

Osoba, która zamieszcza lub przez swoją nieuwagę ujawnia nazwisko autora, bądź w przypadkach przewidzianych w § 1, nazwisko osoby przekazującej wiadomości lub wydawcy, ich pseudonimy lub kryptonimy, albo też nie stosuje się do obowiązku zachowania tajemnicy wynikającego z § 3, podlega karze grzywny lub karze więzienia do 1 roku. Takiej samej karze podlega osoba, która używa w formie pisemnej nazwiska, pseudonimu lub kryptonimu osób innych niż prawdziwy autor, wydawca lub osoba przekazująca wiadomości.

¹⁰ Dodany ustawą z 2010 r. – SFS 2010:1347.

¹¹ Dodane ustawą z 2010 r. – SFS 2010:1347.

Działania, o których mowa w § 4 ust. 1 zd. 1, jeżeli podjęto je umyślnie, podlegają karze grzywny lub pozbawienia wolności do 1 roku.

Celowe działania naruszające przepis § 4 ust. 2, takie jak zwolnienie, wypowiedzenie, kara dyscyplinarna lub podobne, podlegają karze grzywny lub pozbawienia wolności do 1 roku.

Oskarżenie publiczne o przestępstwo określone w ust. 1 może zostać wniesione na wniosek osoby pokrzywdzonej przestępstwem.

§ 6

Prawa autorskie określone przepisami niniejszego rozdziału przysługują również autorowi wystąpienia wydanego lub mającego być wydanym jako materiał drukowany.

Rozdział 4

O przygotowaniu materiału drukowanego

§ 1

Prawo do drukowania samodzielnie lub wspólnie z innymi, przy użyciu techniki drukarskiej, przysługuje każdemu obywatelowi szwedzkiemu lub szwedzkiej osobie prawnej.

§ 2

Materiał, drukowany lub powielany na terenie królestwa, wydawany po uzyskaniu pozwolenia, a przeznaczony do rozpowszechniania na terenie królestwa i niebędący drukiem okazjonalnym, powinien zawierać dokładne informacje o tym, kto go drukował lub powielał oraz miejsce i datę jego druku bądź powielenia.

Zamieszczanie danych przewidzianych w ust. 1 na materiałach zwiłokrotnianych w drodze odbijania, powielania lub podobnej techniki, a które nie mają obowiązku uzyskania pozwolenia na wydawanie, uregulowano w rozdz. 1 § 5 ust. 1.

§ 3

Drukami okazjonalnymi, w rozumieniu niniejszego Aktu, są pocztówki i albumy obrazkowe, karty wizytowe i notyfikacje, karty adresowe, etykiety, blankiety, druki reklamowe i opakowania, druki o charakterze komercyjnym i analogiczne teksty, o ile ich treść lub zawartość nie powoduje nadużycia wolności druku.

§ 4

Obowiązek zachowania egzemplarza materiału drukowanego do kontroli oraz przekazania egzemplarza takiego materiału do biblioteki i archiwum podlega odrębnej regulacji.

§ 5

Osoba, która przygotowując materiały drukowane narusza postanowienia wynikające z § 2 ust. 1, podlega karze grzywny lub karze pozbawienia wolności do 1 roku.

Rozdział 5

O wydawaniu pism periodycznych

§ 1

Właścicielem pisma periodycznego powinien być obywatel szwedzki lub szwedzka osoba prawna. Ustawa może dopuszczać, że cudzoziemiec lub zagraniczna osoba prawna może stać się właścicielem takiego pisma.

§ 2

Pismo periodyczne powinno być wydawane przez wydawcę odpowiedzialnego.

Wydawcą odpowiedzialnym powinien być obywatel szwedzki. Dopuszcza się możliwość, że cudzoziemiec może być wydawcą, o ile uchwalona zostanie stosowna ustawa.

Wydawca odpowiedzialny powinien mieć stałe miejsce zamieszkania na terenie królestwa. Nie może być wydawcą odpowiedzialnym osoba niepełnoletnia, jednostka postawiona w stan upadłości lub pozostająca pod kuratelą, w myśl odrębnych przepisów ustawy.

§ 3

Wydawca odpowiedzialny pisma periodycznego wyznaczany jest przez właściciela.

Funkcja wydawcy odpowiedzialnego obejmuje prawo kontroli wydawania pisma i prawo sprzeciwu wobec umieszczenia tekstów wbrew jego woli. Ograniczenie powyższych uprawnień wydawcy odpowiedzialnego jest bezskuteczne.

§ 4

Właściciel ma obowiązek zawiadomić określony ustawowo organ władzy publicznej o wyznaczeniu wydawcy odpowiedzialnego. Zawiadomienie powin-

no zawierać imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania wydawcy odpowiedzialnego. Do zawiadomienia należy dołączyć dowody, że wydawca odpowiedzialny spełnia określone ustawowo warunki, oraz jego zgodę.

§ 5

Pismo periodyczne nie może być wydawane przed zakończeniem postępowania sprawdzającego, które stwierdzi, że nie zachodzi żadna przeszkoda dotycząca jego wydawania, zgodnie z niniejszym Aktem. O wyniku postępowania sprawdzającego powiadamia organ władzy publicznej określony w § 4 na wniosek właściciela. We wniosku należy podać tytuł pisma, jego profil oraz plan wydawniczy.

Pozwolenie na wydawanie pisma nie może być udzielone, dopóki nie doręczono zgłoszenia wydawcy odpowiedzialnego zgodnie z postanowieniem § 4.

Wniosek o pozwolenie na wydawanie pisma zostanie odrzucony, jeżeli tytuł pisma wykazuje określone podobieństwa do tytułu innego pisma, który wskazany został w udzielonym pozwoleniu, co mogłoby powodować mylące ich traktowanie.

Pozwolenie na wydawanie pisma udzielane jest na dziesięć lat licząc od momentu jego udzielenia. Po upływie tego okresu pozwolenie wygasa. Postanowienie o wygaśnięciu pozwolenia po upływie dziesięciu lat podawane jest do wiadomości przez organ władzy publicznej określony w § 4.

Pozwolenie może zostać odnowione na wniosek właściciela pisma, każdorazowo na dziesięć lat, po upływie poprzedniego dziesięciolecia. Wniosek o odnowienie powinien zostać zgłoszony najwcześniej na rok i najpóźniej na jeden dzień przed upływem wymienionego okresu. Do rozpatrywania wniosku o odnowienie pozwolenia na wydawanie pisma stosuje się te same postanowienia, które dotyczą wniosku pierwszego.

Jeżeli wniosek o odnowienie pozwolenia został złożony we właściwym czasie, postępowanie sprawdzające kontynuuje się pomimo wystąpienia okoliczności określonych w ust. 4 i 5, sam zaś wniosek zachowuje ważność, dopóki rozstrzygnięcia odnoszące się do przesłanek samego wniosku uważa się za pozostające w mocy.

§ 6¹²

Pozwolenie udzielone na wydawanie pisma podlega cofnięciu, gdy:

1. właściciel zawiadomił o zaprzestaniu wydawania pisma;
2. prawo własności pisma przeszło na osobę niespełniającą warunków niniejszego Aktu;
3. brak jest wydawcy odpowiedzialnego lub gdy wydawca odpowiedzialny nie spełnia warunków, albo gdy właściwy wydawca odpowiedzialny nie zostaje bezzwłocznie wyznaczony;
4. pismo nie ukazało się w ciągu sześciu miesięcy od daty wydania pozwolenia;
5. pismo, którego pozwolenie dotyczy, nie ukazało się w liczbie co najmniej czterech numerów w wyznaczonym czasie w ciągu ostatnich dwóch lat kalendarzowych;
6. w terminie sześciu miesięcy od daty wydania pierwszego numeru pisma okaże się, że należało wniosek oddalić zgodnie z § 5 ustępem 3;
7. tytuł otrzymał szatę graficzną podobną do szaty graficznej wcześniej wydawanego pisma i jeżeli prowadzi to do pomyłek, a nie dokonano odpowiedniej zmiany.

Decyzję o cofnięciu pozwolenia wydaje organ określony w § 4. W przypadkach przewidzianych ust. 1 pkt 2–7 właścicielowi i wydawcy odpowiedzialnemu pisma należy umożliwić złożenie wyjaśnień.

§ 7

Jeżeli pozwolenie na wydawanie zostało cofnięte na podstawie warunków, które zostały wskazane w § 6 ust. 1 pkt 2, 3, 5 lub 7, bądź gdy pozwolenie uznano za wygasłe, niedopuszczalne jest – bez zgody właściciela poprzedniego pisma – udzielenie pozwolenia na wydawanie innego pisma, którego tytuł wykazywałby podobieństwo w stopniu umożliwiającym ich utożsamianie, dopóki nie upłyną dwa lata od daty ogłoszenia decyzji o cofnięciu pozwolenia lub o wygaśnięciu jego ważności.

§ 8

W przypadku utraty przez wydawcę odpowiedzialnego jego uprawnień lub ustania jego funkcji, obowiązkiem właściciela jest podjęcie starań o wyznaczenie nowego wydawcy odpowiedzialnego oraz zawiadomienia o tym organu przewidzianego w § 4. W odniesieniu do zawiadomienia stosuje się odpowiednie przepisy § 4. Do zawiadomienia, w miarę możliwości, należy dołączyć dowód doręczenia odpisu zawiadomienia dotychczasowego wydawcy odpowiedzialnego.

¹² W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:908.

W przypadku zmiany profilu pisma periodycznego lub planu wydawniczego, obowiązkiem właściciela jest zawiadomienie organu przewidzianego w § 4.

§ 9

Wydawca odpowiedzialny pisma periodycznego powinien mieć jednego lub więcej zastępców. Zastępcy wyznaczani są przez wydawcę odpowiedzialnego. O wyznaczeniu zastępców należy powiadomić organ przewidziany w § 4. Do zawiadomienia należy dołączyć dowód posiadania przez zastępcę przymiotów wydawcy odpowiedzialnego, a także zgodę zastępcy na podjęcie się funkcji i akceptację zastępcy przez właściciela.

W odniesieniu do zastępców stosuje się w pozostałej części przepisy § 2 ust. 2 i 3. W przypadku odwołania wydawcy odpowiedzialnego, odwoływani są również jego zastępcy.

§ 10

Wydawca odpowiedzialny, po zawiadomieniu o wyznaczeniu zastępcy, może temuż zastępcy lub, w przypadku wyznaczenia większej liczby zastępców, jednemu z nich, przekazać uprawnienia, o których mowa w § 3.

W razie uzasadnionego przypuszczenia, że wydawca odpowiedzialny ze względu na chorobę lub inną przyczynę nie będzie mógł w ciągu miesiąca wykonywać swoich zadań, powinien je przekazać zastępcy. W przypadku ustąpienia zastępcy lub zaprzestania wykonywania przez niego zadań, obowiązkiem wydawcy odpowiedzialnego jest podjęcie natychmiastowych starań o wyznaczenie zastępcy i dokonanie zawiadomienia, o którym mowa w § 9.

§ 11

Każdy numer lub zeszyt pisma periodycznego powinien być opatrzony nazwiskiem wydawcy odpowiedzialnego.

W przypadku przekazania uprawnień przez wydawcę odpowiedzialnego swojemu zastępcy, każdy numer lub zeszyt pisma powinien być opatrzony nazwiskiem zastępcy z zaznaczeniem, że jest on zastępcą. W powyższym przypadku nie stosuje się wymogu zamieszczenia nazwiska wydawcy odpowiedzialnego.

§ 12

Właściciel pisma periodycznego, który wydaje pismo bez pozwolenia lub nie spełnia wymaganych warunków, lub

właściciel, który zaniechał obowiązku wyznaczania w trybie § 8 nowego wydawcy odpowiedzialnego bądź nie dokonał zawiadomienia o tym, lub

wydawca odpowiedzialny, który zaniechał obowiązku przekazania swojemu zastępcy pełnomocnictw przewidzianych w § 10 ust. 2, lub

każdy, kto wydaje pismo periodyczne wbrew zakazowi wydanemu na mocy niniejszego Aktu lub kontynuuje druk takiego pisma, lub

każdy, kto zezwala bez stosownych uprawnień na użycie swojego nazwiska jako wydawcy odpowiedzialnego lub jego zastępcy,

podlega karze grzywny; o ile pismo zostało uznane za przestępcze bądź też okoliczności są wyjątkowo obciążające, osoba taka podlega karze więzienia do 1 roku.

§ 13

Osoba, która świadomie podaje nieprawdziwe dane we wniosku lub zawiadomieniu bądź w załącznikach, o których mowa w tym rozdziale, podlega karze określonej w § 12.

§ 14

Właściciel pisma periodycznego, który zaniedbał zawiadomienia zgodnie z § 8 o nowym profilu pisma lub o nowym planie wydawniczym, podlega karze grzywny.

Wydawca odpowiedzialny, który działał wbrew obowiązkom wynikającym z § 11, podlega karze grzywny pieniężnej. Takiej samej karze podlega zastępca, który przejął uprawnienia wydawcy odpowiedzialnego.

Rozdział 6

O rozpowszechnianiu materiałów drukowanych

§ 1

Prawo, samodzielnie lub przy pomocy innych osób, sprzedawania, rozsyłania bądź rozpowszechniania w inny sposób materiałów drukowanych przysługuje każdemu obywatelowi szwedzkiemu lub szwedzkiej osobie prawnej.

§ 2

Odrębne postanowienia ustawowe stosuje się, bez względu na ograniczenia wynikające z niniejszego Aktu, do osób, które:

1. rozpowszechniają pornografię w miejscu publicznym lub w pobliżu miejsca publicznego przez rozplakatowanie lub inny podobny sposób wzbudzający powszechne zainteresowanie bądź bez wcześniejszego zamówienia rozsyłają pornografię pocztą lub w inny podobny sposób;
2. rozpowszechniają wśród dzieci lub młodzieży materiały drukowane, które przez swoją treść mogą uczyć przemocy lub nieść zagrożenie dla właściwego wychowania moralnego.

Rozpowszechnianie map Szwecji lub ich części bądź równorzędnych rysunków lub zdjęć zawierających informacje mające znaczenie dla obronności królestwa uregulowano odrębnie.

§ 3

W przypadku braku danych o materiale, o którym mowa w § 2 ust. 1 rozdz. 4, lub gdy te dane bądź dane wymagane postanowieniem § 5 ust. 1 pkt 2 rozdział 1 zostały podane w sposób świadomy nieprawdziwie, osoba rozpowszechniająca materiał podlega karze grzywny pieniężnej.

Osoba świadomie rozpowszechniająca materiał drukowany, który został poddany zajęciu, konfiskacie bądź został opublikowany wbrew zakazowi wydanemu na mocy niniejszego Aktu albo stanowi oczywistą kontynuację takiego pisma, podlega karze grzywny lub karze więzienia do 1 roku.

§ 4

Rozsyłanie materiałów drukowanych, za pośrednictwem poczty lub innej instytucji publicznego komunikowania się, nie podlega żadnym ograniczeniom ani warunkom dotyczącym treści materiału. Powyższego przepisu nie stosuje się do przesyłek, których treść narusza postanowienie § 3.

Instytucja publicznego komunikowania się, która przyjmuje materiały drukowane do wysyłki, nie jest traktowana jako instytucja rozpowszechniająca te materiały.

Rozdział 7 O przestępstwach przeciw wolności druku

§ 1

Za przestępstwa przeciw wolności druku uważa się czyny wymienione w § 4 i § 5 niniejszego Aktu.

§ 2

Za przestępstwo przeciw wolności druku nie uważa się podania wiadomości w drodze ogłoszenia lub w podobny sposób, o ile z treści wiadomości nie wynika w sposób oczywisty, iż powoduje ona odpowiedzialność za tego rodzaju przestępstwo. Jeżeli karalność upowszechniania wiadomości wynika z okoliczności, które nie wiążą się w sposób oczywisty z jej treścią, stosuje się odrębne postanowienia ustawowe. Powyższe postanowienia znajdują odpowiednie zastosowanie do wiadomości zaszyfrowanych lub w inny sposób utajnionych dla ogółu.

§ 3¹³

Osoba, która przekazuje wiadomość zgodnie z § 1 ust. 3 rozdział 1, lub pomijając odpowiedzialność wynikającą z rozdziału 8, współdziała w przygotowaniu materiału drukowanego jako autor, inny twórca lub wydawca odpowiedzialny, i która:

1. popełnia, usiłuje popełnić, przygotowuje lub podlega do zdrady głównej, szpiegostwa, ciężkiego szpiegostwa, poważnego nieuprawnionego zajmowania się tajnymi danymi, zamieszek, zdrady kraju, działania przeciw krajowi,
2. umyślnie udostępnia nieprawdziwy dokument publiczny, niedostępny dla wszystkich lub umyślnie nie stosuje się do zasad udostępniania dokumentów,
3. umyślnie przekracza przepisy dotyczące obowiązku zachowania tajemnicy,

podlega karze przewidzianej przez odrębne przepisy ustawowe.

Osoba, która zdobywa informacje lub dane w celu określonym w § 1 ust. 4 rozdział 1, a w tym czasie popełnia przestępstwo określone w pkt 1 niniejszego paragrafu, podlega karze przewidzianej przez odrębne przepisy ustawowe.

Przepisy § 22 ust. 1 rozdział 2 Aktu o formie Rządu stosuje się do projektów przepisów przewidzianych w ust. 1 pkt 3.

§ 4

Za przestępstwa przeciw wolności druku, popełniane przez wydanie materiału drukowanego, o którym mowa w rozdziale 1, uważa się – z uwzględnieniem celu wolności druku – następujące czyny, zagrożone przez ustawę karą:

¹³ W brzmieniu ustawy z 2010 r. – SFS 2010:1409.

1. zdradę główną, popełnianą umyślnie i mającą na celu siłą, środkami sprzecznymi z prawem lub przy pomocy zagranicznej, poddanie okupacji, uzależnienie królestwa lub jego części od siły obcej bądź oderwanie części królestwa albo wymuszenie lub powstrzymanie przy pomocy zagranicznej wydania decyzji przez Głowę Państwa, Rząd, Riksdag, Sąd Najwyższy bądź Najwyższy Sąd Administracyjny; usiłowanie, przygotowanie lub podżeganie do zdrady głównej;
2. podżeganie wojenne, o ile niebezpieczeństwo uwikłania królestwa w wojnę lub inne wrogie kroki wywoływane są przy pomocy zagranicznej;
3. szpiegostwo, o ile osoba nieupoważniona przekazuje, wydaje lub ujawnia siłom obcym dane dotyczące zakładów zbrojeniowych, broni, magazynów, importu, eksportu, sposobu produkcji, negocjacji, decyzji lub czegokolwiek innego, co ujawnione sile obcej mogłoby osłabić obronność lub co najmniej godzi w bezpieczeństwo królestwa, niezależnie od tego, czy dane te są prawdziwe czy fałszywe; usiłowanie, przygotowanie lub podżeganie do szpiegostwa;
4. nieuprawnione zajmowanie się tajnymi wiadomościami, skutkiem czego nieumyślnie są przekazywane, wydawane lub ujawniane dane dotyczące tajnych zagadnień, których dostarczenie sile obcej osłabia obronność królestwa, zaopatrzenie ludności w czasie wojny lub stwarza nadzwyczajne okoliczności w czasie wojny bądź co najmniej godzi w bezpieczeństwo królestwa, niezależnie od tego, czy dane te są prawdziwe czy fałszywe; usiłowanie i przygotowanie lub podżeganie do nieuprawnionego zajmowania się tajnymi dokumentami; podżeganie do popełnienia tych przestępstw, o ile mają one charakter poważny; przy ocenie należy uwzględnić zamiar dostarczenia danych siłom obcym bądź gdy miało wyjątkowo niebezpieczny charakter ze względu na toczącą się wojnę, czy dotyczyło spraw znacznej wagi oraz czy sprawca ujawnił wiadomości powierzone mu w związku z pełnieniem przez niego służby;
5. niedbalstwo w obchodzeniu się z tajnymi informacjami, umożliwiające innej osobie, przez rażącą nieostrożność, popełnienie czynu określonego w pkt 4;
6. zamieszki, wywołane umyślnie w celu zbrojnego lub gwałtownego obalenia ustroju bądź wymuszenia lub powstrzymania decyzji Głowy Państwa, Rządu, Riksdagu albo Sądu Najwyższego lub Najwyższego Sądu Administracyjnego, o ile czyn niesie za sobą realne niebezpieczeństwo wykonania; usiłowanie, przygotowanie lub podżeganie do zamieszek;
7. zdradę kraju lub działanie przeciw krajowi, gdy ktokolwiek, w czasie pozostawania królestwa w stanie wojny lub gdy określają to przepisy ustawowe, wprowadza w błąd albo zdradza osoby działające na rzecz obrony królestwa bądź doprowadza do ich przekupstwa, utraty wiary i odwagi, niszczy przedmioty mające znaczenie dla obrony lub popełnia inny podobny czyn zdradziecki, mający na celu osłabienie obronności kraju bądź niesienie pomocy nieprzyjacielowi; usiłowanie, przygotowanie lub podżeganie do zdrady kraju lub działania przeciw krajowi;
8. szkodę na rzecz kraju, wyrządzoną w wyniku niedbalstwa, prowadzącą z powodu nieuwagi do popełnienia przez kogokolwiek czynu określonego w pkt 7;
9. rozgłaszanie pogłosek stanowiących zagrożenie dla bezpieczeństwa królestwa, gdy ktokolwiek, w czasie pozostawania królestwa w stanie wojny lub gdy określają to przepisy ustawowe, rozgłasza fałszywe pogłoski lub inne nieprawdziwe twierdzenia mające na celu sprowadzenie niebezpieczeństwa na królestwo lub gdy siłom obcym przekazuje lub umożliwia dostarczanie takich pogłosek bądź rozgłasza wśród wojskowych fałszywe pogłoski lub inne nieprawdziwe twierdzenia mające na celu utratę wiary i odwagi;
10. podżeganie, gdy ktokolwiek podżega lub próbuje doprowadzić do czynu przestępczego, zaniedbania obowiązków obywatelskich, nieposłuszeństwa wobec władz bądź zaprzestania wykonywania obowiązków przez osoby pełniące służbę wojskową;
11. nawoływanie do nienawiści na tle etnicznym, przez kogokolwiek, gdy grozi lub poniża grupę etniczną lub inną ze względu na rasę, kolor skóry, narodowość, pochodzenie etniczne, wyznanie lub orientację seksualną¹⁴;
12. naruszenie swobody obywatelskiej polegające na bezprawnych groźbach z zamiarem wpłynię-

¹⁴ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:801.

cia na opinię publiczną lub naruszenia wolności zrzeszania się w organizacji politycznej, stowarzyszeniu zawodowym lub gospodarczym, co stanowi zagrożenie wolności słowa, zgromadzeń lub wolności zrzeszania się; próba popełnienia takiego przestępstwa przeciwko wolności obywatelskiej¹⁵;

13. bezprawne pokazywanie przemocy, gdy ktokolwiek utrwala przemoc lub przymus seksualny w celu rozpowszechniania, chyba że czyn ten był uzasadniony ze względu na okoliczności;
14. pomówienie, gdy ktokolwiek pomawia inną osobę o popełnienie przestępstwa lub o godny potępienia sposób życia, bądź dostarcza informacje mające na celu utratę przez tę osobę zaufania, a w razie śmierci pomawianej osoby, gdy czyn ten rani osoby bliskie bądź zakłóca ich spokój, chyba że czyn taki był usprawiedliwiony okolicznościami oraz gdy wiadomość była prawdziwa i osoba udzielająca jej miała ku temu uzasadniony powód;
15. zniewagę, gdy ktokolwiek urąga innej osobie przez obraźliwe oszczerstwa lub oskarżenia bądź przez inne obelżywe postępowanie;
16. bezprawne groźby popełnienia przestępstwa wobec osoby z zamiarem wzbudzenia uzasadnionej obawy o bezpieczeństwo własne, innej osoby lub mienia;
17. groźba wobec urzędnika państwowego za działania podejmowane przez niego w trakcie sprawowania władzy, lub współuczestniczenie w takich działaniach, polegająca na słownym groźeniu przemocą innej osobie, w celu zmuszenia go do określonych działań lub powstrzymania się przed nimi; podjęcia odwetu za takie działania albo w ramach groźby podjęcie słownego ataku wobec osoby wcześniej sprawującej władzę lub współuczestniczącej w takich działaniach, z powodu następstw podjętych działań lub ich zaniechań; dotyczy to także usiłowania lub próby takiej groźby wobec urzędnika, chyba że przestępstwo to zostanie uznane za nieistotne;
18. nadużycie w trakcie toczącego się postępowania sądowego, gdy ktoś grożąc przemocą atakuje słownie osobę, która wniosła sprawę, zeznawała lub wygłosiła oświadczenie przed sądem lub innym organem lub grożąc podjęciem przedsię-

wzięć na jej szkodę, ma na celu zapobieżenie takim działaniom¹⁶.

§ 5

Za przestępstwa przeciw wolności druku, popełnione przez wydanie materiału drukowanego, uważa się także następujące czyny ustawowo karalne:

1. gdy ktokolwiek umyślnie udostępni publiczny dokument, o ile uzyskał do niego dostęp w związku z pełnieniem służby publicznej lub wykonywaniem obowiązków służbowych bądź w podobnych okolicznościach;
2. gdy ktokolwiek udostępni wiadomości umyślnie naruszając obowiązek zachowania tajemnicy określony w § 3 ust. 1 pkt 3;
3. gdy ktokolwiek w czasie wojny lub bezpośrednio zagrożenia wojennego udostępni wiadomości, których ujawnienie jest, w rozumieniu przepisów ustawowych, przestępstwem przeciwko bezpieczeństwu królestwa, innym niż określone w § 4.

§ 6

Kary, przewidziane innymi ustawami, za przestępstwa wymieniane w § 4 i § 5 stosuje się niezależnie od uznania tychże przestępstw równocześnie za przestępstwa przeciw wolności druku.

Przepisy o odrębnej odpowiedzialności za przestępstwa będące równocześnie przestępstwami przeciw wolności druku zamieszczone zostały w rozdziale 11.

W przypadku skazania za przestępstwo określone w § 4 pkt 14 lub 15, jeżeli sprawa dotyczy pisma periodycznego, na żądanie pokrzywdzonego można zarządzić ogłoszenie orzeczenia w tymże piśmie.

§ 7

Materiał drukowany zawierający treść, która stanowi przestępstwo przeciw wolności druku, powinien zostać skonfiskowany.

Konfiskata materiału drukowanego polega na zniszczeniu wszystkich jego egzemplarzy przeznaczonych do rozpowszechnienia; zniszczone powinny być także, w sposób uniemożliwiający ich użycie, formy, dagerotypy, odbitki i matryce oraz inne niezbędne do druku materiały.

§ 8

Wraz z konfiskatą pisma periodycznego, gdy popełnione zostało przestępstwo, o którym mowa w § 4

¹⁵ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:906.

¹⁶ Punkty 16–18 dodane ustawą z 2002 r. – SFS 2002:906

pkt 1–3, 4, i gdy ma ono charakter poważny, można orzec, zgodnie z § 4 pkt 6 i 7, zakaz wydawania pisma periodycznego na czas określony przez sąd, jednak nie dłuższy niż sześć miesięcy, licząc od daty uprawomocnienia się orzeczenia. Zakaz ten może być wydany jedynie wówczas, gdy królestwo znajduje się w stanie wojny.

Ogólne przepisy ustawowe stosowane do konfiskaty własności jako wyniku przestępstwa stosuje się do konfiskaty pisma periodycznego rozpowszechnianego wbrew zakazowi jego wydawania lub stanowiącego bezpośrednią kontynuację pisma objętego takim zakazem.

Rozdział 8 Zasady odpowiedzialności

O odpowiedzialności za pismo periodyczne

§ 1

Za przestępstwa przeciw wolności druku związane z wydawaniem pism periodycznych odpowiada osoba zgłoszona jako wydawca odpowiedzialny w okresie wydawania pisma.

W przypadku zgłoszenia jako odpowiedzialnego zastępcy wydawcy, odpowiedzialność ponosi zastępca.

§ 2

W przypadku braku pozwolenia na wydawanie pisma periodycznego lub gdy wydawca odpowiedzialny, zgodnie z § 1 ust. 1, utracił już swój status bądź gdy okres pełnienia jego funkcji już upłynął, odpowiedzialność ponosi właściciel pisma.

Właściciel nadto ponosi odpowiedzialność, gdy wydawca odpowiedzialny został wyznaczony fikcyjnie lub w sposób oczywisty nie posiadał on uprawnień przysługujących mu, zgodnie z rozdz. 5 § 3, w okresie wydawania pisma.

Jeżeli zastępca wydawcy odpowiedzialnego nie był uprawniony do dalszego działania bądź gdy okres pełnienia jego obowiązków upłynął lub gdy zachodzą okoliczności odnoszące się do zastępcy wydawcy odpowiedzialnego określone w ust. 2 niniejszego paragrafu, odpowiedzialność ponosi wydawca.

§ 3

Jeżeli nie ma możliwości ustalenia właściciela w okresie wydawania pisma periodycznego, zamiast właściciela odpowiada osoba, która drukowała to pismo.

§ 4

W przypadku rozpowszechniania pisma periodycznego, które nie posiada oznaczenia osoby drukującej lub gdy oznaczenie to pozostaje nieprawdziwe bądź nie można ustalić, kto pismo wydrukował, a osoba rozpowszechniająca to pismo jest znana, odpowiada ona zamiast osoby drukującej.

O odpowiedzialności za materiał drukowany niebędący periodykiem

§ 5

Za przestępstwa przeciw wolności druku popełnione przez wydawanie materiałów drukowanych niebędących periodykami odpowiada autor pisma, o ile został podany w sposób określony w § 2 rozdz. 3 jako autor materiału. Autor nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli materiał został wydany bez jego zgody lub jego nazwisko, pseudonim albo kryptonim zostały zamieszczone tam wbrew jego woli.

§ 6

Jeżeli zgodnie z § 5 autor nie ponosi odpowiedzialności za wydawnictwo, a stanowi ono pracę zbiorową i zgodnie z § 2 rozdz. 3 powołano wydawcę odpowiedzialnego, odpowiedzialność ponosi ten wydawca.

W przypadku innych materiałów drukowanych niż przewidziane w ust. 1 wydawca odpowiedzialny odpowiada tylko wtedy, gdy autor nie żył w momencie ich wydawania.

Wydawca odpowiedzialny nie ponosi odpowiedzialności, gdy jego nazwisko, pseudonim lub kryptonim zostały umieszczone na materiale drukowanym wbrew jego woli.

Za wydawcę odpowiedzialnego materiału drukowanego niebędącego periodykiem, uważa się osobę, która nie jest autorem, a która przygotowała pismo do druku i do wydania.

§ 7

Jeżeli autor lub wydawca odpowiedzialny nie ponoszą odpowiedzialności zgodnie z § 5 lub § 6 bądź gdy w momencie wydawania materiału już nie żyli, odpowiedzialność ponosi nakładca.

Przez nakładcę materiału drukowanego niebędącego periodykiem, należy rozumieć osobę, która podejmuje druk bądź wydanie cudzego materiału.

§ 8

W przypadku braku nakładcy lub gdy nie można ustalić, odpowiedzialność ponosi osoba, która pismo wydrukowała.

§ 9

Postanowienia § 4 stosuje się odpowiednio do odpowiedzialności osoby rozpowszechniającej materiał drukowany niebędący periodykiem.

Przepisy wspólne

§ 10

Jeżeli osoba odpowiedzialna za wydawanie materiału drukowanego, na mocy § 2, § 5, § 6 lub § 7, pozostaje nieznaną z miejsca zamieszkania w królestwie lub gdy w toku postępowania nie można ustalić jej miejsca pobytu, odpowiedzialność ponosi następną w kolejności osoba odpowiedzialna, jednakże wydawca odpowiedzialny materiału niebędącego periodykiem ponosi ją tylko w przypadku określonym w § 6 ust. 1 lub osoba rozpowszechniająca.

Powyższe przepisy stosuje się, jeżeli powstały okoliczności, w których na mocy ustawy osoba odpowiedzialna, zgodnie z § 1, § 2, § 5, § 6 lub § 7, nie ponosi odpowiedzialności i jeżeli istnieją następne w kolejności osoby, które znały lub powinny znać te okoliczności.

§ 11

Okoliczności powodujące, na podstawie przepisów niniejszego rozdziału, odpowiedzialność innej osoby mogą być uwzględnione, o ile zostały one podniesione przed rozprawą główną.

§ 12

Przy ocenie odpowiedzialności, na podstawie przepisów niniejszego rozdziału, należy uwzględnić, czy treść materiału drukowanego została ustalona za wiedzą i wolą osoby odpowiedzialnej.

Rozdział 9

O nadzorze i wnoszeniu oskarżeń

§ 1

Kanclerz Sprawiedliwości czuwa, by granice wolności druku określone Aktem o wolności druku nie zostały przekroczone.

§ 2

Kanclerz Sprawiedliwości jest jedynym oskarżycielem w zakresie przestępstw przeciw wolności druku. Kanclerz Sprawiedliwości jest jedyną osobą uprawnioną do wszczęcia postępowania przygotowawczego w zakresie przestępstw przeciw wolności druku. Tylko Kanclerz Sprawiedliwości i sądy mają prawo stosować środki przymusu wobec podejrzanego, pod warunkiem że nic innego nie wynika z niniejszego Aktu.

Rząd ma prawo przedłożyć Kanclerzowi Sprawiedliwości wnioski o wniesienie oskarżenia w sprawie o przestępstwo przeciw wolności druku. Przepisy szczególne mogą przewidywać, że oskarżenie publiczne w sprawie o przestępstwo przeciw wolności druku może zostać wniesione jedynie za zgodą Rządu.

Kanclerz Sprawiedliwości jest ponadto jedynym oskarżycielem w sprawach dotyczących wolności druku innych niż przestępstwa przeciw wolności druku bądź w sprawach, które w inny sposób naruszają postanowienia niniejszego Aktu; prawo Ombudsmána do wniesienia oskarżenia w tego rodzaju sprawach regulują odrębne przepisy.

§ 3

Oskarżenie publiczne w sprawie o przestępstwo przeciw wolności druku może być wniesione nie później niż w ciągu sześciu miesięcy, gdy sprawa dotyczy pisma periodycznego, posiadającego pozwolenie na jego wydawanie, a gdy sprawa dotyczy innego materiału drukowanego nie później niż w ciągu jednego roku od momentu wydania materiału, pod rygorem umorzenia postępowania. Niezależnie od wniesienia oskarżenia publicznego możliwe jest wszczęcie innego postępowania przeciw osobie odpowiedzialnej.

Ogólne przepisy dotyczące okresu, w którym istnieje obowiązek ścigania, stosuje się w odniesieniu do przestępstw przeciw wolności druku.

§ 4

Prawa osób prywatnych do zawiadomienia o przestępstwie przeciw wolności druku i do wszczynania postępowania wstępnego uregulowane są odrębnymi przepisami.

§ 5

W przypadku braku osoby odpowiedzialnej za przestępstwo zgodnie z rozdziałem 8 lub w razie przeszkód w doręczeniu jej pisma procesowego na terenie królestwa, oskarżyciel lub skarżący, zamiast wno-

sić oskarżenie, powinni złożyć wniosek o konfiskatę materiału.

Rozdział 10

O specjalnych środkach przymusu

§ 1

W przypadku przypuszczenia, że materiał drukowany podlega konfiskacie na skutek przestępstwa przeciw wolności druku, zajęcie materiału może być przeprowadzone przed zakończeniem postępowania dotyczącego konfiskaty.

W przypadkach przewidzianych w rozdziale 7 § 8 można, do czasu wydania orzeczenia sądowego, ogłosić zakaz wydawania pisma periodycznego.

§ 2

Jeżeli sprawę można zainicjować w trybie oskarżenia publicznego, to przed wniesieniem oskarżenia w sprawie o przestępstwo przeciw wolności druku lub przed wniesieniem wniosku do sądu o konfiskatę materiału drukowanego Kanclerz Sprawiedliwości może wydać zarządzenie o zajęciu lub o zakazie wydawania materiału. Ustawa może przewidywać, że oskarżyciel publiczny może zarządzić zajęcie materiału w swoim okręgu działania.

§ 3

W przypadku zajęcia materiału drukowanego bez nakazu sądowego, można zażądać ponownego rozpatrzenia sprawy¹⁷.

W przypadku zajęcia materiału drukowanego, dokonanego przez oskarżyciela publicznego, należy niezwłocznie zawiadomić Kanclerza Sprawiedliwości. Powinien on niezwłocznie podjąć decyzję o utrzymaniu w mocy decyzji oskarżyciela.

§ 4

W przypadku zajęcia materiału drukowanego, dokonanego przez Kanclerza Sprawiedliwości lub podjęcia decyzji o utrzymaniu w mocy decyzji oskarżyciela publicznego, oskarżenie lub wnioski o konfiskatę materiałów należy wnieść w terminie dwóch tygodni od daty wydania decyzji przez Kanclerza Sprawiedliwości. W przypadku niewniesienia oskarżenia lub wniosku o zajęcie, zakaz upada.

¹⁷ Dodany ustawą z 2002 r. – SFS 2002:908.

§ 5

Po wniesieniu oskarżenia lub wniosku do sądu, ma on prawo wydać nakaz zajęcia materiałów lub zakazać ich wydawania albo decyzje takie uchylić, jeżeli zostały wcześniej wydane.

Przy rozpoznawaniu sprawy, sąd rozstrzyga, czy zarządzone zajęcie lub zakaz wydawania materiałów pozostaje w mocy. W razie oddalenia sprawy ze względu na niewłaściwość sądu bądź oddalenia sprawy bez jej rozpoznania, przy istnieniu uzasadnionego przypuszczenia, że postępowanie dotyczące konfiskaty będzie toczyło się w innej sprawie, sąd ma prawo przedłużyć zajęcie lub zakaz wydawania materiału drukowanego na określony czas. W razie niewniesienia oskarżenia, zajęcie lub zakaz wydawania upada.

§ 6

Zarządzenie o zajęciu powinno zawierać dane o fragmencie tekstu w materiale drukowanym, który spowodował zajęcie, oraz wskazywać tom, część, numer lub zeszyt, w którym fragment ten występuje.

§ 7

Zarządzenie o zajęciu powinno być niezwłocznie wykonane przez władze policyjne.

Zakaz rozpowszechniania materiału drukowanego, który został zajęty, podlega regulacji zawartej w § 3 rozdziale 6.

§ 8

Zajęcie materiału drukowanego powinno dotyczyć wyłącznie egzemplarzy przeznaczonych do rozpowszechniania bez zbędnej zwłoki¹⁸.

Zaświadczenie o zajęciu materiału drukowanego powinno być wydane bezpłatnie zarówno osobie, u której dokonano zajęcia, jak i osobie, odpowiedzialnej za druk materiału. Zaświadczenie powinno zawierać dane dotyczące fragmentu tekstu lub fragmentów, które spowodowały nakaz zajęcia.

§ 9

W przypadku uchylecia zajęcia materiału lub upływu czasu, na jaki zostało orzeczone, ustają wszelkie jego skutki.

[§ 10 – uchylony ustawą nr 29 z 1971 r.]

¹⁸ Dodany ustawą z 2002 r. – SFS 2002:908.

§ 11

W czasie wojny lub zagrożenia wojennego, w przypadku natrafienia w jednostkach sił zbrojnych na materiał drukowany, który, zgodnie z § 4 rozdz. 7, zawiera treści oczywiście podlegające karze i mogące doprowadzić żołnierzy do zaniedbania ich obowiązków, materiał taki może być przez osobę odpowiedzialną za dyscyplinę w danym oddziale zajęty do czasu wydania zarządzenia o jego zajęciu.

W razie wystąpienia niebezpieczeństwa spowodowanego zwłoką, decyzję przewidzianą w ust. 1 może podjąć inny dowódca, określony przepisami ustawy. Należy wówczas niezwłocznie zawiadomić o tym dowódcę, o którym mowa w ust. 1. Powinien on niezwłocznie rozstrzygnąć, czy materiał nadal powinien pozostawać w zajęciu.

§ 12

O zajęciu materiału drukowanego zgodnie z § 11 należy bez zbędnej zwłoki zawiadomić Kanclerza Sprawiedliwości. Powinien on niezwłocznie rozstrzygnąć, czy materiał nadal powinien pozostawać w zajęciu.

§ 13

Do zajęcia pisma periodycznego, które jest rozpowszechniane wbrew zakazowi wydawania lub stanowi bezsporną kontynuację pisma objętego zakazem, stosuje się ogólne przepisy dotyczące zajęcia przedmiotów, wobec których został orzeczony przepadek.

§ 14

Egzemplarz materiału drukowanego, który może mieć znaczenie dla postępowania w sprawie dotyczącej wolności druku, podlega zajęciu. Stosuje się tu przepisy § 2, § 3, § 5 ust. 1, § 6, § 7 ust. 1 oraz § 9. W pozostałym zakresie stosuje się odpowiednio powszechnie obowiązujące przepisy dotyczące zajęcia. Oskarżenie powinno być w każdym przypadku wniesione w ciągu jednego miesiąca od daty ogłoszenia postanowienia o zajęciu, o ile sąd na wniosek Kanclerza Sprawiedliwości nie zezwoli na przedłużenie terminu.

Rozdział 11

O odpowiedzialności cywilnej

§ 1

Odpowiedzialność cywilna za nadużycie wolności druku ponoszona jest w sytuacji, gdy przez wydanie

materiału drukowanego popełniono przestępstwo przeciw wolności druku. Odpowiedzialność cywilną ponosi, jeżeli poniższe postanowienia nie stanowią inaczej, osoba odpowiedzialna za to przestępstwo na mocy rozdziału 8. W sytuacji gdy ze względu na okoliczności, wymienione w § 10 rozdziale 8, odpowiedzialność przeszła na inną osobę, powództwo może być wniesione przeciw tej osobie, która przed nią odpowiadała w takim zakresie, w jakim dopuszczają to ustawy.

Przepisy § 12 rozdział 8 dotyczące odpowiedzialności stosuje się do odpowiedzialności cywilnej.

Do odpowiedzialności cywilnej za przestępstwa określone w rozdziale 7 § 2 lub § 3 stosuje się przepisy ustaw szczególnych.

§ 2

Powództwo cywilne, które może być wniesione przeciw wydawcy odpowiedzialnemu lub zastępcy wydawcy odpowiedzialnego pisma periodycznego, może być wniesione również przeciw właścicielowi pisma periodycznego. W odniesieniu do innego materiału drukowanego, powództwo, które może być skierowane przeciw autorowi bądź wydawcy odpowiedzialnemu, może być też wniesione przeciw nakładcy.

§ 3

Jeżeli przedstawiciel, pełnomocnik lub zarządca osoby prawnej ponoszą odpowiedzialność cywilną za przestępstwa przeciw wolności druku, powództwo może być wniesione przeciw osobie prawnej lub przeciw innej osobie, w zakresie bliżej określonym przepisami szczególnymi.

§ 4

Jeżeli na podstawie postanowień niniejszego rozdziału odpowiedzialność cywilną ponoszą dwie osoby, jest to odpowiedzialność solidarna. Odpowiedzialność regresową określają przepisy szczególne.

§ 5

Odpowiedzialność cywilna za przestępstwa przeciw wolności druku występuje bez względu na to, czy postępowanie karne doprowadzi do uznania, że przestępstwo zostało popełnione czy do orzeczenia, iż nie miało ono miejsca.

Rozdział 12

O postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu wolności druku

§ 1

Sprawy z zakresu wolności druku rozpoznaje sąd pierwszej instancji¹⁹ w siedzibie urzędu okręgowego. W przypadku gdy dla rozpoznania spraw z zakresu wolności druku właściwy jest również inny sąd na terenie okręgu, decyzję o tym, który sąd pozostaje właściwy, podejmuje Rząd.

Sprawami z zakresu wolności druku są sprawy dotyczące odpowiedzialności za popełnienie przestępstwa przeciw wolności druku, sprawy dotyczące odpowiedzialności cywilnej oraz wniosków, określonych w § 5 rozdział 9. Sprawami takimi są ponadto sprawy o odpowiedzialność za przestępstwa z § 3 rozdział 7 i związana z nimi odpowiedzialność cywilna. W przypadku przestępstwa z § 3 ust. 2 rozdział 7, jeżeli nie opublikowano uzyskanych informacji bądź wiadomości lub nie przekazano ich do publikacji w materiale drukowanym, sprawa może być rozpatrywana jako dotycząca wolności druku, o ile jest oczywiste, że informacje lub wiadomości uzyskano w celu ich opublikowania w materiale drukowanym.

§ 2

W sprawach z zakresu wolności druku postępowanie o ustalenie popełnienia przestępstwa prowadzone jest przed ławą przysięgłych składającą się z dziewięciu członków, chyba że obie strony wnoszą o przeniesienie rozpoznawania sprawy do sądu z pominięciem powyższej procedury. Odpowiedzialność za materiał drukowany wynikająca z rozdz. 8 rozstrzygana jest wyłącznie przez sąd. Ława przysięgłych orzeka o popełnieniu przestępstwa, jeżeli sześciu jej członków wypowiada się za uznaniem winy.

Jeżeli ława przysięgłych uzna, że przestępstwa nie popełniono, oskarżonego należy uniewinnić. W przypadku uznania, że przestępstwo zostało popełnione, sprawę rozpoznaje dalej sąd. Gdy sąd ma zdanie odmienne niż ława przysięgłych, ma on prawo uniewinnić oskarżonego lub zmienić kwalifikację czynu na łagodniejszą, niż określona przez ławę przysięgłych. Sąd apelacyjny²⁰, rozpoznający odwołanie od orzeczenia sądu pierwszej instancji, ma pra-

wo zmieniać orzeczenie ławy przysięgłych w zakresie takim samym, jak sąd pierwszej instancji.

§ 3

Członkowie ławy przysięgłych są powoływani w każdym z okręgów²¹ i podlegają podziałowi na dwie grupy, szesnaście osób w grupie pierwszej i osiem osób w grupie drugiej. Dla okręgu Sztokholm pierwsza grupa powinna obejmować dwadzieścia cztery osoby, zaś grupa druga dwanaście osób. Członkowie ławy przysięgłych z grupy drugiej powinni być członkami ławy obecnej kadencji lub kadencji poprzednich w sądzie powszechnym lub powszechnym sądzie administracyjnym.

§ 4

Członkowie ławy przysięgłych są powoływani w trybie wyborów na cztery lata.

Wyboru dokonuje zgromadzenie okręgowe²² w każdym okręgu, a jeżeli gmina położona w okręgu nie należy do tego okręgu, zgromadzenie okręgowe i rada gminy²³. W okręgu Gotland wyborów dokonuje Rada Gminy Gotland. Jeżeli ława przysięgłych jest wybierana na podstawie powyższych przepisów przez więcej niż jedno zgromadzenie, urząd okręgu dzieli liczbę członków ławy przysięgłych każdej z grup pomiędzy poszczególne zgromadzenia, proporcjonalnie do liczby ludności.

Obowiązkiem sądu pierwszej instancji jest zawiadomienie organu przeprowadzającego wybory ławy przysięgłych o konieczności dokonania tego wyboru.

§ 5

Na członków ławy przysięgłych wybierani są obywatele szwedzcy, stale zamieszkujący na terenie okręgu. Powinni oni być znani z mądrości osądu, samodzielności i przestrzegania prawa. Członkowie ławy przysięgłych powinni reprezentować różne grupy społeczne, różne orientacje oraz różne części okręgu. Osoba niepełnoletnia ani osoba, która ogłosiła bankructwo lub będąca pod kuratelą nie może zostać członkiem ławy przysięgłych.

§ 6

Członek ławy przysięgłych, który ukończył 60 lat, ma prawo zrzec się swej funkcji. W innym przypad-

¹⁹ W oryginale: *tingsrätt*.

²⁰ W oryginale: *hovrt*.

²¹ W oryginale: *lan*.

²² W oryginale: *lanstings*.

²³ W oryginale: *kommunfullmäktige*.

ku sąd rozstrzyga, czy można zwolnić członka ławy przysięgłych. W przypadku utraty biernego prawa wyborczego, członek ławy przysięgłych przestaje pełnić swoją funkcję.

§ 7

W przypadku ustąpienia lub utraty biernego prawa wyborczego przez członka ławy przysięgłych, zgromadzenie dokonujące wyboru powinno wybrać z tej samej grupy innego członka ławy na okres pozostający do końca kadencji. Wybór może być też dokonany zastępczo przez zarząd okręgu wybierany przez radę pełnomocników i jest ważny tylko do najbliższego posiedzenia zgromadzenia okręgowego.

§ 8

Protesty dotyczące wyboru członków ławy przysięgłych wnosi się do sądu pierwszej instancji. Także w przypadku niewniesienia protestów, sąd z urzędu bada prawidłowość wyboru.

Do odwołania od orzeczenia sądu pierwszej instancji, wydanego na podstawie ust. 1, stosuje się przepisy dotyczące odwołania od orzeczenia sądu niższego szczebla w postępowaniu sądowym. Od orzeczenia sądu apelacyjnego odwołanie nie przysługuje.

W przypadku wniesienia protestu, wybór pozostaje ważny do czasu jego uchylenia, o ile sąd nie zarządzi inaczej.

§ 9

Osoby wybrane na członków ławy przysięgłych umieszczane są na liście członków ławy. Każda grupa umieszczana jest na liście oddzielnie.

§ 10

W sprawie, w której orzeka ława przysięgłych, sąd powinien zapoznać się z listą przysięgłych i rozstrzygnąć, czy nie zachodzą przesłanki do wyłączenia poszczególnych członków objętych listą. Przesłanki do wyłączenia członka ławy przysięgłych są takie same, jakie ustawa ustanawia dla sędziego.

Skład członków ławy przysięgłych ustalany jest z grona niepodlegających wyłączeniu jej członków w ten sposób, iż każda ze stron wyklucza po trzech członków z pierwszej grupy przysięgłych i po jednym z drugiej, po czym sąd w drodze losowania ustala zastępców spośród pozostałych przysięgłych do momentu, gdy w pierwszej grupie pozostanie sześciu, zaś w drugiej grupie trzech członków ławy.

Dla ławy przysięgłych w okręgu Sztokholm każda z dwóch stron wyklucza pięciu przysięgłych z grupy pierwszej i dwóch z grupy drugiej.

§ 11

Jeżeli w jednej ze stron współuczestniczy wiele osób i tylko jedna z nich chce skorzystać z prawa wyłączenia członków ławy, wyłączenie takie podejmuje ona w imieniu wszystkich osób. Jeżeli współuczestnicy nie mogą dojść do porozumienia, których członków ławy należy wyłączyć, sąd dokonuje wyłączenia w drodze losowania.

§ 12

Nikt bez uzasadnionych powodów nie może odmówić uczestnictwa w ławie przysięgłych.

Jeżeli nie ma stosownej liczby członków ławy przysięgłych w którejkolwiek z grup z powodu wyłączenia lub uzasadnionej odmowy, sąd mianuje trzy osoby nadające się na członków ławy na każde wymagane miejsce w ławie przysięgłych. Każda strona może wyłączyć jedną osobę. Mianowanym członkiem ławy nie może zostać osoba wcześniej wyłączona w sprawie.

§ 13

Jeżeli wpłynęło kilka spraw, w których powinna orzekać ława przysięgłych, sąd po wysłuchaniu stron, może zarządzić, że ta sama ława przysięgłych będzie orzekała we wszystkich sprawach. Jeżeli istnieje konieczność wyznaczenia ławy przysięgłych dla większej liczby spraw, stosuje się w odpowiedni sposób przepis § 11 dotyczący wyłączenia członków w sprawie, w której zachodzi współuczestnictwo.

§ 14

Jeżeli w sprawie postępowanie karne prowadzone jest łącznie z postępowaniem w sprawie odpowiedzialności cywilnej w odniesieniu do różnych osób, uprawnienia oskarżonego, o których stanowią § 2 ust. 1, § 10 ust. 2 i § 12 ust. 2 przysługują także pozwanemu.

Gdy nie ma związku między wniesieniem oskarżenia a wnioskiem o konfiskatę materiału drukowanego bądź wniesieniem powództwa co do odpowiedzialności cywilnej w sprawie będącej przedmiotem postępowania sądowego stosuje się przepisy § 2 oraz §§ 10–13; rozstrzygnięcie kwestii czy dane działanie nosi cechy przestępstwa stanowi kwestię wstępną dla rozpatrzenia zarzutu naruszenia wolności druku impliku-

jącego odpowiedzialność za przestępstwo; ponowne rozpatrywanie tej kwestii nie powinno mieć miejsca. W odniesieniu do wniosku o wykluczenie z listy przysięgłych, którego złożenie w innych przypadkach zależy od stron, rozstrzyga sąd w trybie losowania.

§ 15

Przepisy szczegółowe dotyczące postępowania sądowego w sprawach z zakresu wolności druku zostaną zamieszczone w odrębnej ustawie.

Jeżeli w granicach okręgu istnieje kilka sądów właściwych dla rozpoznawania spraw o wolność druku, zadania określone §§ 4, § 6, § 8 i § 9 wykonuje sąd pierwszej instancji wskazany przez Rząd.

§ 16

Jeżeli królestwo znajdzie się w stanie wojny lub zagrożenia wojennego bądź zachodzą nadzwyczajne okoliczności spowodowane wojną lub zagrożeniem wojennym, przepisy zezwalające na odstąpienie od zasady wyboru członków ławy przysięgłych oraz wyjątki od prawa rezygnacji z funkcji członka, mogą być wydane w drodze ustawy bądź – na podstawie ustawowego upoważnienia – przez Rząd w drodze rozporządzenia.

Rozdział 13

O materiałach drukowanych za granicą

§ 1

Do materiałów, które są drukowane poza królestwem i które tam zostały wydane, o ile nic innego nie zostało powiedziane poniżej, stosuje się w odpowiednich częściach postanowienia rozdziału 1, 3, 6, 7 §§ 1–2, §§ 5–7 i §§ 10–12 rozdziału 8, jak również rozdziału 9–12.

§ 2

Materiał wydrukowany poza królestwem uznaje się za wydany w kraju, o ile został w trybie określonym § 6 rozdział 1 przekazany do rozpowszechnienia na obszarze królestwa.

§ 3

Jeżeli pismo periodyczne wydrukowane poza królestwem zostało w przeważającej części przeznaczone do rozpowszechnienia na obszarze królestwa stosuje się w odpowiednim zakresie uregulowania rozdzia-

łu 5, jednak poza regulacjami dotyczącymi uprawnień właściciela pisma.

Wydawanie na obszarze królestwa pisma periodycznego drukowanego poza królestwem nie wymaga pozwolenia. Jeżeli jednak takie pozwolenie zostało wydane, do pisma stosuje się uregulowania zawarte w ust. 1.

§ 4

Przepisy niniejszego Aktu o odpowiedzialności za materiał drukowany – w przypadku materiału drukowanego poza królestwem – stosuje się do osób, które dopuściły materiał do rozpowszechniania na obszarze królestwa, a jeżeli nie można ustalić miejsca ich pobytu bądź miejsce ich zamieszkania nie znajduje się w królestwie, do osób, które wedle postanowień rozdziału 6 uznane mogą być za osoby rozpowszechniające pismo.

§ 5

Obowiązek zachowania dla kontroli egzemplarza materiału wydrukowanego poza królestwem oraz obowiązek przekazania egzemplarza takiego materiału do biblioteki lub archiwum zostanie uregulowany postanowieniami odrębnej ustawy.

§ 6

Postanowienia § 1 ust. 3 i 4 rozdział 1 dotyczące dostarczania i zdobywania danych oraz wiadomości celem ich opublikowania w materiale drukowanym, stosuje się odpowiednio do dostarczania wiadomości pismom drukowanym za granicą oraz do zdobywania takich danych i wiadomości, o ile:

1. dostarczanie lub zdobywanie wiadomości nie jest przestępstwem przeciw bezpieczeństwu królestwa;
2. dostarczanie wiadomości nie stanowi ich przekazania lub udostępniania przewidzianego w rozdziale 7 § 3 ust. 1 pkt 2;
3. dostarczanie danych nie jest umyślnym naruszeniem obowiązku zachowania tajemnicy.

Ustęp 1 znajduje zastosowanie również do przypadków, w których materiał drukowany nie został wydany w Szwecji niezależnie od tego czy został on wydrukowany w kraju czy za granicą. Do tych przypadków odnoszą się też zasady dostarczania wiadomości w celu ich upowszechniania, które w podobnych sytuacjach znajdują zastosowanie przy tworzeniu pisma periodycznego w odniesieniu do autorów czy innych twórców.

Jeżeli dostarczanie lub zdobywanie wiadomości w powyższych okolicznościach jest zagrożone karą, stosuje się odpowiednie przepisy karne. Sprawy dotyczące odpowiedzialności karnej i cywilnej za czyny wyżej wymienione rozpatrywane są w trybie przewidzianym dla spraw o wolność druku, o ile nie ma do nich odpowiedniego zastosowania rozdziału 2 § 1 ust. 2 pkt 3. W odniesieniu do prawa do anonimowości stosuje się przepisy rozdziału 3; postanowienia rozdziału 3 § 3 stosuje się także do innych przestępstw przeciw bezpieczeństwu królestwa niż tam wymienione.

Rozdział 14 **Postanowienia ogólne**

§ 1

Ogólne zasady dotyczące wznowienia postępowania stosuje się do orzeczeń w sprawach o wolność druku bez względu na to, czy ława przysięgłych już rozpoznała sprawę.

W przypadku wznowienia postępowania w sprawie, w której ława przysięgłych orzekła o popełnieniu przestępstwa, a podstawą wznowienia postępowania pozostają okoliczności, które mogły mieć wpływ na werdykt ławy przysięgłych, sprawę należy skierować do ponownego rozpoznania przez ławę przysięgłych. Przy wznowieniu postępowania na korzyść oskarżonego i jeżeli sprawa jest oczywista, sąd wznowiający postępowanie może niezwłocznie zmienić orzeczenie.

§ 2

Przepisy rozdziału 12 §§ 10–14 dotyczące kompletowania ławy przysięgłych stosuje się odpowiednio po uchyleniu sprawy do ponownego rozpoznania.

§ 3

Sprawy z zakresu wolności druku oraz inne sprawy dotyczące przestępstw określonych w niniejszym Akcie powinny być rozpoznawane bez zbędnej zwłoki.

[§ 4 – uchylony ustawą nr 955 z 1979 r.]

§ 5

W sprawach nieuregulowanych niniejszym Aktem lub odrębnymi ustawami wydanymi na jego podstawie stosuje się przepisy ogólnie obowiązujących ustaw i rozporządzeń.

O ile nic innego nie wynika z niniejszego Aktu lub ustaw, cudzoziemiec powinien być traktowany na równi z obywatelem szwedzkim.

[§ 6 – uchylony ustawą nr 155 z 1974 r.]

Przepisy przejściowe **do Aktu o wolności druku** **ogłoszonego w 1976 r.** **(ustawa nr 955)**

1. Niniejsza ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 1978 r.
2. Nowe przepisy stosuje się do materiałów drukowanych zwiłokrotnionych drogą powielania, fotokopionowania oraz w inny podobny sposób i które zostały rozpoznane przed wejściem w życie nowych przepisów.
3. Poprzednie przepisy uwzględnia się w sprawach rozstrzyganych sądownie w odniesieniu do przestępstw popełnionych przed wejściem w życie nowych przepisów.

Przepisy przejściowe **do Aktu o wolności druku** **ogłoszonego w 1982 r.** **(ustawa nr 938)**

Niniejsza ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 1983 r. Postanowienia dotyczące Synodu Kościoła Szwedzkiego zawarte w § 5 rozdziale 2, w jego nowej wersji stosuje się również do wcześniejszych spraw Synodu Powszechnego.

Przepisy przejściowe **do Aktu o wolności druku** **ogłoszonego w 1994 r.** **(ustawa nr 1475)**

Niniejsza ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 1995 r. Kanclerz Sprawiedliwości może przed jej wejściem w życie zdecydować, czy postanowienia o zajęciu dokonanych zgodnie z § 14 rozdział 10 uprzednich przepisów stosuje się nadal do zajęcia materiału drukowanego. W przypadku przestępstw prawnie określonych już przed jej wejściem w życie znajdują zastosowanie wcześniejsze przepisy, również do dalszego postępowania w sprawie.

**Przepisy przejściowe
do Aktu o wolności druku
ogłoszonego w 1998 r.
(ustawa nr 1438)**

1. Niniejsza ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 1999 r.
2. Poprzednie przepisy stosuje się do technicznych nośników przekazu, które zostały rozpowszechnione przed wejściem w życie niniejszej ustawy.
3. Nowe przepisy § 7 rozdziału 1 wespół z przepisami §§ 5 i 7 rozdziału 5 stosuje się również do po-

zwoleń na wydawanie, udzielonych przed jej wejściem w życie. W miejsce tego, co zostało postanowione w § 5 ust. 4 zd. 1 rozdział 5 pozwolenie zachowuje moc na czas 10 lat, licząc od momentu wejścia w życie niniejszej ustawy.

4. W odniesieniu do przestępstw polegających na przedstawieniu scen pornograficznych z udziałem dzieci znajdują zastosowanie starsze przepisy, o ile zostały one popełnione przed wejściem w życie nowych przepisów.

AKT O WOLNOŚCI WYPOWIEDZI Z 14 LISTOPADA 1991 R.

W BRZMIENIU TEKSTU JEDNOLITEGO – SFS 2011:508¹

Rozdział 1

Postanowienia podstawowe

§ 1²

W stosunkach z organem publicznym każdy obywatel szwedzki ma zagwarantowane, na mocy niniejszego Aktu, prawo zamieszczania i publicznego wyrażania myśli, poglądów, wrażeń oraz innego typu informacji dotyczących jakiegokolwiek kwestii, za pośrednictwem przekazu radiowego, telewizyjnego lub podobnych nośników przekazu, filmu, wideogramów, świetlnych obrazów ruchomych bądź innych technicznych nośników przekazu.

Wolność wypowiedzi, w ujęciu niniejszego Aktu, ma służyć zapewnieniu swobodnej wymiany poglądów, swobodnego i wszechstronnego pozyskiwania informacji oraz swobody twórczości artystycznej. W dziedzinach tych nie dopuszcza się innych ograniczeń niż te, które wynikają z niniejszego Aktu.

Postanowienia w niniejszym Akcie dotyczące programu radiowego stosuje się odpowiednio także do programu telewizyjnego, a ponadto do treści zawartych w niektórych innych formach przekazywania dźwięku, obrazu lub tekstu za pomocą fal elektromagnetycznych oraz do treści zawartych w publicznie odtwarzanych ruchomych obrazach z bazy danych³.

Za techniczne nośniki przekazu, w rozumieniu niniejszego Aktu, uważa się nośniki przekazu zawierające tekst, obraz lub dźwięk, które mogą zostać odczytane, wysłuchane lub w inny sposób odtworzone za pomocą środków technicznych.

Za bazę danych w niniejszym Akcie uznaje się zbiór informacji zapisanych w celu automatycznego przetwarzania.

§ 2

Każdemu obywatelowi szwedzkiemu gwarantuje się prawo do przekazywania informacji w każdej kwestii wobec autorów lub inaczej nazwanych twórców, wobec wydawców, redakcji, biur informacyjnych lub przedsiębiorstw wytwarzających w jakiegokolwiek postaci formy technicznego przekazu przeznaczone do publikacji w programach radiowych i w innych przekazach tego rodzaju. Ma on ponadto prawo dostarczania informacji na jakikolwiek temat w celu udostępnienia tych informacji innym podmiotom albo ich opublikowania. Prawa te nie podlegają innym ograniczeniom niż wynikające z niniejszego Aktu.

§ 3

Żaden materiał przeznaczony do prezentacji w programie radiowym lub przez inne techniczne nośniki przekazu nie może być poddany uprzedniemu badaniu przez organ władzy czy inny organ publiczny. Nie zezwala się organom władzy ani też innym organom publicznym, poza upoważnieniami zawartymi w niniejszym Akcie, na zakazywanie lub wstrzymywanie publikacji albo publicznego rozpowszechniania programu radiowego lub innych technicznych nośników przekazu ze względu na posiadane przez te organy wiadomości lub oczekiwania dotyczące treści tych programów.

Z zastrzeżeniem postanowień ust. 1 ustawa może wprowadzić zasady poddawania ocenie i zatwierdzania obrazów ruchomych w filmach, wideogramach bądź innych nośników technicznych, które mają być pokazywane publicznie oraz przeznaczone do publicznego odtwarzania ruchomych obrazów z bazy danych, o którym mowa w § 9 ust. 3 pkt 1⁴.

Bez podstawy wynikającej z niniejszego Aktu, żaden organ władzy lub inny organ publiczny nie może zakazać lub wstrzymać ze względu na treść rozpowszechniania programu radiowego lub wykorzystania technicznych nośników przekazu, ani zabronić posługiwania się tymi środkami technicznymi, które zostały użyte do rozpowszechniania programu radiowego.

¹ Podstawę tłumaczenia stanowił tekst Aktu w języku szwedzkim *Lag om ändring i yttrandefrihetsgrundlagen*, ogłoszony w oficjalnym organie publikacyjnym Szwecji „Svensk Författningssamling” w 1998 r., ustawa nr 1439; z późniejszymi zmianami.

² W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:909.

³ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1349.

⁴ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1349.

Te same zasady stosuje się do budowy urządzeń przesyłowych dla przekazywania programu radiowego.

§ 4

Bez podstawy wynikającej z niniejszego Aktu, żaden organ władzy lub inny organ publiczny nie może ingerować w treść programu radiowego lub innych technicznych nośników przekazu z powodu nadużycia wolności wypowiedzi albo w przypadku przyczynienia się do nadużycia tej wolności. Poza przesłankami określonymi w niniejszym Akcie, nie można w żadnym przypadku ingerować w treść programu lub nośnik przekazu.

§ 5

Każdy, komu przyznano władzę orzekania w sprawach o nadużycie wolności wypowiedzi lub w innych sprawach przestrzegania niniejszego Aktu, powinien uwzględnić, iż wolność wypowiedzi stanowi podwalinę wolnego społeczeństwa. Powinien on zawsze brać pod uwagę bardziej cel niż formę prezentacji. W razie wątpliwości powinien on raczej zwolnić od odpowiedzialności niż ją zastosować.

§ 6

Niniejszy Akt stosuje się do przekazywania programu radiowego skierowanego wprost do publiczności i przeznaczonego do odbioru za pomocą środków technicznych. Przekazywanie programu radiowego oznacza również dostarczanie na żądanie publiczności programów na żywo lub nagranych, jeśli odbiorca nie ma wpływu na datę rozpoczęcia i zawartość⁵.

Do programu radiowego, który emitowany jest ze Szwecji za pośrednictwem przekazu satelitarnego, mają zastosowanie przepisy dotyczące programu publicznego.

Ustawa określi wyjątki od postanowień niniejszego Aktu odnoszące się do programu radiowego, który w zasadzie przeznaczony jest do odbioru poza terytorium kraju oraz programu radiowego, który przekazuje się drogą kablową, ale nie obejmuje z reguły większej liczby odbiorców. Wyjątki te nie odnoszą się do postanowień § 2 i § 3.

§ 7

Do programu radiowego emitowanego zza granicy oraz programu retransmitowanego do Szwecji z zagranicy za pomocą przekazu satelitarnego, a rozpo-

⁵ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1349.

wszechnianego w Szwecji równolegle w oryginalnej formie, o których mowa w § 6, stosuje się jedynie następujące przepisy⁶:

§ 3 ust. 1 – w odniesieniu do zakazu kontroli wstępnej i stosowania innych ograniczeń,

§ 3 ust. 3 – w odniesieniu do posiadania środków wspomagania technicznego i budowy sieci kablowej,

§ 4 – w odniesieniu do zakazu ingerencji bez upoważnienia, wynikającego z niniejszego Aktu,

§ 5 – w odniesieniu do przesłanek, które powinny być uwzględnione przy stosowaniu niniejszego Aktu,

rozdział 3 § 1 – w odniesieniu do prawa dotyczącego przekazywania programów radiowych drogą kablową,

rozdział 3 § 3 i § 5 – w odniesieniu do niektórych zasad działalności prawodawczej i kontroli przestrzegania prawa.

O ile Riksdag zaaprobuje umowę międzynarodową dotyczącą programów radiowych w zakresie uregulowań, o których mowa w § 12 ust. 2, przepis ten znajdzie zastosowanie do rozpowszechniania programu radiowego w zakresie, w jakim nie pozostaje on w sprzeczności z tą umową.

W rozdziale 10 § 2 zamieszczone zostały przepisy dotyczące prawa do informowania i dostarczania wiadomości i danych celem publikowania ich w programach radiowych emitowanych zza granicy.

§ 8

Do programów radiowych lub ich części stanowiących bezpośrednie transmisje bieżących informacji, nabożeństw bądź oficjalnych wystąpień, realizowanych przez inną osobę niż osoba zarządzająca programem, nie stosuje się postanowień:

§ 2 – o prawie do przekazywania informacji i dostarczania danych dla ich rozpowszechniania,

§ 4 – o zakazie ingerencji,

§ 5 – o przesłankach stosowania niniejszego Aktu, rozdziału 2 – o prawie do anonimowości,

rozdziałów 5–7 – o przestępstwach przeciw wolności wypowiedzi, o odpowiedzialności, jak również o nadzwyczajnym wnoszeniu oskarżeń oraz odpowiednich środkach przymusu,

rozdziału 9 – o wytaczaniu procesu o naruszenie wolności wypowiedzi,

rozdziału 10 § 2 – o prawie do informowania oraz dostarczania danych celem ich rozpowszechniania w programie radiowym emitowanym zza granicy.

⁶ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:909.

§ 9⁷

Przepisy niniejszego Aktu dotyczące programu radiowego stosuje się również, poza przypadkami przewidzianymi § 6 ust. 1 zd. 2, do redakcji pism periodycznych bądź do nadawców programów radiowych, agencji zajmującej się profesjonalnym wytwarzaniem materiałów drukowanych lub zgodnie z Aktem o wolności druku równorzędnych z nimi pism lub technicznych nośników przekazu lub do agencji informacyjnych, które za pomocą fal elektromagnetycznych:

1. na specjalny wniosek publicznie udostępnią informacje z bazy danych, której zawartość może być zmieniana tylko przez osobę, która prowadzi działalność bezpośrednio poprzez przekaz lub pośrednio poprzez produkcję technicznego nagrania, pismo lub obraz, lub
2. w inny sposób, na mocy wcześniejszych ustaleń, dostarcza społeczeństwu informacji, które są przekazywane bezpośrednio z bazy danych określonej w punkcie 1, lub
3. publiczne odtwarzanie przekazuje do publicznej wiadomości informacje z takiej bazy danych, o której mowa w punkcie 1.

Postanowienia ust. 1 stosuje się również do innych osób posiadających zezwolenie na tego typu działalność. W celu uzyskania zezwolenia na transmisję należy założyć działalność w sposób określony w ust. 1; transmisje muszą pochodzić ze Szwecji, zatrudnić kompetentną agencję, która podejmie się zadania, zapewnić, że nazwa firmy nie będzie łatwo mylona z nazwą innej firmy, zgodnie z niniejszym paragrafem.

Każda baza danych musi mieć nazwę. Szczegółowe przepisy dotyczące takich nazw reguluje ustawa.

§ 10⁸

Niniejszy Akt stosuje się do tych technicznych nośników przekazu, które są publicznie udostępniane w Szwecji w drodze ich odtwarzania, sprzedaży lub przekazywania w inny sposób.

Niniejszego Aktu nie stosuje się w przypadkach, kiedy z zasady materiał nie mógł być przyjęty do rozpowszechnienia. Jeżeli nic innego nie wynika z okoliczności, niniejszy Akt stosuje się do przekazów z zachowaniem wymogów określonych przepisami § 13 w rozdziale 3 oraz § 4 w rozdziale 4.

⁷ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1349.

⁸ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:909.

§ 11

Niektóre programy radiowe i techniczne nośniki przekazu winny być traktowane jak pisma periodyczne w zakresie przewidzianym w § 7 ust. 2 rozdział 1 Aktu o wolności druku.

§ 12

Postanowienia § 8 i § 9 rozdział 1 Aktu o wolności druku dotyczące regulacji ustawowej odnoszącej się do praw twórców, do reklam handlowych, informacji instytucji kredytowych i sposobów postępowania w zakresie dostarczania informacji – poza ograniczeniami wynikającymi z niniejszego Aktu – stosuje się również do programu radiowego i do innych technicznych nośników przekazu.

Postanowienia niniejszego Aktu nie stanowią przeszkody dla ustanowienia w drodze ustawy ogólnych zakazów zamieszczania reklam handlowych w programie radiowym lub określenia przesłanek zamieszczania tychże reklam. To samo odnosi się do przepisów o zakazach oraz o przesłankach dotyczących zamieszczania reklam i przekazywania programów, których koszty w całości lub części pokrywa inna osoba niż prowadząca działalność programową.

§ 13⁹

Akty konstytucyjne nie mają zastosowania do obrazów pornograficznych z udziałem osób, których okres dojrzwania nie uległ zakończeniu lub, które nie ukończyły osiemnastego roku życia.

Rozdział 2

O prawie do anonimowości

§ 1

Twórca programu radiowego lub innych technicznych nośników przekazu nie jest zobowiązany do ujawnienia swojej tożsamości. To samo odnosi się do osoby biorącej udział w takim programie oraz osoby przekazującej informację zgodnie z § 2 rozdział 1.

§ 2

W postępowaniach dotyczących odpowiedzialności, odszkodowania bądź określonych działań stanowiących przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi popełnionych w programie radiowym lub z użyciem in-

⁹ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1356.

nych technicznych nośników przekazu, zakazuje się komukolwiek ujawniania tożsamości osoby będącej twórcą lub uczestnikiem materiału oraz osoby, która dostarczyła dane celem ich opublikowania bądź przekazała informację zgodnie z postanowieniem § 2 rozdział 1.

Jeżeli zostało ustalone, że dana osoba była twórcą materiału lub brała udział w jego przygotowaniu, sąd może rozważyć zakres ich odpowiedzialności. Tę samą zasadę stosuje się, jeżeli dana osoba oświadczy w toku postępowania, że była twórcą bądź uczestnikiem materiału.

Postanowienie ust. 1 nie stoi na przeszkodzie w jednoczesnym rozpatrywaniu w toku tego samego postępowania odpowiedzialności za przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi oraz za przestępstwo określone w § 3 rozdział 5.

§ 3

Nikt, kto zajmuje stanowisko zapewniające dostęp do tworzenia lub rozpowszechniania materiału, który został wytworzony lub przeznaczony do prezentacji w programie radiowym lub w innych technicznych nośnikach przekazu bądź kto pracuje w agencji prasowej, nie może ujawnić informacji, jaką powziął co do osoby twórcy tego materiału, osoby, która skierowała go do publikacji, wzięła udział w programie lub która przekazała informacje zgodnie z § 2 rozdział 1.

Obowiązek zachowania tajemnicy, przewidziany w ust. 1, nie odnosi się do sytuacji:

1. w których osoba chroniona wyraziła zgodę na ujawnienie jej tożsamości;
2. w których problem tożsamości może zostać podniesiony w trybie § 2 ust. 2;
3. dotyczących przestępstw, o których mowa w § 3 ust. 1 rozdział 5;
4. w których sąd, rozpatrując sprawy przestępstw określonych w § 2 lub 3 ust. 1, 2 lub 3 rozdział 5, uzna za niezbędne ustalenie, czy na rzecz osoby podejrzanej o popełnienie przestępstwa działa ochrona danych, o której mowa w ust. 1, lub
5. w których sąd rozpatrując jakąkolwiek inną sprawę uzna, kierując się interesem publicznym lub innym uzasadnionym interesem, że udzielona informacja co do tożsamości ma szczególne znaczenie w związku z przesłuchaniem świadków lub z przesłuchaniem pod przysięgą strony postępowania.

Podczas przesłuchań, do których stosuje się ust. 2 pkt 4 lub 5, obowiązkiem sądu jest zagwarantowanie, by stawiane pytania nie wykraczały poza zakres dopuszczalnego uchylenia obowiązku zachowania tajemnicy.

§ 4¹⁰

Żaden organ władzy ani inny organ publiczny nie może ustalać:

1. tożsamości twórcy materiału ogłaszanego publicznie bądź który ma być wykorzystany publicznie w programie radiowym lub przy użyciu technicznych nośników przekazu, albo tożsamości osoby uczestniczącej w tworzeniu tego materiału,
2. tożsamości osoby, która udostępniła materiał do publikacji, zamierzała dokonać takiego udostępnienia w programie radiowym i przy użyciu technicznych nośników przekazu,
3. tożsamości osoby, która przekazała informację zgodnie z § 2 rozdział 1.

Zakaz nie wyklucza dochodzenia w przypadkach, gdy ustawa dopuszcza oskarżenie lub inne działania. W takich przypadkach musi być zachowana zasada poufności określona w § 3.

Organ władzy, ani inny organ publiczny, nie może podejmować działań przeciwko komuś, kto w programie radiowym skorzystał z wolności wypowiedzi lub przyczynił się do takiego wykorzystania.

§ 5¹¹

Każdy, kto świadomie lub przez zaniedbanie narusza obowiązek zachowania tajemnicy określony w § 3, podlega karze grzywny lub karze więzienia do 1 roku. To samo odnosi się do każdego, kto w programie radiowym lub za pośrednictwem technicznych nośników przekazu dostarcza świadomie lub przez zaniedbanie, błędnych informacji o tożsamości twórcy materiału, bądź osoby, która udostępniła go do publikacji lub osoby, która występuje w programie, albo dostarczyła doń informacje.

Działania naruszające ust. pierwszy i drugi w § 4, jeżeli podjęto je celowo, podlegają karze grzywny lub pozbawienia wolności do 1 roku.

Celowe działania naruszające § 4 ust. 3, jeśli obejmują zwolnienie, wypowiedzenie, karę dyscyplinarną lub podobną, podlegają karze grzywny lub pozbawienia wolności do 1 roku.

Ściganie z oskarżenia publicznego następuje w przypadku działań, które odpowiadają znamionom określonym w ust. 1 jedynie wówczas, gdy naruszenie prawa ma charakter przestępstwa ściganego z oskarżenia publicznego.

¹⁰ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1349.

¹¹ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1349.

Rozdział 3 O transmisji, produkcji i rozpowszechnianiu

Program radiowy

§ 1¹²

Każdy szwedzki obywatel i szwedzka osoba prawna ma prawo przesyłania programu radiowego drogą kablową.

Wolność, o której mowa w ust. 1, nie stanowi przeszkody dla stanowienia przepisów, jeżeli:

1. zobowiązują one operatorów sieci do zapewnienia miejsca dla określonych programów, jeżeli jest to konieczne ze względu na interes publiczny w zakresie dostępu do wszechstronnej informacji,
2. zobowiązują one operatorów sieci do zapewnienia miejsca dla określonych programów, jeżeli jest to konieczne ze względu na konkurencję lub interes publiczny,
3. operatorzy sieci zobowiązani są do podjęcia środków w celu zapewnienia odbiorcom wpływu na wybór programu,
4. nadawcy zobowiązani są do skonstruowania programu w sposób zapewniający jego dostępność dla osób niepełnosprawnych poprzez napisy, tłumaczenie, lektora lub podobne techniki,
5. dopuszcza się ingerencję w przypadku ciągłego przekazywania programów nastawionych na propagowanie przemocy, pornografii bądź podsyłania waśni między grupami etnicznymi.

§ 2

Prawo do transmisji programu radiowego w inny sposób niż drogą kablową regulowane jest przez ustawę, które ustanawia przepisy dotyczące udzielania pozwoleń i warunków dokonywania transmisji.

Administracja publiczna dąży do tego, by częstotliwości radiowe wykorzystywane były w sposób prowadzący do możliwie jak najszerszej wolności wypowiedzi i przekazywania informacji.

Należy zapewnić możliwość uzyskiwania przez zrzeczenia pozwoleń na przesyłanie programów dźwiękowych w przekazach radiowych o zasięgu lokalnym w zakresie skorelowanym z dostępnymi częstotliwościami. Bardziej szczegółowe zasady zostaną określone przez ustawę.

¹² W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1349.

§ 3¹³

W przypadku ograniczeń w zakresie prawa nadawania, o których mowa w §§ 1 i 2, obowiązują przepisy w sprawie ograniczenia podstawowych praw i swobód obywatelskich zawarte §§ 21–23 w rozdz. 2 Aktu o Formie Rządu.

§ 4

Nadawca programu radiowego decyduje samodzielnie o jego zawartości.

§ 5

Sprawy o prawo transmisji programu radiowego rozpatruje sąd albo komisja, której skład jest określony ustawą i której przewodniczącym jest urzędujący lub były sędzia sądu powszechnego. Badanie decyzji rządowych odbywa się przed sądem i może dotyczyć wyłącznie zgodności tych decyzji z prawem.

Sprawy o naruszenie zakazu nadużywania wolności wypowiedzi rozpatruje sąd przysięgłych zgodnie ze szczegółowymi postanowieniami zawartymi w ustawie. Zasada ta nie znajduje zastosowania w sprawach o przekroczenie tych przepisów bądź warunków, które – w odniesieniu do reklamy handlowej, innych ogłoszeń oraz transmisji radiowych – są przewidziane w § 12 ust. 2 rozdział 1.

§ 6

Przepisy dotyczące obowiązku przechowywania i udostępniania w celu kontroli nagrań wyemitowanych programów radiowych, a także przekazywania ich do archiwum, mogą być określone w ustawie.

§ 7

Ustawa może określić zasady zapobiegania rozpowszechnianiu w programach radiowych map, rysunków lub obrazów przedstawiających Szwecję, jeżeli w całości lub w części zawierają informacje mające znaczenie dla obrony królestwa.

Techniczne nośniki przekazu

§ 8

Każdy obywatel szwedzki i szwedzka osoba prawna ma prawo produkować i rozpowszechniać techniczne nośniki przekazu. W przypadku publicznych pokazów filmu, wideogramu lub jakiegokolwiek inne-

¹³ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1410.

go technicznego nośnika przekazu oraz obrazu ruchomego może być wymagane dokonanie oceny i wyrażenie akceptacji zgodnie z § 3 ust. 2 rozdział 1.

§ 9

Przepisy dotyczące obowiązku przechowywania egzemplarzy technicznych nośników przekazu i udostępniania ich do oceny powinny być zawarte w ustawie. Ustawa powinna również określić zasady dotyczące obowiązku przedkładania określonych egzemplarzy rezerwowych centralnemu organowi władzy administracyjnej oraz przedkładania informacji w związku z tym obowiązkiem.

§ 10

Przedsiębiorstwo pocztowe ani żaden inny publiczny podmiot transportu nie mogą odmówić przesyłania technicznych nośników przekazu na podstawie oceny ich treści, chyba że przesłanie stanowić będzie czyn określony w § 13 ust. 3 lub 4.

Publiczny podmiot transportu, który otrzymał techniczne nośniki przekazu w celu ich przesłania, nie jest traktowany jako przedmiot rozpowszechniający materiał w rozumieniu rozdz. 6.

§ 11

Postanowienia ustaw dotyczących osób, które w celach komercyjnych udostępniają osobom, które nie ukończyły piętnastu lat, filmy, wideogramy lub inne techniczne nośniki przekazu oraz obrazy ruchome zawierające sceny przemocy lub groźby stosowania przemocy wobec ludzi lub zwierząt, stosuje się bez ograniczeń wynikających z niniejszego Aktu.

§ 12

Postanowienia niniejszego Aktu nie znajdują zastosowania w odniesieniu do przepisów ustawowych dotyczących kar oraz szczególnych skutków prawnych wobec tych, którzy:

1. przedstawiają obrazy pornograficzne w miejscu publicznym w sposób, który może powodować publiczne zgorszenie,
2. rozpowszechniają drogą pocztową lub w inny sposób obrazy o charakterze pornograficznym, które nie zostały uprzednio zamówione,
3. rozpowszechniają wśród dzieci lub młodzieży techniczne nośniki przekazu zawierające treści, które mogą wywoływać efekt brutalizujący lub inne poważne niebezpieczeństwo dla młodzieży.

To samo odnosi się do kar i szczególnych skutków prawnych stosowanych zgodnie z regułami dotyczącymi oceny i akceptowania filmów, wideogramów lub innych technicznych nośników przekazu łączonych z obrazami ruchomymi, które mają być pokazywane publicznie, a także publicznego odtwarzania ruchomych obrazów z bazy danych, o których mowa w rozdz. 1 § 9 ust. 1 pkt 3¹⁴.

Ustawa określi zasady zapobiegania upowszechnianiu za pośrednictwem technicznych nośników przekazu map, rysunków bądź obrazów przedstawiających Szwecję, jeżeli w całości lub w części zawierają informacje mające istotne znaczenie dla obrony królestwa.

§ 13

Techniczne nośniki przekazu, które zostały wyprodukowane w kraju i są przeznaczone do rozpowszechnienia na jego obszarze, powinny być opatrzone informacjami o tożsamości osoby, która wytworzyła nośniki, oraz o tym gdzie, kiedy i przez kogo została wytworzona kopia. Bardziej szczegółowe przepisy w tym zakresie określi ustawa.

Producent technicznych nośników przekazu, który świadomie lub przez zaniedbanie narusza postanowienie ust. 1 lub reguły służące jego wdrożeniu, podlega karze grzywny lub więzienia do 1 roku.

Ten, kto rozpowszechnia techniczne nośniki przekazu bez podania informacji przewidzianych w ust. 1, jeśli czyni to świadomie lub przez zaniedbanie, podlega karze grzywny. To samo stosuje się, gdy podana informacja jest nieprawdziwa i rozpowszechniający o tym wie.

Ten, kto rozpowszechnia techniczne nośniki przekazu mając świadomość, że podlegają one konfiskacie na podstawie niniejszego Aktu, podlega karze grzywny lub karze więzienia do 1 roku.

§ 14

Postanowienia ustalające obowiązki osób zawodowo zajmujących się sprzedażą bądź wypożyczaniem filmów, wideogramów lub innych technicznych nośników przekazu oraz obrazów ruchomych, zobowiązanych do zgłoszenia się celem rejestracji przez właściwy organ, powinny być określone w ustawie, natomiast treść zgłoszenia oraz tryb w jakim powinno ono zostać dokonane w akcie wydanym na podstawie ustawy.

¹⁴ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1349.

Zamówione kopie nagrań, tekstów i obrazów

§ 15¹⁵

Do nagrań technicznych, materiałów drukowanych lub obrazów, o których mowa w rozdz. 1 § 9 ust. 1 pkt 1, musi być przypisana nazwa bazy danych oraz informacja o tym, kiedy, gdzie i w jaki sposób nagranie, materiały drukowane lub obraz zostały utworzone. Osoba prowadząca firmę musi zapewnić, by do nagrania, materiału drukowanego lub obrazu została dołączona taka informacja. Szczegółowe postanowienia w tej sprawie reguluje ustawa.

Każdy, kto umyślnie lub przez zaniedbanie narusza przepisy ust. 1 podlega karze grzywny lub pozbawienia wolności do 1 roku.

Każdy, kto publikuje nagranie techniczne, materiały drukowane lub obraz, o którym mowa w rozdz. 1 § 9 ust. 1 pkt 1, bez podania danych określonych w ust. 1, niezależnie czy umyślnie czy przez zaniedbanie, podlega karze grzywny. Powyższy przepis ma zastosowanie także, jeżeli podane dane są nieprawidłowe a osoba wydająca takie nagranie, pismo lub obraz jest tego świadoma.

Rozdział 4 O wydawcy

§ 1

Programy radiowe i techniczne nośniki przekazu powinny mieć określonego wydawcę odpowiedzialnego. Wydawca programu radiowego zostaje wyznaczony dla całego programu lub dla jego określonych części stosownie do bardziej szczegółowych postanowień ustawy.

Wydawca odpowiedzialny zostaje wyznaczony przez osobę prowadzącą stację nadawczą bądź produkującą techniczne nośniki przekazu.

§ 2

Wydawca odpowiedzialny winien być obywatelem szwedzkim. Ustawa może dopuścić, że również cudzoziemcy mogą być wydawcami.

Wydawca odpowiedzialny winien mieć siedzibę na terenie królestwa. Wydawcą odpowiedzialnym nie może być osoba nieletnia, osoba wobec której orzeczono upadłość lub która znajduje się pod ku-

¹⁵ Dodane ustawą z 2002 r. – SFS 2002:909.

ratelą. Informacja o tożsamości wydawcy odpowiedzialnego powinna być podana do wiadomości publicznej.

§ 3

Wydawca odpowiedzialny jest uprawniony do sprawowania nadzoru nad przekazaniem materiału do wiadomości publicznej i do takiego uformowania treści materiału, by nie można było wprowadzić niczego bez jego zgody. Ograniczenie tego uprawnienia jest bezskuteczne.

§ 4

Techniczne nośniki przekazu powinny zawierać określenie swego wydawcy. Obowiązkiem wydawcy jest zapewnienie, aby każdy egzemplarz nośnika zawierał taką informację. Z nagrania, materiału drukowanego lub obrazu, o którym mowa w rozdz. 1 § 9 ust. 1 pkt 1, musi wynikać, kto jest wydawcą bazy danych. Wydawca musi zapewnić, że taka informacja znajduje się na każdej kopii¹⁶.

Informacja o tym, kto jest wydawcą programu radiowego, powinna być każdorazowo podana do publicznej wiadomości zgodnie ze szczegółowymi postanowieniami ustawy.

§ 5

Wydawca odpowiedzialny w radiowej stacji nadawczej może powołać jednego lub kilku zastępców. Postanowienia §§ 2–4 dotyczące wydawcy odpowiedzialnego stosuje się także do jego zastępcy. Jeśli pełnomocnictwa wydawcy odpowiedzialnego wygasną, wygasają również pełnomocnictwa każdego z zastępców.

§ 6

Kto świadomie lub przez zaniedbanie narusza postanowienie § 1 podlega karze grzywny lub, jeśli okoliczności są szczególnie obciążające, karze więzienia do jednego roku. Kto świadomie lub przez zaniedbanie narusza postanowienie § 4 ust. 1 podlega karze grzywny.

Ustawa może określić kary za naruszenie postanowienia ustawy wydanej na podstawie § 4 lub § 5.

[§ 7 – uchylony ustawą nr 1439 z 1998 r.]

¹⁶ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:909.

Rozdział 5 O przestępstwach przeciw wolności wypowiedzi

§ 1

Czyny, które określane są jako przestępstwo przeciw wolności druku w § 4 i § 5 rozdział 7 Aktu o wolności druku, powinny być uważane za przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi, jeśli zostały popełnione w programie radiowym lub przy użyciu innych technicznych nośników przekazu i podlegają karom zgodnie z ustawą.

W tym samym zakresie uznaje się, że przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi stanowi przekazywanie w celu rozpowszechniania sprzecznych z prawem obrazów przemocy, zwłaszcza ukazujących akty brutalnej przemocy wobec ludzi lub zwierząt, chyba że jest to usprawiedliwione ze względu na okoliczności.

§ 2

Czyny, które zgodnie z § 2 rozdział 7 Aktu o wolności druku nie mogą być uważane za przestępstwa przeciw wolności druku, gdyż zostały popełnione po uzyskaniu informacji, że nie są przestępstwem, nie mogą być też uznane za przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi.

§ 3

Osoba, która przekazała informację w rozumieniu § 2 rozdział 1, lub – jako autor lub inny twórca – przyczyniła się do powstania materiału przeznaczonego do upowszechnienia w programie radiowym bądź przy użyciu technicznych nośników przekazu lub wzięła udział w takim programie, a która – niezależnie od odpowiedzialności przewidzianej w rozdziale 6 – stała się w ten sposób winna:

1. zdrady głównej, szpiegostwa lub szpiegostwa kwalifikowanego, poważnego naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy, buntu, zdrady kraju lub pomocy w jej popełnieniu albo usiłowania jej popełnienia bądź też przygotowania, bądź poparcia tychże przestępstw,
2. świadomego ujawnienia dokumentu publicznego, który nie był dostępny dla każdego lub upowszechnienia takiego dokumentu wbrew zastrzeżeniom władzy publicznej, o ile takie ujawnienie było umyślne, lub
3. świadomego naruszenia obowiązku zachowania tajemnicy w przypadkach określonych przez ustawę,

ponosi odpowiedzialność karną przewidzianą ustawowo za te czyny.

Do przypadku przekazywania danych lub informacji z zamiarem odpowiadającym warunkom określonym w § 2 rozdział 1 w sposób, który czyni daną osobę winną popełnienia przestępstwa określonego w ust. 1, stosuje się zasady odpowiedzialności za takie przestępstwo określone przez ustawę.

Zapisy rozdz. 2 § 22 ust. 1 Aktu o Formie Rządu o specjalnych procedurach prawodawczych stosuje się również w odniesieniu do projektów rozporządzeń, o których mowa w ust. 1 pkt 3¹⁷.

§ 4

Przepisy ustaw odnoszące się do prawnych skutków przestępstw, o których mowa w § 1, stosuje się również do czynów uznanych za przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi.

Przepisy dotyczące odszkodowania za skutki przestępstw przeciwko wolności wypowiedzi zawarte są w rozdziale 8.

W razie wydania wyroku skazującego za zniesławienie, obrazę słowną lub obelżywe zachowanie, na podstawie postanowienia § 1 ust. 1, i gdy przestępstwo to zostało popełnione w programie radiowym, sąd może na wniosek strony nakazać przekazanie wyroku w całości lub w części w programie należącym do tej samej stacji radiowej. Sąd może zarządzić, że obowiązek przekazania wyroku obejmuje tylko obowiązek przekazania streszczenia wyroku ustalonego przez sąd.

§ 5

Przy ustalaniu prawnych skutków przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi, sąd bierze w szczególności pod uwagę, czy opublikowano sprostowanie.

§ 6

Techniczne nośniki przekazu, które posłużyły do popełnienia przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi podlegają konfiskacie. Inne skutki prawne przestępstwa ukazywania bezprawnej przemocy bądź pornografii z udziałem dzieci określa ustawa.

W razie konfiskaty, zniszczeniu podlegają wszystkie egzemplarze przeznaczone do rozpowszechnienia. Należy też zapewnić, aby materiały, które mogą posłużyć do zwielokrotnienia technicznych noś-

¹⁷ W brzmieniu ustawy z 2010 roku – SFS 2010:1410.

ników przekazu, nie mogły zostać wykorzystane do wytworzenia dalszych egzemplarzy.

Rozdział 6 Zasady odpowiedzialności

§ 1

Odpowiedzialność karną za przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi popełnione w programie radiowym lub poprzez techniczne nośniki przekazu ponosi wydawca. Jeśli w roli wydawcy działa jego zastępca, ponosi on odpowiedzialność.

W sytuacji, gdy program radiowy emitowany jest bezpośrednio, stosownie do postanowień § 8 rozdział 1, ustawa może przewidywać, że osoba występująca w programie ponosi osobiście odpowiedzialność za popełnione czyny.

§ 2

Odpowiedzialność za przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi, którą w pozostałych przypadkach ponosi wydawca, ponosi osoba odpowiedzialna za wyznaczenie wydawcy:

1. o ile w czasie popełnienia przestępstwa nie został wyznaczony wydawca, który mógł ponieść odpowiedzialność,
2. gdy wydawca został wyznaczony jedynie dla zachowania pozorów bądź gdy w sposób oczywisty nie mógł on realizować swych uprawnień określonych w § 3 rozdział 4, lub
3. gdy informacja o wydawcy nie została podana do wiadomości publicznej zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Jeżeli zastępca działał w zastępstwie wydawcy, ale nie pełnił on nadal tych obowiązków w czasie popełnienia przestępstwa, bądź gdy jego uprawnienia wygasły lub gdy zachodzi wobec niego jedna z okoliczności, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lub 3, odpowiedzialność za przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi ponosi wydawca.

W miejsce osób wskazanych w ust. 1 odpowiedzialność poniesie osoba rozpowszechniająca techniczne nośniki przekazu w sposób naruszający wolność wypowiedzi, jeżeli na nośnikach przekazu brakuje informacji wymaganych zgodnie z § 13 ust. 1 rozdział 3, a dotyczących osoby wytwórcy, i nie można w sposób jasny ustalić tożsamości tej osoby lub jeżeli nieznane jest miejsce stałego pobytu tej osoby w Szwecji

i nie można uzyskać z nią kontaktu w toku postępowania sądowego.

Postanowienia ust. 3 w odniesieniu do przypadków braku informacji znajdują także zastosowanie, jeżeli z podanych informacji wynika, że osoba będąca wytwórcą technicznego nośnika przekazu ma miejsce stałego pobytu poza krajem lub gdy podana informacja jest nieprawdziwa, zaś osoba rozpowszechniająca nośnik ma tego świadomość.

§ 3

Jeśli zostało wniesione oskarżenie o przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi, a osoba, której ono dotyczy uważa, że zachodzi okoliczność wyłączająca jej odpowiedzialność, może ona powołać się na tę okoliczność przed rozstrzygnięciem głównego postępowania. W przeciwnym razie będzie ona traktowana jako ponosząca odpowiedzialność.

§ 4

Osobę ponoszącą odpowiedzialność za przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi, wedle postanowień niniejszego rozdziału, uznaje się za świadomą treści materiału [za który ponosi odpowiedzialność]. Uznaje się ją także za wyrażającą zgodę na upublicznienie tej treści.

[§ 5–§ 7 – uchylone ustawą nr 1439 z 1998 r.]

Rozdział 7 O nadzorze, oskarżeniu i o szczególnych środkach przymusu

§ 1¹⁸

Postanowienia §§ 1–4 rozdz. 9 Aktu o wolności druku dotyczące nadzoru i oskarżenia stosuje się także w odniesieniu do programów radiowych i technicznych nośników przekazu w zakresie naruszeń wolności wypowiedzi. Kanclerz Sprawiedliwości jako oskarżyciel publiczny powinien złożyć wniosek w przedmiocie naruszenia wolności wypowiedzi, odpowiedzialności za naruszenie lub konfiskaty w przypadku sprzecznego z prawem przedstawienia, za pośrednictwem technicznych nośników przekazu, aktów przemocy lub podżegania przeciw grupie narodowościowej. Prawo do wniesienia oskarżenia publicznego nie przysługuje, jeśli toczy się postępowanie o przestęp-

¹⁸ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:909.

cze naruszenie wolności wypowiedzi w stosunku do grupy narodowościowej.

Termin, w którym może być skierowane oskarżenie publiczne o przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi, w przypadku programów radiowych wynosi sześć miesięcy od daty emisji, a w przypadku informacji, o których mowa w rozdz. 1 § 9, sześć miesięcy od chwili, gdy informacje te przestały być dostarczane. W odniesieniu do technicznych nośników przekazu termin wynosi rok, i liczony jest od chwili skierowania materiału do rozpowszechniania. Do nagrań, które nie zawierają informacji określonych w rozdz. 3 § 13 stosuje się postanowienia ustawy odnośnie do terminu, w którym musi zostać wszczęte postępowanie karne, z zastrzeżeniem, że prokuratura może wnieść sprawę najpóźniej w ciągu dwóch lat od momentu, kiedy Kanclerz Sprawiedliwości został poinformowany o nagraniu.

§ 2

Jeżeli przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi popełnione zostało za pośrednictwem technicznych nośników przekazu, a nikt nie ponosi odpowiedzialności karnej za przestępstwo stosownie do rozdziału 6, oskarżyciel lub pokrzywdzony może wnioskować o zarządzenie konfiskaty nośników przekazu, zamiast wszczęcia postępowania karnego. Tak samo postępuje się, jeżeli nie można w Szwecji dostarczyć wezwania osobie ponoszącej odpowiedzialność karłą za to przestępstwo.

§ 3¹⁹

Postanowienia rozdz. 10 Aktu o wolności druku dotyczące zajęcia²⁰ materiałów drukowanych stosuje się również do zajęcia technicznych nośników przekazu w razie popełnienia przestępstwa przeciwko wolności wypowiedzi. W odniesieniu do nagrania, materiałów drukowanych lub obrazu, o których mowa w rozdz. 1 § 9 ust. 1 pkt 1, w przypadku zajęcia na potrzeby śledztwa w sprawie przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi, stosuje się przepisy rozdz. 10 § 14 Aktu o wolności druku.

W odniesieniu do nagrań technicznych, zamiast postanowień zawartych w rozdz. 10 §§ 6 i 8 ust. 2 Aktu o wolności druku, mają zastosowanie przepisy trze-

ciego akapitu niniejszego paragrafu. Jeżeli termin wydania decyzji o zajęciu, o którym mowa w rozdz. 10 § 4 Aktu o wolności druku, okaże się niewystarczający z uwagi na skalę zajęcia lub z innego powodu, sąd może na wniosek Kanclerza Sprawiedliwości dokonać przedłużenia tego terminu. Przedłużenie terminu nie może nastąpić na okres dłuższy niż niezbędnie wymagany i nie może łącznie przekroczyć dwóch tygodni.

Paragrafu 3 rozdz. 10 Aktu o wolności druku nie stosuje się, o ile Kanclerz Sprawiedliwości zgodnie z § 1 ust. 1 niniejszego rozdziału wniosł oskarżenie publiczne o popełnieniu przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi Postanowienia §§ 2, 4 i 14 rozdz. 10 Aktu o wolności druku odnoszące się do kompetencji Kanclerza Sprawiedliwości, określonych w tych paragrafach, stosuje się odpowiednio również do oskarżenia publicznego.

Każda decyzja dotycząca zajęcia powinna określać fragment lub fragmenty materiału powodujące jego zajęcie. Jeśli przy zajęciu, o którym mowa w § 14 rozdz. 10 Aktu o wolności druku, nie jest możliwe podanie w decyzji dokładnych danych na temat każdego takiego fragmentu, należy najszybciej jak to możliwe w późniejszym terminie określić w decyzji, które fragmenty uznaje się za podlegające karze. Zajęciu podlegają jedynie te dyskiety, taśmy nagrań lub inne części składowe nośników przekazu, które zawierają fragmenty uzasadniające zajęcie.

Postanowienie o zajęciu materiału przedstawiane jest bezzwłocznie bez żadnych opłat osobie, wobec której decyzja ta została wydana, oraz osobie, która wytworzyła techniczne nośniki przekazu. Postanowienie o zajęciu powinno zawierać informację, które fragmenty nośnika przekazu uzasadniły jego zajęcie.

§ 4

Ustawa może postanowić, że komisja w składzie przez nią określonym, działająca pod przewodnictwem osoby będącej obecnie lub uprzednio sędzią sądu powszechnego, zbada czy programy radiowe emitowane za pomocą środków innych niż sieć kablowa pozostają w zgodności z przepisami i innymi warunkami, które się do nich odnoszą. Komisja tego typu może jedynie przedstawić swoją opinię, a także wezwać nadawcę programu do przestrzegania tych przepisów lub warunków. Ustawa może dopuścić, iż nakazy komisji mogą być powiązane ze środkami karnymi. Decyzje o uznaniu czynu za przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi oraz o nałożeniu kary podlegają w całości kontroli sądowej zgodnie z § 5 rozdział 3.

¹⁹ W brzmieniu ustawy z 2002 r. – SFS 2002:909.

²⁰ W oryginale: *om beslag*, co można tłumaczyć „o zajęciu” lub, z pewnymi zastrzeżeniami, „o konfiskacie” (przyp. tłum.).

§ 5

Ustawa określi wykonywanie nadzoru nad tym, czy wolność wypowiedzi w filmach, wideogramach lub w innych technicznych nośnikach przekazu łącznie z obrazami ruchomymi nie jest nadużywana przez bezprawne przedstawianie przemocy oraz czy filmy ze scenami ukazującymi przemoc lub groźbę przemocy nie są w celach komercyjnych rozpowszechniane wśród osób poniżej piętnastego roku życia. Ustawa ta ureguluje kompetencje organu sprawującego nadzór do tymczasowego zajęcia egzemplarzy filmu, wideogramu lub innych technicznych nośników przekazu łącznie z obrazami ruchomymi, które mają zawierać materiał obejmujący sceny bezprawnej przemocy.

§ 6

W odniesieniu do przepisów, o których mowa w §§ 4 i 5, obowiązują przepisy w sprawie ograniczenia podstawowych praw i swobód obywatelskich zawarte w rozdz. 2 §§ 21–23 Aktu o Formie Rządu.

Rozdział 8 O odszkodowaniu

§ 1

Nie zasądza się odszkodowania na podstawie treści programu radiowego lub technicznych nośników przekazu, chyba że materiał mieści w sobie przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi.

Ustawa określi sprawę odszkodowania w związku z przestępstwami określonymi w §§ 2–3 rozdział 5.

§ 2

Osoba, na której ciąży odpowiedzialność karna zgodnie z przepisami rozdziału 6, ponosi również odpowiedzialność odszkodowawczą. Odszkodowania można dochodzić także od osoby, która prowadzi daną stację nadawczą lub też od osoby, która wytworzyła film lub techniczny nośnik przekazu.

W przypadku określonym w § 8 rozdział 1 odpowiedzialność odszkodowawczą w związku z przestępstwem przeciw wolności wypowiedzi ponosi podmiot, który odpowiada za nadanie przekazu. Odszkodowania można również dochodzić od osoby zarządzającej programem.

§ 3

Jeżeli osoba ponosząca odpowiedzialność karną nie posiada znanego miejsca stałego pobytu w kraju

w czasie popełnienia przestępstwa bądź też gdy nie można jej odnaleźć w trakcie postępowania, co powoduje przeniesienie odpowiedzialności karnej na kogo innego stosownie do postanowienia § 2 ust. 3 rozdział 6, odszkodowania można nadal dochodzić także od tej osoby w zakresie dopuszczonym przez ustawę.

§ 4

Postanowienia § 7 rozdz. 6 niniejszego Aktu powinny być stosowane również w odniesieniu do odszkodowania w związku z przestępstwem przeciw wolności wypowiedzi popełnionym w programie radiowym i poprzez techniczne nośniki przekazu. W niektórych kwestiach dotyczących odszkodowania stosuje się również postanowienia §§ 3–5 rozdział 11 Aktu o wolności druku odnoszące się do roszczeń w takich sprawach.

Rozdział 9 O postępowaniu sądowym w sprawie o naruszenie wolności wypowiedzi

§ 1

Postanowienia rozdziału 12 Aktu o wolności druku dotyczące postępowania sądowego w sprawach o naruszenie wolności druku stosuje się odpowiednio do spraw dotyczących przestępstw popełnionych w programach radiowych i poprzez techniczne nośniki przekazu (przestępstw przeciw wolności wypowiedzi). Odesłanie z § 2 rozdział 12 Aktu o wolności druku dotyczy także odniesień do rozdz. 6 niniejszego Aktu.

Osobę wyznaczoną do funkcji przysięgłego w sprawach dotyczących przestępstw przeciw wolności druku uznaje się także za wyznaczoną na przysięgłego w sprawach o przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi.

Rozdział 10 O programach radiowych i technicznych nośnikach przekazu z zagranicy

§ 1

Postanowienia rozdziałów 1–9 i 11 stosuje się także do technicznych nośników przekazu, które zostały wytworzone za granicą z przeznaczeniem do rozpowszechniania w Szwecji. Postanowienia odnoszące się do osoby wytwórcy nośnika przekazu powinny być w odpowiednim zakresie stosowane do osoby dokonującej jego rozpowszechnienia na terenie kraju.

W odniesieniu do regulacji prawnych dotyczących dostarczania danych i udzielania informacji celem ich podania do wiadomości publicznej oraz w zakresie prawa do anonimowości stosuje się odpowiednio postanowienia § 6 rozdział 13 Aktu o wolności druku.

W szczególności

odesłanie z § 1 ust. 3 i 4 rozdziału 1 Aktu o wolności druku stosuje się odpowiednio do § 2 rozdział 1 niniejszego Aktu,

odesłanie do postanowień rozdziału 3 Aktu o wolności druku stosuje się odpowiednio do rozdziału 2 niniejszego Aktu,

odesłanie z § 3 rozdział 3 Aktu o wolności druku odnosi się do § 3 rozdział 2 niniejszego Aktu,

odesłanie z § 3 ust. 1 pkt 2 rozdział 7 Aktu o wolności druku odnosi się do § 3 ust. 1 pkt 2 rozdział 5 niniejszego Aktu.

§ 2

Postanowienie § 1 dotyczące prawa do udzielania informacji, dostarczania danych oraz odnoszące się do zachowania anonimowości stosuje się również do programów radiowych emitowanych przez nadawców spoza terytorium Szwecji, a także do technicznych nośników przekazu przeznaczonych do rozpowszechnienia w Szwecji, niezależnie od tego, czy zostały wytworzone w kraju czy za granicą. Ustawa określi wyjątki dotyczące prawa dostarczania danych i udzielania informacji dla programów radiowych przekazywanych z otwartego morza lub z przestrzeni powietrznej ponad nim.

Rozdział 11

Postanowienia wspólne

§ 1

Postanowienia §§ 1–3 rozdział 14 Aktu o wolności druku dotyczące wznowienia postępowania, kontroli sądu wyższej instancji w sprawach o przestępstwie przeciw wolności druku oraz o przyspieszonym postępowaniu w sprawie tych przestępstw, znajdują zastosowanie także do spraw o przestępstwa przeciw wolności wypowiedzi.

W kwestiach nieunormowanych odrębnie w niniejszym Akcie bądź w opartej na nim ustawie stosuje się odpowiednio postanowienia innych aktów konstytucyjnych oraz ustaw.

W sprawach dotyczących wolności wypowiedzi, zgodnie z niniejszym Aktem, cudzoziemcy trakto-

wani są tak jak obywatele szwedzcy, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Przepisy przejściowe do Aktu o wolności wypowiedzi ogłoszonego w 1991 r. (ustawa nr 1469)

1. Niniejszy Akt wchodzi w życie 1 stycznia 1992 r.
2. Nowe przepisy nie będą stosowane do programów radiowych, które nadane zostały przed dniem wejścia w życie niniejszego Aktu.
3. W odniesieniu do filmów oraz nagrań dźwięku, które skierowane zostały do rozpowszechnienia przed wejściem w życie niniejszego Aktu, nowe przepisy powinny być stosowane z następującymi wyjątkami:
 - a) film bądź nagranie dźwięku powinno być uznane za skierowane do rozpowszechnienia w dniu, w którym niniejszy Akt wszedł w życie,
 - b) nie stosuje się przepisów rozdziału 2, § 1 ust. 1–3 rozdziału 3, rozdziału 4, §§ 1–5 rozdziału 6 i § 1 ust. 1 pkt 2 rozdziału 10,
 - c) ten, kto rozpowszechnia film, ponosi odpowiedzialność za przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi, jeśli jego rozpowszechnianie było karalne także wedle dawnych przepisów,
 - d) odpowiedzialność za przestępstwo przeciw wolności wypowiedzi przy nagraniu dźwięku spoczywa na twórcy oraz osobach, które biorą w nim udział, a także na tym, kto dokonał nagrania wspólnie z osobą, która zezwoliła na wykonanie utworu oraz na jego rozpowszechnienie, w każdym przypadku pod warunkiem, iż działanie to było karalne także wedle dawnych przepisów,
 - e) w miejsce postanowień § 2 ust. 1 rozdział 8 w odniesieniu do odszkodowania mogą być stosowane postanowienia pkt c) lub d) w zakresie odpowiedzialności karnej za treść filmu bądź nagranie dźwięku,
 - f) nowych przepisów nie stosuje się do przypadków rozpowszechniania, przed wejściem w życie niniejszego Aktu, filmu ze scenami przemocy o charakterze seksualnym bądź przymusu albo fragmentów scen z przemocą w stosunku do ludzi lub do zwierząt,
 - g) nowych przepisów nie stosuje się do rozpatrzenia spraw, które miały miejsce przed wejściem

w życie niniejszego Aktu. O ile zastosowanie nowych przepisów prowadzi do zwolnienia od odpowiedzialności za skutki danego zachowania, to tego rodzaju skutki nie następują.

**Przepisy przejściowe
do Aktu o wolności wypowiedzi
ogłoszonego w 1994 r.
(ustawa nr 1477)**

Niniejszy Akt wchodzi w życie 1 stycznia 1995 r. Jeśli decyzja o zajęciu [filmu lub nagrania] została podana do wiadomości przed wejściem w życie Aktu, stosuje się do niej poprzednie przepisy.

**Przepisy przejściowe
do Aktu o wolności wypowiedzi
ogłoszonego w 1998 r.
(ustawa nr 1439)**

1. Niniejszy Akt wchodzi w życie 1 stycznia 1999 r.
2. W sprawie technicznych nośników przekazu nieobjętych dotychczasową regulacją, które zostały upowszechnione przed wejściem w życie Aktu, nowe przepisy stosuje się z następującymi wyjątkami:
 - a) techniczny nośnik [przekazu] będzie uważany za przewidziany do rozpowszechnienia w dniu użycia mocy obowiązującej przez niniejszy Akt,

- b) przepisy rozdziału 2, rozdziału 3 § 13 ust. 1–3, rozdziału 4, rozdziału 6 §§ 1 i 2 oraz rozdziału 10 § 1 ust. 1 zd. 2 nie będą stosowane,
 - c) ten, kto upowszechnił techniczny nośnik przekazu, ponosi odpowiedzialność za naruszenie prawa zawarte na tym nośniku, o ile działanie to było zagrożone karą również wedle poprzedniej regulacji,
 - d) w miejsce postanowień § 2 ust. 1 rozdział 8 w zakresie odszkodowania, stosuje się postanowienia lit. c), o ile ma miejsce odpowiedzialność karna za treść technicznego nośnika przekazu, zaś odpowiedzialność odszkodowawcza przewidywana była w ustawie zwykłej,
 - e) nowych przepisów nie stosuje się do rozpowszechniania technicznych nośników przekazu ze scenami stosowania przemocy seksualnej lub przymusu, wytworzonych przed wejściem w życie tychże przepisów,
 - f) nowych przepisów nie stosuje się do rozpatrzenia spraw, które miały miejsce przed uzyskaniem przez te przepisy mocy obowiązującej. Stosowanie nowych przepisów powinno być wolne od następstw, które nie są przez nie przewidziane.
3. Poprzednie przepisy stosuje się do nagrań dźwięku, które zostały przeznaczone do rozpowszechnienia przed wejściem w życie nowych.
 4. Wobec przestępstw polegających na rozpowszechnianiu scen pornograficznych z udziałem dzieci stosuje się poprzednie przepisy, o ile zdarzenie miało miejsce przed wejściem w życie nowych przepisów.